

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

22. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 1. ZÁŘÍ 2024

Hospodine, kdo smí prodlévat ve tvém stánku?

EUCHARISTIE V BAZILICE SLZÍCÍ PANNY MARIE V SYRAKUSÁCH,
Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, 4. července 2019, Syrakusy, Sicílie, Itálie.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme Boha Otce, od něhož pochází každý dobrý úděl i dokonalý dar, aby otevřel naše srdce pro slovo, které může zachránit naši duši:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za nadcházející apoštolskou cestu papeže Františka do Indonésie, Papuy-Nové Guineje, Východního Timoru a Singapuru, aby víra v souladu s kulturou, bratrství a soucit, čerpající z modlitby, přispívaly k budování jednoty a staly se majákem naděje.
- Pro slzy Matky tvého Syna, které prolévala v Syrakusách zastav ruské barbarství proti zmučené Ukrajině, a Myanmar, Palestina a Izrael ať poznají čas míru.
- Modleme se, aby každý z nás svým srdcem naslouchal pláči Země, obětí přírodních katastrof a klimatické krize, a osobně se zavázal chránit svět, který obýváme.
- Modleme se, aby ti, kdo vstupují do manželství, vytrvali v lásce, věrnosti a vzájemné velkorysosti.
- Za rodiče, aby věrní křestnímu závazku, že budou své děti učit milovat Boha a bližního, jak nám to sám Pán Ježíš přikázal, přihlásili své děti do náboženství.
- Za věrné zemřelé, ať pro své dobré skutky patří na Toho, který jediný je dobrý.

K: Věčný Bože, vyslyš prosby této své rodiny a dej, ať obnovena tvým slovem kráčí v síle této eucharistie po cestách tvé prozřetelnosti. Skrze Krista našeho Pána. **L: Amen.**

„Mariiny slzy zrodily naději a nový život“ (papež František)

29. SRPNA - 1. ZÁŘÍ 1953

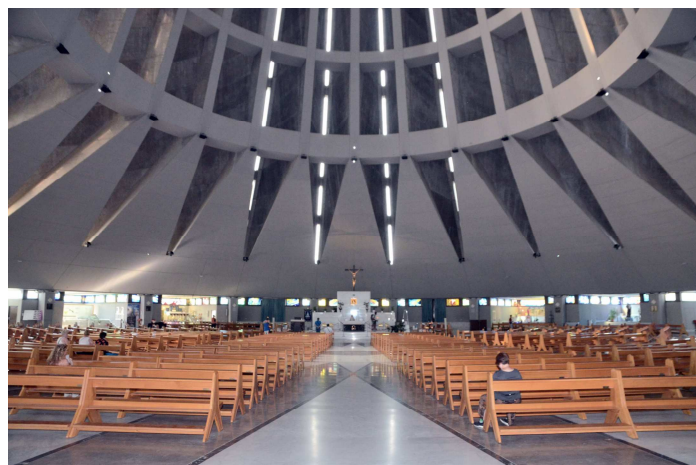
„Nejblahošlavenější Panno Maria, Matko Boží a Matko naše, která ses plačící zjevila v Syrakusách, k Tobě vznášíme s důvěrou svou prosebnou modlitbu. Dej, ať pochopíme skrytou řeč Tvých slz, které tak hojně zalily tvou mateřskou tvář. Dej nám milost přijmout tiché, ale výmluvné poselství těchto slz, které jsou znamením tvé niterné účasti na dramatu Kalvárie, jasným výrazem tvého sdílení naší bolesti, darem tvé lásky v úzkosti nad stavem dětí, odkazem na naše svědomí, zastíněná zlem. Tvé svaté slzy, ať zůstanou uchovány v našem srdci; skrze ně, ó Srdce Mariino Neposkrvněné a Bolestné, dej zazářit světlu víry těm, kdo ztratili Krista, vyburcuj k obrácení ty, kdo žijí v hříchu, posilni vůli těch, kdo nedokáží následovat Pána po úzké a namáhavé cestě spásy; dej naději těm, kteří propadají zoufalství; poskytni útěchu těm, kdo jsou stíženi utrpením; všem vlij křesťanskou odvahu věřit a milovat. Dobrá Matko, spoj laskavě Tvé slzy s těmi našimi, aby nám Tvůj božský Syn udělil milost, o kterou Tě vroucně žádáme. Matko, lásky, Bolesti a Milosrdenství, vyslyš nás, pros za nás!“

„Maria je věčně šťastná v nebi a netrpí bolestí ani smutkem; ale nezůstává tam lhostejná, naopak, stále chová lásku a soucit k ubohému lidskému pokolení, kterému byla dána za Matku, když v bolestná a v slzách stála u paty kříže, na němž visel její Syn. Pochopí lidé tajemnou řeč těchto slz? Ach Mariiny slzy! Na Golgotě tekly slzy soucitu s jejím Ježíšem a zármutku nad hříchy světa. Pláče znovu pro obnovené rány vytvořené v mystickém Těle Ježíšově? Nebo pláče pro tolik dětí, v nichž omyl a vina uhasily život milosti, a které těžce urážejí božský majestát? Anebo jsou to slzy očekávání opožděného návratu jeho ostatních dětí, kdysi věřících a nyní vláčených falešnými přeludy uprostřed zástupů Božích nepřátel? Je na vás, abyste příkladem a činem spolupracovali na návratu těchto uprchlíků do Otcova domu.“ (Pius XII, 17. října 1954)

Světelné procesí s milostnou sochou slzící Panny Marie, *Peregrinatio ad Portam Fidei*, Syrakusy, Sicílie, Itálie. 7.7.2012.

Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Syrakusy, Sicílie, 4.7.2019.

"Jsou to slzy bolesti nad těmi, kdo odmítají Boží lásku, nad rozpadlými či obtížemi procházejícími rodinami, nad mládeží ohrožovanou úklady konzumní civilizace a mnohdy dezorientovanou, nad násilím, které dosud prolévá tolik krve, nad neporozuměními a nenávisťmi, jež hloubí hluboké propasti mezi lidmi a národy. Jsou to slzy modlitby Matky, jež dává sílu každé jiné modlitbě, a prosebně se povznáší i za ty, kdo se nemodlí, protože jsou rozptylováni tisícerem jiných zájmů, či nepřátelsky uzavření před jakýmkoli Božím odkazem. Jsou to slzy naděje, jež rozpouští tvrdost srdcí a otevírá je setkání s Kristem Vykupitelem, pramenem světla a pokoje pro jedince, rodiny, společnost."

(Jan Pavel II., při posvěcení baziliky, 6. 11. 1994)

„Svatá Rozálie, Ty ses uchýlila do samoty na Montepellegrino nikoli, aby ses vzdálila městu, nýbrž abys nad ním bděla v modlitbě a pokání, a tak je osvobodila od moru všeho zla, pomoz nám osvobodit se od hříchu, který je kořenem všeho zla ve společnosti a zaměřit náš život na Boha, zdroj všeho pokoje". EUCHARISTIE V JESKYNÍ SV. ROZÁLIE, PATRONKY PALERMA A CELÉ SICÍLIE, Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Montepellegrino, Palermo, 3.7.2019.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

23. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 8. ZÁŘÍ 2024

Duše má, chval Hospodina.

DRYSICE: Radostí zajásám v Pánu.

„Jsem velmi rád, že jsem mohl u příležitosti 800. výročí založení obce Drysice slavit mši svatou k počtě blahoslavené Panny Marie. Ona ať žehná drahé farnosti a činí ji zahradou dobrých rodin, povolání, zdravé a dobré mládeže“. Giovanni kardinál Coppa, čestný občan Drysic, kronika farnosti, 16.6.2001.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, pozvedněme svůj prosebný hlas k Bohu, který zachovává věrnost navěky, otvírá oči slepým a napřimuje skličené, a s upřímností srdce volejme:

L: KÝRIE, KÝRIE, ELEISON.

- Za apoštolskou cestu papeže Františka do Indonésie, Papuy-Nové Guineje, Východního Timoru a Singapuru, aby víra v souladu s kulturou, bratrství a soucit, čerpající z modlitby, přispívaly k budování jednoty a staly se majákem naděje.
- Za lidi současného světa, aby nepodlehli pokušení mnohého, co je s neodbytností obklopuje, ale byli vnímaví pro vnitřní neklid a prázdnotu, jež volají po pravdě o člověku.
- Za křesťanské rodiče, aby je inspirovala, vedla a posilovala bdělá a starostlivá péče Panny Marie, s níž provázela svého Syna od chudoby betlémských jeslí až k ponížení kříže.
- Na přímluvu sv. Rozálie zbav zmučenou Ukrajinu moru ruského barbarství, a Myanmaru, Palestíně, Izraeli a všem zemím, kde zuří války, ať vzejde jitřenka míru.
- Modleme se, aby každý z nás svým srdcem naslouchal pláči Země, obětí přírodních katastrof a klimatické krize, a osobně se zavázal chránit svět, který obýváme.
- Modleme se, aby ti, kdo vstupují do manželství, vytrvali v lásce, věrnosti a vzájemné velkorysosti.

● Za věrné zemřelé, aby za svou upřímnou snahu o následování tvého Syna došli poznání toho, co žádné oko nevidělo, žádné ucho neslyšelo, ale co Tys připravil těm, kdo tě milují.

K: Všemohoucí, věčný Bože, který si povoláváš ty, kdo jsou v očích světa chudí, abys je skrze víru obdařil svým bohatstvím a učinil je dědici svého Království. Vyslyš naše pokorné prosby a naplň na nás svá zaslíbení. Skrze Krista našeho Pána. **L: Amen.**

LITURGICKÉ TEXTY 22. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – DT 4,1-2.6-8

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu toto: „Nyní, Izraeli, poslouvej nařízení a ustanovení, která vás učím zachovávat, abyste žili a šli obsadit zemi, kterou vám chce dát Hospodin, Bůh vašich otců. Nic nepřidáte k tomu, co vám přikazuji, a nic z toho neuberete, ale budete zachovávat příkazy Hospodina, svého Boha, které já vám přikazuji. Zachovávejte je a plňte, neboť tak budete v očích národů moudří a rozumní: uslyší o všech těchto nařízeních a řeknou: Skutečně moudrý a rozumný je tento velký národ! Neboť kde je tak velký národ, jemuž by byli bohové tak blízko, jako je Hospodin, náš Bůh, kdykoli ho vzýváme. A kde je tak velký národ, který by měl spravedlivá nařízení a ustanovení, jako je celé toto zákonodárství, které já vám dnes prohlašuji.“

ŽALM 15

Kdo žije bez vady a koná spravedlnost, – upřímně smýšlí ve svém srdci, – svým jazykem nepomlouvá. Nečiní příkoří svému bližnímu, – netupí svého souseďa. – Nešlechtným člověkem pohrdá, – ale váží si těch, kdo se bojí Hospodina. Kdo nelichváří svými penězi, – a nebere úplatky proti nevinnému. – Kdo takto jedná, – nikdy nezakolísá.

2. ČTENÍ – JAK 1,17-18.21B-22.27

Čtení z druhého listu svatého apoštola Jakuba.

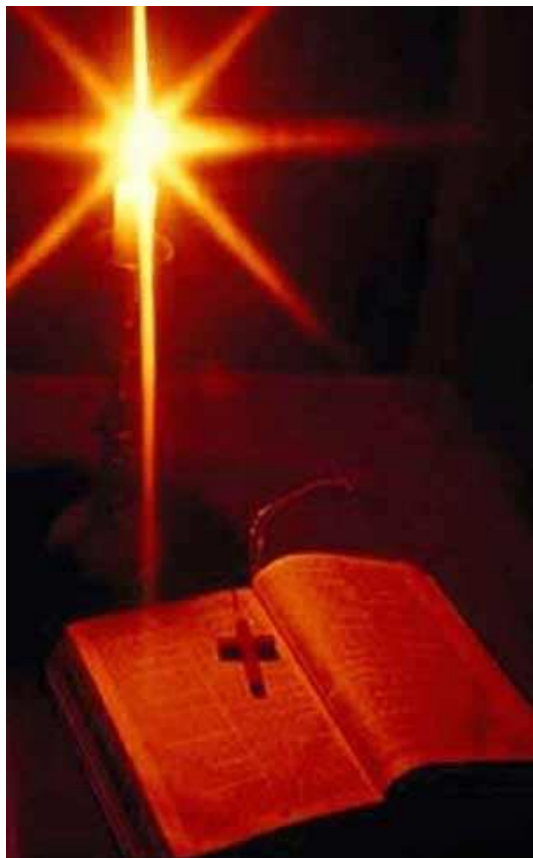
Bratři moji nejmilejší! Každý dobrý úděl, každý dokonalý dar přichází shora, sestupuje od Otce světél, u něhož není změna ani ztemnění, jaké je působeno (u hvězd) otáčením. On rozhodl, že nám dá život slovem pravdy, abychom byli jako prvotiny ze všeho, co stvořil. Buďte vnímaví pro slovo, které do vás bylo vloženo jako semeno a může zachránit vaši duši. To slovo však musíte uvádět ve skutek, a ne abyste ho jenom poslouchali. To byste klamali sami sebe. Zbožnost ryzí a bezvadná před Bohem a Otcem je toto: ujímat se sirotků a vdov v jejich tísní a uchovat se neposkvřený od světa.

EVANGELIUM – MK 7,1-8.14-15.21-23

Slova svatého evangelia podle Marka.

Kolem Ježíše se shromáždili farizeové a někteří z učitelů Zákona, kteří přišli z Jeruzaléma. Všimli si, že někteří z jeho učedníků jedí rukama obřadně nečistýma, to je neumytýma. Farizeové totiž a všichni židé se drží podání předků a nejedí, dokud si pečlivě neumyjí ruce; po návratu z trhu nejedí, dokud se celí neopláchnou, a je mnoho jiného, co přejali a čeho se drží: omývání pohárů, džbánů a měděných nádob. Proto se ho farizeové a učitelé Zákona ptali: „Proč se tvoji učedníci nechovají podle podání předků, ale jedí obřadně nečistýma rukama?“ Odpověděl jim: „Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš, jak je psáno: ‚Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními.‘ Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského.“ Ježíš zase k sobě přivolal zástup a řekl jim: „Slyšte mě všichni a pochopte! Člověka nemůže poskvřnit nic, co do něho vchází zvenčí, ale co vychází z člověka, to ho poskvřňuje. Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky, smilství, krádeže, vraždy, cizoložství, lakota, zloba, lest, prostopášnost, závist, urážky, pýcha, opovážlivost. Všechno to zlé vychází z nitra a člověka poskvřňuje.“

LITURGICKÉ TEXTY 23. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – IZ 35,4-7A

Čtení z první knihy proroka Izaiáše.

Řekněte malomyslným: „Vzmužte se, nebojte se! Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou! On sám přijde a spasí vás!“ Tehdy se otevřou oči slepých, odemknou se uši hluchých. Tu poskočí chromý jak jelen a zaplesá jazyk němého, neboť na stepi vyprší vody, potoky na poušti. Vyprahlá země se změní v močál a žíznivá půda v prameny vod.

ŽALM 146

Hospodin zachovává věrnost navěky, – zjednává právo utlačeným, – dává chléb lačným. – Hospodin vysvobozuje vězně. Hospodin otvírá oči slepým, – Hospodin napřimuje sklíčené, – Hospodin miluje spravedlivé, – Hospodin chrání přistěhovalce. Hospodin podporuje sirotka a vdovu, – ale mate cestu bezbožníků. – Hospodin bude vládnout na věky, – tvůj Bůh, Sióně, po všechna pokolení.

2. ČTENÍ – JAK 2,1-5

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

Moji bratři, s vírou v našeho božského Pána Ježíše Krista nesmíte spojovat stranicství k lidem. Když k vám do shromáždění vejde muž se zlatými prsteny na ruku, ve skvělém oděvu, a vejde také chudák v obnošených šatech, vy jste samá pozornost k tomu, který je nádherně oblečen, a řeknete mu: „Prosím, posad' se tady na čestné místo.“ Ale tomu chudásovi řeknete: „Ty stůj tamhle“ nebo „Sedni si tady u mých nohou“. Neděláte tak rozdíly navzájem mezi sebou, nestáváte se soudci podle špatných zásad? Poslyšte, moji milovaní bratři! Což nevyvolil Bůh právě chudé v očích světa, aby byli skrze víru bohatí a dědici Království, které slíbil těm, kdo ho milují?

EVANGELIUM – MK 7,31-37

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš odešel z tyrského kraje a šel přes Sidón územím Desetiměstí ke Galilejskému moři. Přivedli k němu hluchoněmého a prosili ho, aby na něho vložil ruku. Vzal ho stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší, dotkl se slinou jeho jazyka, vzhledl s povzdechem k nebi a řekl: „Effatha!“, to znamená: „Otevři se!“ A otevřel se mu sluch, rozvázal se mu jazyk a mluvil správně. Ježíš jim pak přikázal, aby o tom nikomu neříkali. Čím více však jim to přikazoval, tím více to rozhlašovali. Byli celí užaslí a říkali: „Dobře všechno udělal, i hluchým dává sluch, i němým řeč!“

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>

POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE FRANTIŠKA K SVĚTOVÉMU DNI MODLITEB ZA PÉČI O STVOŘENÍ

1. září 2024

Doufej a jednej v souladu se stvořením

Drazí bratři a sestry, „Doufej a jednej v souladu se stvořením“ je tématem Dne modliteb za péči o stvoření, který se bude slavit letos 1. září. Odkazuje na List svatého Pavla

Římanům 8,19–25: apoštol objasňuje, co znamená žít podle Ducha, a zaměřuje se na zaručenou naději ve spásu skrze víru, která znamená nový život v Kristu.

1. Začneme tedy jednoduchou otázkou, na kterou však nemusí být jednoznačná odpověď: Jestliže jsme skutečně věřící, jakým způsobem jsme přišli k víře? Není to ani tak

proto, že „věříme“ v něco transcendentního, co náš rozum nemůže pochopit, v nedosažitelné tajemství vzdáleného a neznámého, neviditelného a nepojmenovatelného Boha. Svatý Pavel by řekl, že je to spíše proto, že v nás přebývá Duch Svatý. Ano, jsme věřící, protože samotná Boží láska „je nám vylita do srdce“ (Řím 5,5). Proto je nyní Duch skutečně zárukou našeho dědictví (srov. Ef 1,14) a pobízí nás, abychom vždy usilovali o věčná dobra podle plnosti Ježíšova krásného a dobrého lidství. Duch činí věřící tvořivými, proaktivními v lásce. Uvádí je na velkou cestu duchovní svobody, která však není ušetřena boje mezi logikou světa a logikou Ducha, jejichž plody jsou navzájem protikladné (srov. Gal 5,16–17). Jak víme, prvním plodem Ducha a souhrnem všech ostatních je láska. Věřící, vedeni Duchem Svatým, jsou tedy Božími dětmi a mohou se k Bohu obracet oslovením „Abba, Otče“ (Řím 8,15), stejně jako Ježíš, se svobodou těch, kteří už nepodléhají strachu ze smrti, protože Ježíš vstal z mrtvých. Zde je velká naděje: Boží láska zvítězila, vítězí vždy a zvítězí opět. Pro nového člověka, který žije v Duchu, je úděl slávy navzdory vyhlídce na fyzickou smrt již zajištěn. Tato naděje nezklame, jak připomíná i bula vyhlášující příští Jubilejní rok.¹

¹ Spes non confundit, bula vyhlášující Řádné jubileum roku 2025 (9. května 2024).

2. Život křesťana je životem ve víře, činným v lásce a překypujícím nadějí při očekávání návratu Pána v jeho slávě. Problém nepředstavuje „zpoždění“ parusie, jeho druhého příchodu. Otázka zní jinak: „Nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde?“ (Lk 18,8). Ano, víra je dar, je plodem přítomnosti Ducha v nás, ale je to také úkol, který je třeba plnit ve svobodě a v poslušnosti Ježíšovu přikázání lásky. V tom spočívá ona blahoslavená naděje, o níž máme svědčit: Kde? Kdy? A jak? V rámci dramatu trpícího lidského těla. Pokud někdo sní, musí nyní snít s otevřenými očima, povzbuzován vizí lásky, bratrství, přátelství a spravedlnosti pro všechny. Křesťanská spása vstupuje do hlubin bolesti světa, která se nedotýká jen člověka, ale celého vesmíru, přírody samotné, oikos [domu] člověka, jeho životního prostředí; chápe stvoření jakožto „pozemský ráj“, matku Zemi, která by měla být místem radosti a příslibem štěstí pro všechny. Křesťanský optimismus vychází z živé naděje: ví, že všechno směřuje k Boží slávě, ke konečnému dovršení v jeho pokoji, k tělesnému vzkříšení ve spravedlnosti, „stále víc a víc k zářivé podobě“ (2 Kor 3,18). V čase, který plyne, však sdílíme bolest a utrpení: celé stvoření sténá (srov. Řím 8,19–22), sténají křesťané (srov. v. 23–25) a sténá sám Duch (srov. v. 26–27). Sténání vyjadřuje neklid a utrpení spolu s touhou a přáním. Vzdechy vyjadřují důvěru v Boha a spoléhání na jeho milující i náročné společenství s námi, když očekáváme naplnění jeho plánu, kterým je radost, láska a pokoj v Duchu Svatém.

3. Celé stvoření je zapojeno do tohoto procesu nového zrození a se sténáním očekává osvobození: je to skrytý růst, který dozrává, téměř jako hořčičné zrnko, které se stane velkým stromem, nebo jako kvas v těstě (srov. Mt 13,31–33). Počátky jsou nepatrné, ale očekávané výsledky mohou být nekonečně krásné. Podobně jako při očekávání zrození – zjevení Božích dětí – lze naději vnímat jako možnost obstát uprostřed protivenství, nenechat se odradit v časech soužení nebo tváří v tvář lidskému barbarství. Křesťanská naděje nezklame, ale ani neoklame; ačkoli sténání stvoření, křesťanů a Ducha Svatého je očekáváním a předjímáním spásy, která již působí, přesto nyní snášíme mnohá utrpení, jež svatý Pavel popisuje jako soužení, útisk, pronásledování, hlad, bídu, nebezpečí, zabití (srov. Řím 8,35). Naděje je tedy alternativní interpretace dějin a lidských záležitostí; nikoliv iluzorní, ale realistická, je to realismus víry, která vidí neviditelné. Tato naděje je trpělivým čekáním, podobně jako Abrahámovo ne-vidění. Rád připomínám onoho velkého věřícího vizionáře, kterým byl Jáchym z Fiore, kalábrijský opat „obdařený prorockým duchem“, jak píše Dante Alighieri.² V době krvavých bojů, konfliktů mezi papežstvím a císařstvím, v době křížových výprav, herezí a zesvětštění církve uměl poukázat na ideál nového ducha soužití mezi lidmi, vyznačujícího se všeobecným bratrstvím a křesťanským mírem, plodem žitého evangelia. Tohoto ducha přátelství ve společnosti a univerzálního bratrství jsem představil v encyklice *Fratelli tutti*. A takový soulad mezi lidmi se musí rozšířit i na stvoření, v „situovaném antropocentrismu“ (srov. *Laudate Deum*, 67), v odpovědnosti za lidskou a integrální ekologii, na cestě ke spásě našeho společného domova i nás, kteří v něm žijeme.

4. Proč je na světě tolik zla? Proč tolik nespravedlnosti, tolik bratrovražedných válek, v nichž umírají děti, ničí se města, znečišťuje se životní prostředí člověka, znásilňuje se a devastuje matka Země? Svatý Pavel s nepřímým odkazem na Adamův hřích říká: „Víme přece, že celé tvorstvo zároveň sténá a spolu trpí až doposud“ (Řím 8,22). Morální boj křesťanů je spojen se „sténáním“ stvoření, protože „bylo podrobena nicotnosti“ (v. 20).

² Božská komedie, Ráj, XII, 141.

Celý kosmos a každé stvoření „netrpělivě sténají a touží“, aby byl překonán současný stav a obnoven ten původní; osvobození člověka totiž zahrnuje i osvobození všech ostatních tvorů, kteří se solidárně s postavením člověka ocitli pod jhem otroctví. Stejně jako člověk je i stvoření – ne vlastní vinou – zotročeno a není schopno plnit to, k čemu bylo stvořeno, tj. mít trvalý smysl a cíl. Je vystaveno rozpadu a smrti, což je ještě umocněno zneužíváním přírody člověkem. Ale naopak, spása člověka v Kristu je jistou nadějí i pro stvoření; vždyť „i samo stvoření bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí“ (Řím 8,21). V Kristově vykoupení je tedy možné s nadějí spatřovat pouto solidarity mezi lidmi a všemi ostatními tvory.

5. V nadějeplném a vytrvalém očekávání Ježíšova slavného návratu udržuje Duch Svatý společenství věřících v bdělosti a neustále je poučuje, vyzývá je k proměně životního stylu, k odporu proti ničení životního prostředí lidmi a k projevům sociální kritiky, která je svědectvím především o možnosti změny. Tato změna spočívá v přechodu od arogance těch, kdo chtějí ovládat druhé a přírodu – redukovanou na objekt, s nímž lze manipulovat –, k pokoře těch, kdo se starají o druhé a o stvoření. „Když totiž lidé tvrdí, že zaujímají Boží místo, stávají se svými vlastními největšími nepřáteli“ (Laudate Deum, 73), protože Adamův hřích zničil základní vztahy, jimiž člověk žije: vztah k Bohu, k sobě samému a k ostatním lidem i vztah ke kosmu. Všechny tyto vztahy musí být synergicky obnoveny, zachráněny a „uvedeny do pořádku“. Žádný z nich nesmí chybět. Chybí-li jeden, všechno selhává.

6. Doufat a jednat v souladu se stvořením znamená především spojit síly a společně se všemi muži a ženami dobré vůle pomáhat „znovu promyslet mimo jiné otázku lidské moci, jejího významu a jejích hranic. Naše moc totiž během několika desetiletí freneticky vzrostla. Dosáhli jsme impozantního a úžasného technologického pokroku, a neuvědomili jsme si, že jsme se zároveň proměnili ve vysoce nebezpečné bytosti, schopné ohrozit životy mnoha bytostí i naše vlastní přežití“ (Laudate Deum, 28). Nekontrolovaná moc plodí monstra a obrací se proti nám samým. Proto je dnes naléhavě nutné klást etické meze rozvoji umělé inteligence, která by díky své schopnosti kalkulace a simulace mohla být mnohem více využita k nadvládě nad člověkem a nad přírodou než ke službě míru a integrálnímu rozvoji (srov. Poselství ke Světovému dni míru 2024).

7. „Duch Svatý nás provází životem“; tomu dobře porozuměli chlapci a dívky, kteří se sešli na Svatopetrském náměstí na prvním Světovém dni dětí, jenž připadl na neděli Nejsvětější Trojice. Bůh není abstraktní idea nekonečna, ale milující Otec, Syn, přítel a vykupitel každého člověka, a Duch Svatý, který vede naše kroky na cestě lásky. Poslušnost Duchu lásky radikálně mění postoj člověka: z „dravce“ se stává „pěstitel“ zahrady. Země je svěřena člověku, ale zůstává Boží (srov. Lv 25,23). To je teologický antropocentrismus židovsko-křesťanské tradice. Nárok vlastnit a ovládat přírodu, manipulovat s ní podle svého zalíbení, je proto určitou formou modlářství. Je to prométheovský člověk, který, opojený vlastní technokratickou mocí, arogantně uvádí zemi do stavu ne-milosti, tedy stavu zbaveného Boží milosti. Je-li však onou Boží milostí Ježíš, který zemřel a vstal z mrtvých, pak platí to, co řekl Benedikt XVI.: „Věda svět nespasí. Člověk je vykoupen skrze lásku“ (encyklika *Spe salvi*, 26), skrze Boží lásku v Kristu, od níž nás nic a nikdo nemůže odloučit (srov. Řím 8,38–39). Stvoření, které je neustále přitahováno ke své budoucnosti, není statické ani uzavřené samo do sebe. I díky objevům současné fyziky je dnes naše poznání stále více fascinováno propojením hmoty a ducha.

8. Ochrana stvoření je tedy nejen etickou, ale také výsostně teologickou otázkou; týká se totiž prolínání tajemství člověka a tajemství Boha. O tomto prolínání lze říci, že je „generativní“ v tom smyslu, že se vrací k aktu lásky, kterým Bůh stvořil člověka v Kristu. Tento stvořitelský akt Boha umožňuje a zakládá svobodné jednání člověka a celou jeho etiku: je svobodný právě v tom, že je stvořen k obrazu Boha, kterým je Ježíš Kristus, a z tohoto důvodu „je zástupcem“ stvoření v samotném Kristu. Transcendentní (teologicko-etická) motivace zavazuje křesťana k prosazování spravedlnosti a míru ve světě, a to i prostřednictvím univerzálního určení dober: jde o zjevení Božích dětí, na které stvoření čeká a sténá jako v porodních bolestech. V sázce není jen pozemský život člověka v tomto čase, ale také a především jeho osud na věčnosti, eschaton naší blaženosti, ráj našeho pokoje, v Kristu, Pánu kosmu, ukřižovaném a vzkříšeném z lásky.

9. Doufat a jednat v souladu se stvořením pak znamená žít vtělenou vírou, která umí vstoupit do trpícího a doufajícího „těla“ druhých a sdílet očekávání tělesného vzkříšení, k němuž jsou věřící předurčení v Kristu Pánu. V Ježíši, věčném Synu, který na sebe vzal lidské tělo, jsme skutečně dětmi Otce. Skrze víru a křest začíná pro věřícího život podle Ducha (srov. Řím 8,2), svatý

život, který žijeme jako děti Otce, jako Ježíš (srov. Řím 8,14–17), neboť mocí Ducha Svatého v nás žije Kristus (srov. Gal 2,20). Tímto způsobem se náš život může stát písní lásky k Bohu, k lidstvu, se stvořením a pro stvoření a nacházet svou plnost ve svatosti.³

Dáno v Římě u Svatého Jana Lateránského dne 27. června 2024.

Franciscus

³ Poeticky to vyjádřil rosminiánský kněz Clemente Rebora: „Zatímco stvoření stoupá v Kristu k Otci, / v tajemném osudu / vše je smutek porodu: / nakolik je třeba zemřít, aby se zrodil život! / A přece z jedné Matky, jediné, která je božská, / ke světlu šťastně přichází: / život, který láska v slzách plodí, / a pokud touží, tady dole je to poezie; / ale jen svatost naplňuje píseň“ (Curriculum vitae, „Poezie a svatost“: Básně, prózy a překlady, Milán 2015, s. 297).

"Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu."

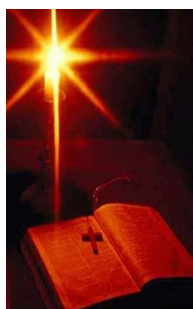
(Mk 16,15)

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 2. ZÁŘÍ 2024

Ježíš řekl svým apoštolům: „Nemyslete si, že jsem přišel uvést na zem pokoj; Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl, a jak měl ve zvyku, šel v sobotu do synagogy. Povstal, aby předčítal (z Písma). Podali mu knihu proroka Izaiáše. Otevřel ji a našel místo, kde stálo: 'Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně.' Pak zavřel knihu, vrátil ji služebníkově a usedl. A všichni v synagoze na něho upřeně hleděli. Začal k nim mluvit: „Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ Všichni mu přisvědčovali, divili se milým slovům z jeho úst a říkali: „Není to syn Josefův?“ Řekl jim: „Jistě mi připomenete přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! Udělej i tady ve svém domově to, o čem jsme slyšeli, že se stalo v Kafarnau.“ Dále řekl: „Amen, pravím vám: Žádný prorok není vítáný ve svém domově. Říkám vám podle pravdy: Mnoho vdov bylo v izraelském národě za dnů Eliášových, kdy se nebe zavřelo na tři léta a šest měsíců a nastal velký hlad po celé zemi; ale k žádné z nich nebyl poslán Eliáš, jen k vdově do Sarepty v Sidónsku. A mnoho malomocných bylo v izraelském národě za proroka Elizea, ale nikdo z nich nebyl očištěn, jenom Námán ze Sýrie.“ Když to slyšeli, všichni v synagoze vzplanuli hněvem. Zvedli se, vyhnali ho ven z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo vystavěno jejich město, aby ho srazili dolů. On však prošel jejich středem a ubíral se dál. (Lk 4,16-30)

Všichni mu přisvědčovali, divili se milým slovům z jeho úst. Proč jsme rádi, když s námi někdo souhlasí? Je to výraz spojení, jednoty. Ta se ovšem projevuje na různých stupních. Mohou se dobře shodnout dva obchodníci, dva příbuzní, dva krajané, dva vědci, atd. Nazaretští byli rádi, že se jeden z nich stal rabbi, učitel, o kterém se všude mluvilo. Paprsek z jeho proslulosti padal i na jejich město. Z morálního hlediska má tento jev dvojí stránku. Je to výraz soudržnosti lidí, kteří žijí pospolu v obci, v národě, a proto je to chvályhodné. Nesympatickým se tento cit stává, když se zvrhne v šovinismus. Tomu se ovšem máme vyhýbat. Ale i první stránku nesmíme zanedbávat. Často si totiž ceníme jenom to, co přichází z daleka. Lidé s cizím jménem a s cizí teorií se stávají autoritou. Bez povšimnutí

nebo i s pohrdáním jednáme naopak s lidmi, kteří žijí blízko nás. I ti musejí v našich očích růst a být velkými.

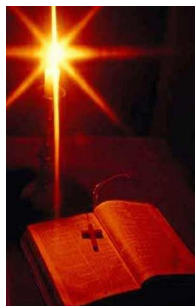
Všichni v synagoze vzplanuli hněvem. Evangelium podává jenom suchou zprávu. Nelíčí psychologicky, jak se ta změna myšlení v nazaretském prostředí stala. Ale ukazuje názorně, že bývají takové přeměny veřejného mínění nápadně prudké. Z velkého obdivu se za chvíli přeskočí k nenávisti a odporu. Divíme se tomu, ale vysvětlení není těžké. V obdivu pro druhého často není nic jiného než obdiv pro sebe sama. Chválíme řečníka, který mluví to, co myslíme my sami. Běda, kdyby řekl něco opačného. Jaký praktický závěr máme udělat z této zkušenosti? Dvojí. Je naivní spoléhat příliš na to, že s nimi lidé sympatizují. Z druhé strany je známka duchovní vyspělosti, když oceníme řeč a vystoupení druhého nejenom podle toho, jestli nám pochlebuje a staví se na naši stranu, potvrzuje naše mínění. Tak to dělají všichni demagogové. Ale jejich úspěch je podmíněn právě nevyspělostí těch, kdo je slyší. Jen láska k pravdě nás uchrání v těchto zmatcích.

Hnali ho ven z města a vedli na sráz návrší, aby ho srazili dolů. Je známkou zdravého organismu, že vyloučí, vyvrhne to, co by mu škodilo. Podobně jedná i společnost. Ale jsou i organismy nemocné. Ty pak nedovedou strávit právě to, co by je mělo posílit. Zvláště nesnášejí silné pokrmy. Společnost, kterou evangelium nazývá všeobecným názvem „svět“, nesnáší Krista a snaží se ho všemi způsoby vyloučit. Jeden historik umění sbíral staré obrazy a fotografie z doby před první světovou válkou a udělal statistiku, kolik uměleckých památek bylo po revoluci zničeno. Jsou to otřesné statistiky. Stačilo, aby to byl kostel nebo věž nebo obraz Panny Marie, a všechno bylo nemilosrdně zbořeno. Některé ulice, kdysi krásného stylu, úplně zpusťly. Když se pak někdo ptal, proč to nesmyslné řádění, vždyť kostely byly stejně zavřené, dostal odpověď: „Už pouhé znamení Kristovy přítomnosti ve světě dráždilo.“ Je to barbarství, ke kterému by se kulturní člověk neměl nikdy propůjčit. Ale možná je to ohlas toho, co se děje uvnitř v duši. Když se tam myšlenka na Krista vylučuje, pustoší se její struktura a bude potřeba pracného restaurování, aby se obnovila její krása.

Říká se, že světská sláva je jako polní tráva. Nemá cenu před Bohem. Ve světě je tomu jinak. Slavné osobnosti, mocní a bohatí lidé budou vždy středem pozornosti všech médií a tím pádem roste jejich popularita mezi lidmi. Zvláště se lidé chlubí tím, že se s takovými lidmi znají nebo je někde viděli a podobně. Většina občanů města či vesnice je hrdá na to, že právě od nich pochází někdo slavný. Tak třeba když vjedete do Nivnice na Slovácku, nemůžete přehlédnout nápis "Vítejte v Nivnici, rodišti Komenského", i když podotýkám dodnes se přesně neví, kde se vlastně narodil. To ovšem není podstatné. Pán Ježíš se stal také slavným, když udělal několik zázraků. Jeho rodáci ho přijímají s velkým nadšením, které se však velmi rychle změní v prudkou nenávist. Důvod této rychlé proměny veřejného mínění spočíval hlavně v tom, že Ježíš nehledal jejich přízeň, šel za svým posláním, které měl od Otce, nechtěl jen dělat senzaci, jak si přáli, když chtěli vidět nějaký zázrak. Ježíš však prohlédl jejich myšlení a tvrdě proti nim vystupuje. Připomíná, že i Eliáš a Elizeus neudělali zázraky na izraelských vdovách a malomocných, ale na pohanech. V tom Nazareťané viděli potupení obce, jejich hrdosti a chtějí najednou Ježíše odstranit. Ježíš se

pak už nikdy do Nazareta nevrátil, odešel za cizími. Vždyť on přišel kvůli chudým, nemocným, zotročeným, aby jim přinesl uzdravení, odpuštění a spásu. Podobně jako Ježíš i my si máme hledět lidí potřebných, nehledět na přízeň či nepřízeň davu, ale být skutečně velkorysími.

ÚTERÝ 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 3. ZÁŘÍ 2024

Ježíš šel do galilejského města Kafarna a v sobotu tam učil. Žasli nad jeho učením, protože v jeho slově byla moc. V synagoze byl nějaký člověk, který měl v sobě nečistého d'ábelského ducha. Ten vzkřikl velikým hlasem: „Co je ti po nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit? Vím, kdo jsi: Svatý Boží!“ Ale Ježíš mu přísně rozkázal: „Mlč a vyjdi z něho!“ Zlý duch tím člověkem smýkl doprostřed a vyšel z něho, aniž mu ublížil. Na všechny padl úžas a říkali si mezi sebou: „To je něco! Svrchovanou mocí poroučí nečistým duchům, a vyjdou.“ Pověst o něm se roznesla po všech místech v tom kraji. (Lk 4,31-37)

Člověk, který měl v sobě nečistého ducha. Co jsou zlí duchové? Jaká je jejich povaha a moc? Odpověď na tyto otázky roste ve zjevení jenom pozvolna. Zlo totiž nepochopíme dřív, dokud nevíme, co je jeho opak, jaké vlastnosti má dobro. Až víme, že se všechno dobré soustřeďuje v osobě Ježíše Krista, přijímáme i tu skutečnost, že také zlo je prvek osobní, tajemství Satana, Odpůrce. Na počátku ovšem bývají představy o d'áblu neurčité. I evangelium užívá mluvy přejaté z lidových názorů té doby. Staré východní národy viděly ve světě mnoho temných sil, což jsou bytosti lidem nepřátelské, člověka přepadají, ochromují, činí ho nemocným, zbavují ho rozumu, podřizují ho neznámým, magickým silám. Zásadně to Bibli neprotiřečí. Vždyť i tam se udává jako příčina všeho zla hřích. Ježíš, který uzdravuje nemoci svými zázraky nechce být léčitelem. Jen tím ukazuje, že chce odstranit i jejich první příčinu: zlo, které kazí Boží dílo ve světě.

Poroučí zlým duchům. I když evangelium mluví řečí své doby, přece tu vyniká prvek, který je zvláštní pro biblické zjevení. Zlo není nějaká tragická síla, proti které by i bohové byli bezmocní. Nemůže být neosobní. Působí je zlé bytosti. Zdá se, že vládne světem, ale Ježíš nám ukazuje, že jsou přemožitelné a že jsou proti síle Boží milosti bezmocné. V životopisech svatých nás udivuje, jak málo se báli tam, kde tušili vliv zlého ducha. Sv. Jan Maria Vianney se lekl, když slyšel v noci ránu do dveří. Koupil nová kostelní roucha. Co kdyby mu je zloději přišli odcizit? Ale uklidnil se, když zjistil, že to bylo jenom jedno z obvyklých znepokojení, která mu stále působil Dábel. Egyptští mniši šli s oblibou bydlet na místa, kde se říkalo, že je tam vliv zlých duchů. Otcové církve přirovnávají Satana k psu uvázanému na řetězu. Může pokousat jenom toho, kdo k němu sám přijde a hladí ho. My však jsme s Kristem povoláni, abychom nad zlem vítězili.

Vím, kdo jsi, ty Boží Svatý! Tyto výroky tzv. posedlých zlým duchem nás překvapí. Obsahují vyznání Kristova Božství, ke kterému ostatní lidé ještě nedospěli. Světcí však potvrzují ze zkušenosti něco podobného. Zlý duch má zvláštní průzračnost. Tuší, co je

zásadně proti němu, kde se má projevit Boží moc. Sv. Ignác z Loyoly říkal, že je přesvědčen, že se má věnovat plně nějakému dílu v tom okamžiku, když vidí, že má ta práce nevysvětlitelné těžkosti a bezdůvodné nepřátele. Zlý duch tuší, že tam bude něco, co opravdu poškodí jeho vliv ve světě. Proto také Satan roznítil protivenství všeho druhu proti samotnému Kristu. Ale i ta byla v Božím plánu spásy světa. Sázavská legenda o sv. Prokopovi, který oral půdu a místo koní zapráhl Ďábla, je symbolická. Jenom světec donutí zlo, aby spolupracovalo k dobru.

Po neúspěšném vystoupení v Nazaretě přichází Ježíš do města Kafarnaum, které je od Nazareta vzdáleno asi 30 km. Zde vykonal nejvíce zázraků, pronesl hodně moudrých slov, zkrátka to bylo jakési střediskové město Ježíšova působení. Dnes jsme slyšeli o uzdravení posedlého. Možná si myslíme, že posedlost již není problém naší doby, protože se nejedná, jak se mylně někdo domnívá o nervovou chorobu či neurózu. Posedlí jsou totiž i dnes lidé, kteří odmítli Boha, vědomě a plánovaně šíří zlo v jakékoli podobě. Stále máme vojenské a politické diktátory, kteří zabíjejí nevinné lidi, kolik tajně organizovaných teroristických skupin, které podobně působí ve svobodné společnosti, kolik všelijakých agentur, kde vytvářejí programy devastující základní hodnoty mravnosti. Tady všude řádí zlý duch. V Kafarnau Ježíš vítězí jedním slovem nad zlým duchem. Silnější je ten, který je ve vás, než ten, který je ve světě. Jedině ve spojení s Bohem můžeme vítězit nad zlem. Modlitba, svátosti, denně živěný vztah k Bohu jsou nejúčinnější bariérou proti zlu v nás i kolem nás.

STŘEDA 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 4. ZÁŘÍ 2024

Ježíš odešel ze synagogy a vstoupil do Šimonova domu. Šimonova tchyně byla stížena vysokou horečkou; i prosili ho za ni. On se nad ní sklonil, pohrozil horečce, a ta přestala. (Nemocná) hned vstala a obsluhovala je. Když zapadlo slunce, všichni, kdo měli nemocné nejrůznějšími neduhy, přiváděli je k němu a on vkládal ruce na každého z nich a uzdravoval je. Z mnohých také vycházeli zlí duchové a křičeli: „Ty jsi Boží syn!“ Přísně jim to zakazoval a nenechával je mluvit, protože věděli, že je Mesiáš. Jakmile se rozednilo, vyšel ven a zašel na opuštěné místo. Zástupy ho však hledaly. Přišly až za ním a chtěly ho zadržet, aby od nich neodcházel. On však jim řekl: „Také jiným městům musím hlásat radostnou zvěst o Božím království, protože k tomu jsem byl poslán.“ A kázal v judských synagogách. (Lk 4,38-44)

Všichni, kdo měli nemocné nejrůznějšími neduhy, dopravovali je k němu. Zdraví dává pocit svěžesti a síly, proto i sebevědomí. Lidé zdraví a silní mají dojem, že se jim svět poddává. Naopak nemoc je stav slabosti, nemohoucnosti. Překáží v práci, bolest zatlačuje radost a chuť do života. A přece je i v nemoci pozitivní hodnota: sbližuje nás s druhými. Dorůstající chlapec dává všem v rodině často na srozuměnou, že už je velký, že nikoho nepotřebuje, že by nejraději z domu utekl. Onemocní, a tu najednou zase objeví, jak

potřebuje matku a domov. I manžele, kteří se navzájem začali odcizovat, sblíží nemoc jednoho z nich. Těžké a dlouhé nemoci mívají dobrý účinek, že sblíží člověka s Bohem. Přejde poznání vlastní slabosti a samoty. nemocný se proto má zdokonalovat v modlitbě. Když hledá útočiště u Krista, buď tam najde pomoc nebo lépe pochopí smysl svého života a uzdraví se duchovně.

Z mnohých vycházeli zlí duchové. Lidé se ve všech dobách ptali, odkud bolesti a nemoci pocházejí. Jak se tento ničivý prvek dostal do přírody, která je tak podivuhodně uspořádaná, kde je všechno tak účelné? Ve starověku panovalo na Východě přesvědčení, že nemoci posílají na člověka zlí duchové nebo bohové, které člověk urazil.

Aby se nemocný vyléčil, bylo proto potřeba nejdříve vyhnat tyto zlé duchy, zbavit je moci nad člověkem. V babylonské literatuře najdeme různé formule modliteb, které k tomu měly sloužit. Léčení nemocí bylo proto především svěřeno kněžím. Dnešním lidem je toto pojetí cizí, připadá jim nevědecké, pověřivé. A přece je i v něm základní prvek pravdivý. I my věříme, že mají nemoci a bolesti kořen mravní a náboženský. Bible nás učí, že svět, který vyšel z rukou Stvořitele, byl dokonalý, neporušený. Nemoci jsou odlesk našeho narušeného poměru k Bohu, odcizení od prvního zdroje života. Tu je tedy potřeba sjednat nápravu na prvním místě.

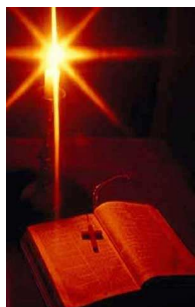
Nemoc a hřích. Všeobecný náboženský cit hledá souvislost nemoci s hříchem, zla fyzického se zlem morálním. Proto se i v Bibli považuje nemohoucnost člověka za Boží trest. U Židů to byla především nevěrnost v zachovávaní smlouvy s Hospodinem, je to tedy trest. Ale tresty Boží, jak říkají teologové, jsou i v tomto světě „medicínální“, slouží jako lék. Ten pak je především duchovní. Nemoc má vést na prvním místě k poznání hříchu. Nemocný si má položit především otázku: „V čem chybuji, že mně Bůh omezuje plnost života?“ Často se skutečně dostaví uzdravení až po rozhodnutí, že vynaložíme své síly užitečněji a poctivěji. Z druhé strany však nás Písmo varuje, abychom nebrali souvislost nemoci s hříchem příliš mechanicky. Není totiž jenom trestem za vlastní chyby. Jsme součástí hříšného světa, který se od počátku od Boha vzdálil. Naše vlastní slabost se má pak stát příležitostí obnoveného sblížení.

Evangelista sv. Lukáš, "Pěvec milosrdné Boží lásky" - jak o něm napsal Dante, nám v evangeliu vypráví o četných uzdraveních, která Pán na nemocných vykonal. My se však ptáme: co je příčinou nemoci vůbec nebo nemoci mé? Z Bible víme, že svět vyšel z rukou Stvořitele dokonalý. nemoc, bolest a smrt přišla až skrze hřích prvních lidí. Mohli bychom říci, že nemoc je skutečně trestem za hřích. Musíme ji však chápat ve smyslu léčebném - tedy, Bůh nám skrze naše nemoci a bolesti chce pomoci, abychom lépe naplňovali své poslání, dospěli k rozhodnutí, že chceme své síly vynakládat užitečněji a poctivěji. Nesmíme to brát však příliš mechanicky, že

bychom si řekli: "co jsem udělal tak hrozného, že mě tak trestá? Nejsme totiž individualisté, ale jsme součástí hříšného světa. Tedy i naše utrpení je velkou příležitostí, jak pomáhat třeba svým nejbližším duchovně. Jinak hledejme svou sílu v modlitbě. Bůh nám dá buď uzdravení, a pokud ne, tak vždycky nás uzdraví duchovně, abychom lépe

cháпали smysl svého života. Tak jako železo se taví a stává se z něho ušlechtilý kov, tak i utrpení je takovou očištnou výhní, v níž se zušlechťuje naše duše.

ČTVRTEK 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 5. ZÁŘÍ 2024

(Jednou) stál Ježíš u Genezaretského jezera, lidé se na něho tlačili, aby slyšeli Boží slovo. Tu spatřil u břehu stát dvě lodě. Rybáři z nich vystoupili a prali sítě. Vstoupil na jednu z těch lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby trochu odrazil od břehu. Posadil se a z lodi učil zástupy. Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajed' na hlubinu a spusťte sítě k lovení!“ Šimon mu odpověděl: „Mistře, celou noc jsme se lopotili, a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím sítě.“ Když to udělali, zahrnuli veliké množství ryb, že se jim sítě téměř trhaly. Dali znamení společníkům v druhé lodi, aby jim přišli na pomoc, a ti přijeli. Naplnili obě lodě, až se potápěly. Když to Šimon Petr viděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Pane, odejdi ode mě: jsem člověk hříšný!“ Zmocnil se ho totiž úžas – a také všech jeho společníků – nad tím lovem ryb, které chytili; stejně i Zebedeových synů Jakuba a Jana, kteří byli Šimonovými druhy. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se! Od nyníška budeš lovit lidi.“ Přirazili s loďmi k zemi, nechali všeho a šli za ním. (Lk 5,1-11)

Na tvé slovo spustím sítě. Povolání sv. Petra zapadá do prostředí, ve kterém vyrostl. Stalo se to uprostřed jeho povolání, při normální práci. Ale nebylo to v nejpříhodnějším okamžiku. Při každé práci jsou chvíle, kdy se nedaří, kdy neúspěch působí rozmrzelost a nechut'. Rybáři žijí z lovu. Tu noc však nic do sítí nechytili. Když se díváme nazpět do Starého zákona, zjistíme, že všechna velká Boží povolání se stala v podobné situaci při práci, ale obvykle v době poroby, pohromy. Tehdy nějaký obyčejný člověk uslyší hlas Boží, uvěří mu a zjistí, že to, co nešlo, najednou má úspěch. Vypadá to někdy i docela všedně. Petr uvěřil Ježíšovu slovu a síť se najednou naplnila rybami. Je to velký zázrak? To mohl lépe posoudit on sám než my. Ale v tom okamžiku Petr pochopil základní pravdu: za vším, co se děje, je Boží slovo, a to řídí svět. Obrátí-li se Bůh svým slovem ke mně, nemohu udělat nic lepšího a důležitějšího, než to slovo přijmout a jít za tím hlasem. Vzápětí se potvrdí, že to bylo správné.

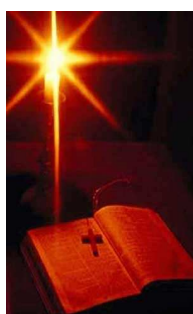
Neboj se! Od nyníška budeš lkovit lidi. To, k čemu Kristus Petra volal, bylo na počátku velmi banální. Týkalo se to rybolovu. Ale vzápětí přichází povolání nesrovnatelně vyšší. Bůh zkouší naši poslušnost nejdříve v malých věcech. Ten, kdo je věrný v malém, časem je ustanoven k tomu, aby vykonal něco velkého (srv. Mt 25,23). U těch, kdo usilují o světskou kariéru, tomu bývá často obráceně. Mají veliké plány, organizují kolosální podniky a končí nepatrným úspěchem. Zachytit Boží slovo neznamená rozvíjet obdivuhodné teorie. Je to malé seménko, které pak roste samo do výše. Velcí světcí, kteří založili hnutí a řeholní společnosti, obvykle neměli plán něco založit. Sv. František z Assisi začal jenom tím, že opravoval rozpadlý kostelík. Nakonec restauroval celou církev.

Nejlepší metoda, jak sledovat Boží plány, je tedy dělat dobře to, co mi dnes Bůh ukládá. Je to malé a bezvýznamné? Jistě to bude časem veliká věc.

Pane, odejdi ode mne, jsem člověk hříšný! I tato věta je charakteristická pro všechny, kdo si uvědomili, že je Bůh volá. Když dá Bůh úkoly veliké, člověk si uvědomuje, že k tomu nestačí. Ale i tu se časem pochopí, že má Bůh zvláštní metodu, odlišnou od lidského postupu. My začínáme totiž jinak. Má-li se něco dělat, hledá se ten, kdo má k tomu nejlepší vlohy. I pro malé práce je nejlepší řemeslník ten, který to nejlíp umí. Pro zpěv volíme toho, kdo má nejzvučnější hlas. Volba povolání je tedy až na druhém místě. Na prvním jsou schopnosti. Bůh postupuje jinak. Nejdříve někoho povolá a pak mu zaručí, že s ním bude a dá to, co k tomu bude nutné. Kdyby si byl Bůh vyvolil k obrácení římské říše velkého filosofa, píše sv. Augustin, mysleli bychom, že jsme se stali křesťany pro moudrá slova filosofa. Ale vyvolil si rybáře. Proto víme, že nás skrze jednoduchého nevzdělaného člověka povolal ke spásě sám Bůh.

Říká se, že z maličkostí jsou velké věci. Také Písmo svaté to potvrzuje větou, kdo je věrný v maličkosti, bude věrný i ve velké věci. Šimon Petr dal na Ježíšovo slovo. Spustil síť do moře, i když si asi on sám i jeho společníci mysleli, že nemají šanci nic chytit. A stalo se něco nečekaného. Obrovský úlovek na jedné straně a duchovní povolání na straně druhé, a můžeme říci zrod Církve, která stojí na apoštolu Petrovi a trvá dodnes. Svatý František z Assisi začal tím, že opravoval rozpadlý kostelík a nakonec restauroval celou církev a jeho duch žije ve františkánských společenstvích dodnes. A tak i my snažme se dělat dobře, co mi dnes Bůh ukládá. Může to být malé a bezvýznamné, ale časem to bude velká věc.

PÁTEK 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 6. ZÁŘÍ 2024

Farizeové a učitelé Zákona řekli Ježíšovi: „Janovi učedníci se často postí a konají modlitby, stejně i učedníci farizeů, ale tvoji jedí a pijí.“ Ježíš jim odpověděl: „Můžete nutit hosty na svatbě, aby se postili, dokud je ženich mezi nimi? Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a v těch dnech se potom budou postit.“ Pověděl jim také toto přirovnání: „Nikdo neustříhne na záplatu kus z nových šatů a nevsadí na staré šaty, jinak rozstříhne nové šaty a na staré se záplata z nových nehodí. A nikdo nenalévá mladé víno do starých měchů, jinak mladé víno měchy roztrhne, vyteče a měchy přijdou nazmar. Ale mladé víno se musí nalévat do nových měchů. A žádný, kdo pije staré, nechce nové. Řekne totiž: To staré je lepší.“ (Lk 5,33-39)

Můžete nutit hosty na svatbě, aby se postili? Když čteme o starých mniších, jak se dokázali postit, obvykle si klademe dvě otázky: Je to vůbec možné? A je-li to možné, jaký to má smysl? Vždyť přece Bůh stvořil svět jako prostřený stůl k našemu dobru. Máme tedy vděčně přijímat jeho dary. Máme-li na tu námitku odpovědět, musíme se vžít

do situace těch, kteří se postili jako křesťané, a slyšet motivy, které oni uváděli. První a hlavní důvod křesťanského postu je láska. Při pohledu na ty, kdo hladoví, si rád odepře sousto ten, kdo má víc než dost. A protože někteří tvrdili, že to není možné, že my sami potřebujeme mnoho, světci chtěli ukázat světu, že opravdové potřeby nejsou velké a že stačí málo. Vybízí-li nás k postu láska, stává se i opak. Z lásky se zasedá ke stolu s přáteli, když slaví hostinu. Tak to dělal Ježíš. Znal obojí. Postil se čtyřicet dní a dával se pozvat ke stolu, protože i tam mohl pronést slova k dobru všech.

Mladé víno je třeba nalévat do nových měchů. Často slyšíme slova, že se doba mění. Mnoho se tou frází dá ospravedlnit, omluvit nebo zaretušovat. Svět je ovšem ve stálém vývoji. Někdy je to zřejmé více, jindy méně. Ale co se vlastně mění? Šaty, do kterých se oblékáme, přístroje, kterých užíváme, domy, ve kterých bydlíme. Daleko důležitější však jsou změny v myšlení lidí, v hodnocení života a jeho smyslu. Je-li ten převrat velký, dostává latinské jméno „revoluce“. Znamená to doslova „převrat“. Ježíšovo kázání začíná právě takovým zásadním přehodnocením názorů na chudobu, na bohatství, na náboženský postoj k Bohu. Když s tím vyšel navenek, zástupy se k němu hrnuly. Lidé rádi slyší nové programy, zvláště takové, po kterých v srdci touží. Ale přes to všechno mají staré návyky v jednání i v myšlení. Chtějí přijat nové a starého se nedotknou. Nalévají nové víno do starých měchů. Tak tomu bylo za dob Kristových a tak je tomu dodnes. Křesťanské poselství se zablýskne, ale pak se stává neúspěšným.

Nikdo neustříhne na záplatu starých šatů kus z nových šatů. Toto přirovnání doplňuje předcházející. Žijeme postaru a cítíme, že tu něco chybí, že nemůžeme být spokojeni. Je tu jakoby trhlina v šatu, která odhaluje a studí. Hledá se záplata. Bere se tedy z nového jenom to, co poslouží k tomu, by se udrželo staré. V ignaciánských exerciciích se tento postoj vysvětluje konkrétním příkladem. Dva žijí pospolu, ale z peněz, které jsou pravděpodobně ukradené. Chtějí se smířit s Bohem. Udělají to tedy tak, že se začnou za to modlit, třeba i často a horlivě. Ale ukradené peníze vrátit nemíní. Jejich modlitby jsou takovou novou záplatou, která staré šaty nezachrání, budou se trhat dál. Česky se říká, že musí říci B, kdo už řekl A. Obrácení ke Kristu může být těžko částečné. Vůz se nepohne, dokud se kola doopravdy neotočí. Těmi koly je naše jednání i myšlení.

Pán Ježíš měl ve svém okruhu hodně přátel ze všech vrstev. Jednak to byli lidé z vyšších vrstev, jako třeba Nikodém nebo Josef z Arimatie, dále lidé společenského středu - Lazar, Marie a Marta, ale i lidé na okraji společnosti jako byla Maří Magdaléna nebo celník Matouš. Právě poslední zmíněný celník Matouš hostil Pána Ježíše v den svého obrácení, když farizeové a učitelé zákona se začali opět navážet do Ježíše a chtěli po něm vysvětlení, proč se on a jeho učedníci nepostí, na rozdíl od Jana Křtitele a jeho učedníků. Pán Ježíš na obraze svatby ukazuje, že není možné se postit na svatbě, dokud je ženich přítomen. Pán Ježíš je ten ženich a svatební hosté jsou ti, kteří jdou za ním. Tedy i my. Ježíš říká, že nás považuje za přátele. A učí i nás, abychom navazovali přátelství. Byli otevření vůči druhým, neuzavírali

se ve svém sobectví z jakési "opatrnosti", abychom někomu nenaletěli, ale je třeba pěstovat otevřenost ke všem lidem s nimiž se každodenně setkávám na pracovišti, ve škole, kdekoli jinde. 'Kdo našel přítele, našel poklad', píše Sirach. Jeho hodnota se nedá vyvážit zlatem ani stříbrem. Tak si Písmo svaté cení dobrého přítele. K tomu, abychom to dokázali, je však zapotřebí pěstovat přátelství s Bohem, protože bez něho jen těžko budeme schopni přijímat své bližní.

SOBOTA 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 7. ZÁŘÍ 2024

(Jednou) v sobotu procházel (Ježíš) obilím. Jeho učedníci trhali klasy, rukama je vydrolovali a jedli. Několik farizeů namítalo: „Proč děláte, co se v sobotu nesmí?“ Ježíš jim odpověděl: „Nikdy jste nečetli, co udělal David, když měl hlad on i jeho družina? Jak vešel do Božího domu, vzal posvátné chleby, jedl sám a dal i své družině? A ty přece smějí jíst jenom kněží!“ A řekl jim: „Syn člověka je pánem nad sobotou.“ (Lk 6,1-5)

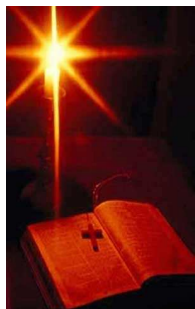

Učedníci vydrobovaly klasy a jedli v sobotu. Těžko si dnes dovedeme představit, že by takovou nevinnou pastvu dnes někdo považoval za těžkou práci, která ruší sváteční klid. Ale víme, že farizeové byli v zachovávaní předpisů a tradic úzkostliví. Je v tom něco zlého? I dnes chválíme úředníka, který má všechny dokumenty ve vzorném pořádku, účetního, kterému všechny účty souhlasí. Ale chvála těmto lidem patří jenom z pohledu dobré a spravedlivé veřejné správy. Je tak obdivuhodný i úředník, který za války vedl v pořádku archivy gestapa? Smysl všech zákonů je ochrana života a proto je v nich stupnice hodnot. V životě nižší ustupuje vyššímu. Ruka se nastaví ráně, aby chránila oko, matka se vydá v nebezpečí pro dítě. Toto hodnocení musí proniknout i do rozumného zachovávaní předpisů a tradic. Bez rozvážnosti, prohlásil už sv. Antonín Poustevník, se ctnosti zvrhnou v neřesti.

David jedl posvátné chleby v domě Božím, když měl hlad. Dala by se proti této zásadě pozvednout námitka, že tato rozvážnost se dá aplikovat jenom na předpisy lidské, ne na zákony Boží. Židé pak byli pevně přesvědčeni, že všechno, co je v Písmě předepsáno, je původu Božího. Není radno si slova Boží přizpůsobovat podle svých vlastních požadavků. Už velký židovský filosof Filón z Alexandrie a první Otcové církve se touto otázkou zabývali. Setkali se totiž s řeckou filosofií a tam platila jako první zákon zásada: „Žij podle požadavků přirozenosti!“ Slyšíme to ostatně i dnes velmi často. Otcové církve tu však nevidí rozpor. I přirozenost je od Boha a její požadavky, jsou-li opravdové, jsou Boží. Kristus o tom nespekuluje, ale ukazuje to názorně na příkladu Davidově. Ten neváhal přestoupit zákony liturgické proto, aby si zachoval život, jak k tomu vede zákon přirozený.

Syn člověka je pánem i nad sobotou. „Zákony jsou pro nás a ne my pro zákony.“ Tato zásada, jak se zdá, plyne z předcházejícího. Ale víme ze zkušenosti, že se jí ohánějí všichni podvodníci, kteří se vyznají v umění obcházet zákony k vlastnímu zisku. Je tedy člověk opravdu pánem nad zákonem? Je, ale v podobném smyslu, v jakém je i pánem nad

přírodou. Smí ji užívat k svému dobru, ale nemá právo jí zneužívat tak, aby ji ničil a pustošil. Lékař, který v neděli operuje nemocného, aby mu zachránil život, jistě neruší sváteční klid. Ví, že ten musí ustoupit před vyššími požadavky lásky. Kdo má těžkou námahu před sebou, neruší půst tím, že se posilní tak, aby úkol zvládl. Je pánem lodi, kdo ji dovede bezpečně do přístavu, ne ten, komu se zvrátila. Tak je i člověk pánem zákonů, když je používá tak, aby se dospělo k tomu cíli, ke kterému jsou dány. Pro křesťany pak je smysl všech zákonů život s Kristem a v Kristu.

PONDĚLÍ 23. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 9. ZÁŘÍ 2024

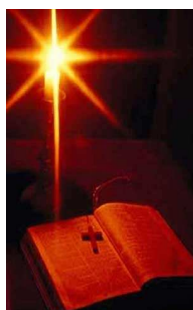
Ježíš vešel v sobotu do synagogy a učil. Byl tam člověk s ochrnutou pravou rukou. Učitelé Zákona a farizeové si na (Ježíše) dávali pozor, zdali uzdravuje v sobotu, aby ho měli z čeho obžalovat. On však znal jejich myšlenky a řekl tomu muži s ochrnutou rukou: „Vstaň a postav se doprostřed.“ On vstal a postavil se tam. Ježíš jim řekl: „Ptám se vás: Smí se v sobotu jednat dobře, anebo zle: život zachránit, anebo zahubit?“ Rozhlédl se po všech kolem a řekl mu: „Vztáhni tu ruku!“ On to udělal, a ruka byla zase v pořádku. Oni však byli plní zuřivosti a umlouvali se, co by mohli Ježíšovi udělat. (Lk 6,6-11)

Uzdravení odumřelé ruky. „Dívám se na ruku z hlediska čistě technického,“ prohlásil jeden strojní inženýr, „je to nejdokonalejší stroj, s jakým jsem se kdy setkal a jaký bych se odvážil vymyslet. Kolik možností pohybu a přizpůsobení tu je! To převyšuje všechnu fantazii.“ Je tedy ruka nejdůležitější orgán pro práci. Poranění ruky nás činí dočasně invalidy, odumřelá ruka vede k invaliditě trvalé. Ale člověk, který nemůže pracovat, je zbaven své důstojnosti být tvůrce k obrazu Boha Stvořitele. Kristus uzdravil nemocnému ruku. Je to symbol jeho působení v dějinách. Těm, kdo se rozhodli, že ho budou následovat, otvírá široké pole možnosti pracovat pro Boží království. Ve službě Ježíšově neexistují nezaměstnaní nebo invalidi, všechny zaměstná, všem svěří důležitý úkol. Stávají se proto lidmi v plném slova smyslu, našli místo na zemi, které jim patří.

Uzdravení ruky v sobotu. Sobota je pro Židy den, kdy se má práce zastavit, kdy se činnost lidských rukou omezí na nejdůležitější životní funkce. Ježíš uzdravuje uschlou ruku právě v sobotu. Jistě to není náhodné. Ale jaký to mělo smysl? Jistě se nedá vyjádřit jednou větou. Jeden z vícera nastínil on sám na jiném místě, když řekl: „Můj Otec je až dosud činný, i já jsem činný“ (Jan 5,17). Sobota je den klidu. Může být i dnem odpočinku od práce hmotné a třeba i duševní. Ale Duch Boží, který je v našem srdci, odpočinku nezná. Právě sváteční dny jsou k tomu, abychom prospívali v duchovním růstu, aby se probudilo odumřelé srdce, aby se ruce Ducha chopily těch zaměstnání, která všední dny vylučovaly za okraj pozornosti: účast na liturgii, duchovní četba, klidná modlitba, ale i návštěvy bližních, jejichž cílem je láska. To všechno je práce v nejkrásnějším slova smyslu, a ta sváteční klid neruší, ale naplňuje.

Smí se v sobotu konat dobro nebo páchat zlo? Židé se pohoršili nad tím, že Ježíš nezachoval sobotní klid. Těžko by to ovšem mohli dokázat. Uzdravil nemocného pouhým slovem. Žádný starozákonní předpis nebo zvyk nezakazoval pronést slova nahlas. Kromě toho on sám vyhlásil, že je „pánem soboty“. Povrchně by se to vyložilo asi takto: Předpisy soboty platí pro jiné, ale ne pro mne. Dal je Bůh a já jsem Boží syn. Tak si vysvětlují zákony v autoritativních společnostech. Král ukládal břemena poddaným, ale sám se cítil svobodným. V demokracii se naopak tvrdí, že zákon platí pro všechny stejně. I Kristus jako syn svého národa uznával, že ho vážou předpisy Zákona. Nepřišel jej zrušit, ale naplnit (Mt 5,17), tj. užívat jej k tomu, k čemu je. Policie, která stíhá přestupky zákona, se neptá, jaký je jejich cíl. I soudci se tuze neptají, proč zákony jsou. Musí jenom chránit jejich vnější platnost. Boží zákony naopak žádají, abychom se vždy snažili pochopit cíl, ke kterému slouží, aby všechno vedlo k dobrému.

ÚTERÝ 23. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 10. ZÁŘÍ 2024

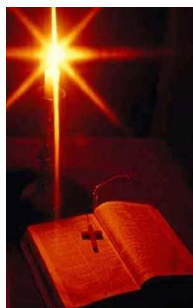
Ježíš vyšel na horu, aby se modlil; a celou noc strávil v modlitbě s Bohem. Když se rozednilo, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které nazval apoštoly: Šimona, kterého pojmenoval Petr, jeho bratra Ondřeje, dále Jakuba, Jana, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Šimona, kterému říkali Horlivec, Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, který se stal zrádce. (Ježíš) sestoupil (s hory) a zastavil se na rovině. A s ním velký zástup jeho učedníků a velké množství lidu z celého Judska, z Jeruzaléma i z tyrského a sidónského pobřeží. Přišli, aby ho uslyšeli a byli uzdraveni ze svých nemocí. Uzdravováni byli také ti, které trápili nečistí duchové. Každý z toho množství (lidí) se ho snažil dotknout, protože z něho vycházela síla a uzdravovala všechny. (Lk 6,12-19)

Vyvolení dvanácti apoštolů. Když čteme povrchně evangelium, nepřipadne nám zpráva o vyvolení apoštolů důležitou událostí. Vždyť Ježíš i potom pokračoval ve své činnosti jako učitel a divotvůrce. Apoštolové ho prostě provázeli. Vystoupí do popředí až po jeho smrti. Jinak se ovšem jeví tato scéna v souvislosti biblické. Dvanáct izraelských kmenů, které odvozovaly původ od dvanácti Jakubových synů, tvořilo celek vyvoleného národa Božího. Byli to Abrahámovi potomci a pojil je přirozený svazek těla a krve. Nyní však nastává nový přelom v dějinách. Ježíš zakládá nový Boží lid, církev, a i ta je jako chrám postavena na základě dvanácti apoštolů (srv. Ef 2,20). Co je poji? Už to není jednota pokrevní příbuznosti ve smyslu profánním. Je to jednota učení, které slyší od svého Mistra, jednota mystické krve, kterou dostanou ustanovením eucharistie při poslední večeři, a jednota Ducha, který na ně sestoupí. K této jednotě pak mají přivést celý svět, do kterého budou brzy poslání. Vyvolení dvanácti apoštolů je tedy jeden ze stěžejních momentů historie. Kdo si toho v té době všiml? Ale taková jsou obyčejně díla Boží, jsou jako jiskry, kterým se nepřikládá důležitost, když padají, ale které pak zapálí krajinu.

Vyšel na horu, aby se modlil. I nás naučili modlit se před každou důležitou prací. Odůvodňuje se to tím, že je „bez Božího požehnání marné lidské namáhání“. Žádáme tedy v modlitbě pomoc, podporu a posilu shůry. Je velmi staré přirovnání vši křesťanské činnosti k práci zemědělce. On vynaloží všechnu námahu k tomu, aby obdělával půdu. Ale bez deště, bez slunce, bez příhodných klimatických podmínek by nic nesklidil. Někdy jsou ty dva prvky v rozporu. Rolník mnoho pracoval, ale nic se neurodilo, protože nepřišla vláha. Jindy zase byl rok tak příznivý, že přinesla úrodu i půda špatně obdělaná. Ale normálně si přece jen obojí odpovídá. Proto říkáme, že pole vynese podle toho, jak pracujeme. Ale hned nato se bojíme, že jsme řekli mnoho, proto dodáme: „Bude-li nám příznivé počasí...“ Přeneseno na pohodu milosti, kterou dává Bůh všemu lidskému snažení, vyjadřujeme svou zkušenost touto zásadou: „Pracujme, jako by všechno záleželo na nás, ale modleme se, jako by všechno záleželo jenom na Bohu.“

Celou noc strávil v modlitbě s Bohem. Slova, která jsme uvedli, pocházejí od sv. Ignáce z Loyoly. Ale vyslovilo se podobně i mnoho jiných světců. A dobře jejich pravdivost cítí všichni, kdo se před prací modlí. Obvykle to bývá modlitba krátká, někdy jenom pouhé znamení kříže. Vždyť přece jenom prosíme o požehnání pro to, co začínáme. Ale sv. Ignác se podobně jako Ježíš před vyvolením apoštolů modlíval před každým rozhodnutím velmi dlouho, někdy i celé měsíce. Jak si to máme vysvětlit? Není to snad nedostatek důvěry v Boha? Světec viděl problém i z jiné stránky. Bůh rád požehná a podporuje dobré dílo lidí. Ale víme my vždycky a neomylně, co je opravdu dobré a co ne? Bůh posvěcuje jenom tu lidskou práci, která zapadá do jeho vlastního velkého díla spasení a posvěcení světa. Proto se světci před každou prací dlouho modlili, aby je Bůh osvětil, aby zvolili tu práci, která je podle Boží vůle, aby se stala článkem řetězu, který spojuje zemi s nebem.

STŘEDA 23. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 11. ZÁŘÍ 2024

Ježíš se zahleděl na učedníky a řekl: „Blahoslavení, vy chudí, neboť vaše je Boží království. Blahoslavení, kdo nyní hladovíte, neboť budete nasyceni. Blahoslavení, kdo nyní pláčete, neboť se budete smát. Blahoslavení jste, když vás budou lidé nenávidět, když vás vyloučí (ze svého středu), potupí a vaše jméno vyškrtnou jako prokleté kvůli Synu člověka. Radujte se v ten den a jásejte, máte totiž v nebi velkou odměnu; vždyť stejně se chovali jejich předkové k prorokům! Ale běda vám, boháči, neboť (už) máte své potěšení. Běda vám, kdo jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět. Běda vám, kdo se nyní smějete, neboť budete naříkat a plakat. Běda, když vás budou všichni lidé chválit; vždyť stejně se chovali jejich předkové k falešným prorokům!“. (Lk 6,20-26)

Blahoslavení chudí .. a kdo nyní hladovíte. Ve starých literárních památkách se málo mluví o chudých. Pozornost se soustřeďuje na hrdiny, na krále, na bohatství. Naopak v Bibli mají chudí zvláštní místo. Starý zákon ovšem nechválí jejich situaci. Vždyť nedostatek, bída, hlad jsou něco, co se neshoduje se světem, jak vyšel ze stvořitelské ruky Boží. Bůh přece dal každému tvoru hojnost. Otvírá svou štědrou ruku pro všechno, co žije. Má-li v tomto Božím světě někdo bídu, je to následek hříchu: buď jeho vlastního, nebo druhých lidí, kteří ho připravují o to, co mu před Bohem patří. Zákon Mojžíšův tedy žádal, aby se Židé chudých ujímali, aby na ně měli ohled, pomáhali jim (Dt 15,1-15). Zkušenost

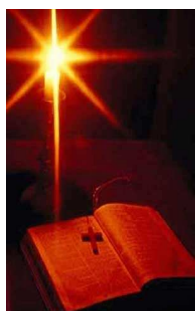

ovšem učí, že to nestačí. Nepřemůže se bída a hlad ve světě jenom dobročinností. Musí tu zasáhnout sám Bůh. On pak na mnoha místech Starého zákona slibuje, že to učiní, že jim jejich chudobu vynahradí zvláštní přízní. Proto tedy jsou blahoslavení, tj. ne proto, že nemají dary země, ale že je s nimi Bůh.

Blahoslavení, kdo nyní pláčete. V nedostatku jsou lidé smutní a ve smutku pláčou. Smutek podlamuje chuť k životu na zemi, ale škodí i při zbožnosti. Známý je výrok sv. Filipa Neri: „Smutný svatý by byl opravdu smutným svatým.“ Proto má ve starých katalozích neřestí smutek zvláštní místo. Přirovnávají smutného k člověku, který si na cestě nahoru podlomil nohy. Daleko nedojde. Ale pláčou

opravdu lidé jenom ze smutku? Když se po skončené válce vojáci vrátí domů, v rodině se pláče. Přestálé nebezpečí dojmá. Daleko hlubším dojmem však působí, když se smíří dva, kteří si jsou blízcí, ale žili v nepřátelství. Otcové církve myslí především na tuto okolnost, když vysvětlují text evangelia o blahoslavených plačících. Nejšťastnější je ten, kdo se smířil s Bohem po dlouhé době odcizení. Je to marnotratný syn, který ví, co ztratil, ale je šťastný, že to dostal zpět.

Blahoslavení, když vás budou lidé nenávidět. Pláč při smíření je radostným. Ale co když se smíření nedostaví, když pronásledují nevinného a bez důvodu ho nenávidí. Nenávist je pocit vražedný. Přejeme si, aby neexistovalo to, co nenávidíme. Jestli nás lidé nenávidějí, přejí si, abychom zmizeli z povrchu země. Jak tedy může být v takové situaci někdo blaženým? Opakuje se tu stejná logika jako v případě blahoslavených chudých. Ti mají někoho, kdo jim v jejich bídě pomůže. Křesťané jsou blažení, když ztratí sympatie světa pro Krista, protože on jim to vynahradí láskou věčnou. Husitská píseň to vyjadřuje všecko jadrnou větou: „Kristus vám za škodu stojí.“ Toto vědomí osvobozuje. Normálně nás totiž nesympatie druhých tísní, připravují o chuť do života. Evangelium nás chce naučit mužnosti, nezávislosti na lidském mínění. To pak přináší radost.

ČTVRTEK 23. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 12. ZÁŘÍ 2024

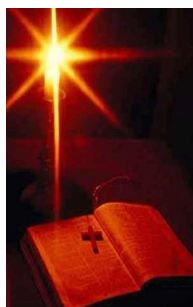
Ježíš řekl svým učedníkům: „Vám, kteří posloucháte, říkám: Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kdo vás proklínají, modlete se za ty, kdo vám ubližují. Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou; kdo ti bere plášť, tomu neodpírej ani šaty. Každému, kdo tě prosí, dávej, a kdo ti bere, co je tvoje, od toho nežádej nic nazpátek. Jak chcete, aby lidé dělali vám, tak i vy dělejte jim. Jestliže milujete ty, kdo milují vás, co za to můžete od Boha čekat? Vždyť i hříšníci milují ty, kdo je milují. Prokazujete-li dobrodiní těm, kdo je prokazují vám, co za to můžete čekat od Boha? To přece dělají i hříšníci. Půjčujete-li těm, od kterých doufáte, že vám to vrátí, co za to můžete od Boha čekat? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby dostali stejně tolik nazpátek. Ale milujte své nepřátele, prokazujte dobrodiní a půjčujte a nic nečekejte zpět. Vaše odměna bude hojná a budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevďečným i zlým. Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec! Nesuďte, a nebudete souzeni, nezavrhujte, a nebudete zavrženi. Odpouštějte, a bude vám odpuštěno. Dávejte, a dostanete: míru dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou vám dají do klína. Neboť jakou mírou měříte, takovou se naměří zas vám.“ (Lk 6,27-38)

Milujte své nepřátele. Mnoho tzv. národních svátků jsou pamětní dny vítězství nad nepřáteli. Svoboda vlasti se těžko představuje jinak než vyhnáním těch, kdo by nás chtěli podrobit, kdo by nám škodili. České slovo nepřítel je snad tuze silné, proto ho neužíváme často, rezervuje se pro velké škůdce. Biblický výraz je slabší, značí každého, kdo nám „nepřeje“. Proto si může žalmista postesknout, že má takových nepřátel „víc než vlasů na hlavě“ (srv. Žl 40,13). Plyne z toho závěr, který neodpovídá evangeliu: Nemáme nepřátele rádi, hledíme se jich zbavit nebo alespoň se jim vyhnout, nemít s nimi nic do činění. Podaří se to? Starověký Plutarchos radí, abychom se postavili k situaci rozumně. Nepřátel se úplně nezbavíme. Ale oni jsou nám k něčemu dobří. Naučí nás trpělivosti a odvaze. Jako se větrem posilují větve stromu, stávají se odolnějšími, pružnějšími, tak také roste mužněji ten, kdo má od mládí odpůrce. To byla zásada tzv. spartánské výchovy. Stačí tato úvaha k tomu, abychom nepřátele milovali ve smyslu evangelia? Sotva, ale rozumný postoj ke skutečnosti vyjadřuje.

Prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí. Spartánští chlapci měli mít nepřátele, aby se naučili bojovat, ukázat, že jsou silnější. Vždyť to je přirozená touha každého chlapce. Ale i v nekřesťanském světě vědí, že není všechna síla jenom ve svalech, v tělesné zdatnosti. Důležitější je síla duševní. I na tomto poli se tedy zápasí. I vědci, umělci, vynálezci mají nepřátele. Ale zvítězí nad nimi. Ukážou, že jejich dílo a jejich myšlenky jsou zdatnější, geniálnější. Někdy je k tomu potřeba dlouhého boje, ale zato je vítězství slavnější. Evangelium nemíní popírat ani tuto skutečnost. Svět takový je a boj o život proniká i na pole kultury. Co k tomu tedy přidává učení Kristovo? I on chce mít následovníky silné a zdatné, schopné vítězit, ale na poli Ducha svatého, tam, kde kvete a sklízí se láska. Kdo zde ukáže, že je silnější, ten opravdu zvítězil, stává se jako Bůh, který je láska, a proto všemohoucí.

Jak sami chcete, aby lidé jednali s vámi, stejně tak i vy jednejte s nimi. O lásce se mnoho mluví. Přitom slyšíme i nářky, že je jí ve světě málo. A přece musíme rozlišovat mezi zásadním postojem a konkrétním uskutečňováním. Říká se žertovně, že mnohá manželka by pro muže do ohně skočila, ale neumí ho uspokojit uvařením kávy. Není snadné umět vyjádřit navenek lásku, kterou má někdo v srdci. Evangelium nám tu dává praktickou radu, která je potvrzena zkušeností mnoha věků. Hledme se vžít do druhého tak, jako bychom to byli my sami. U sebe samých snadno poznáme, co se nám líbí a co nás naopak popouzí k hněvu nebo co nás bolí. To pak se má stát normou, jak jednat s druhými. Nemám rád, aby o mně mluvili špatně? Proč bych tak měl mluvit o jiných? Jsem rád, když mně někdo pomůže v nesnázi? Pomohu i já jiným. Pozorováním sebe se naučím nejlépe, jak milovat bližního „jako sám sebe“.

PÁTEK 23. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 13. ZÁŘÍ 2024

Ježíš pověděl učedníkům (toto) přirovnání: „Může slepý vést slepého? Nespadnou oba do jámy? Není žák nad učitele; když se dokonale vyučí, bude jako jeho učitel. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říkat svému bratru: 'Bratře, dovol, ať ti vyndám z oka třísku', a sám nevidíš ve svém oku trám? Pokrytče! Napřed

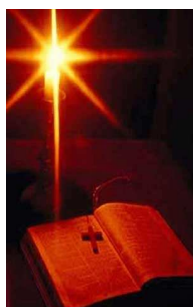
vyndej ze svého oka trám, a teprve potom budeš dobře vidět, abys mohl vyndat třísku z oka svého bratra. “ (Lk 6,39-42)

Může slepý vodit slepého? Existuje známý Bruegelův obraz Slepý vede slepé. Vlámského umělce takové bizarní scény lákaly. Ale nešlo zde jenom o líbivost motivů. Víme, že i on sám viděl svět hluboce tragicky. Zobrazil nesmyslnost lidských cest humoristicky, ale není přitom do smíchu. Na jeho obrazech vidíme osoby udýchané, stále někam pospíchající, ale jejich cesty se křížují, navzájem si překáží, vrážejí do sebe. Je tu zmatek. Lidové slovo „brajgl“ právě pochází ze jména tohoto malíře, který takto zachytil nesmyslnost lidského počínání. Na těch obrazech jsou však také malé scény, které snadno uniknou oku. Byla to doba společnosti v úpadku. Na okrajích obrazu jsou postavy sektářských kazatelů, kteří se zapálenýma očima hovoří potají ke skupinkám sedláků. Ale každý z nich hlásá své poslání do jiného směru. Jsou to nadšenci, ale i oni nevidí cestu. Ani si neuvědomujeme, jak jsou tyto Bruegelovy obrazy aktuální a jak se doby opakují.

Odstraň napřed trám ze svého oka a teprve potom budeš dobře vidět, abys mohl vyjmout třísku, kterou má v oku tvůj bratr. Slepota má různé příčiny. Není-li od narození, bývá z neštěstí: něco padlo do oka a silně je zranilo. I v morálním obrazném smyslu se něco takového může přihodit. Spadne podle slov evangelia do oka trám. Naše mysl je vnitřní oko a má se zabývat starostmi o spásu duše a poznáním Boha. Tvůrce nám k tomu dal zvláštní jasnozřivost. Ale jistou jasnozřivost, jak upozorňují duchovní autoři, nám dává i Ďábel. Upoutává naši pozornost na věci, které se nás netýkají a které nemůžeme napravit, zvláště chyby druhých lidí. Jsou to často maličkosti, jakoby jenom malé třísky, ale dovedou nás tak dozlobit a tak zaměstnat, že už nemáme na nic jiného čas. I světci tomu pokušení často podléhali, ale opakovali si větu, kterou řekl Kristus sv. Petrovi, když se zajímal o osobu s. Jana: „Proč se o to staráš? Ty mě následuj!“ (Jan 21,22).

Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra a trám ve vlastním oku nepozoruješ? Často však slyšíme námitku: Nemáme se snad starat o spásu bližního? Proč bychom měli sobecky upoutávat pozornost na sebe? Je tedy křesťanské víc myslet na bližního než jenom na svou vlastní dokonalost. Tak, jak zní, se zdá, že je zásada správná. Máme se opravdu křesťansky starat o druhé. Ale k tomu je potřebujeme znát. Jak se poznává bližní? Psychologové říkají, že se to děje „mostem analogie“, tj. „podle sebe poznávám tebe“. Aby člověk posoudil zpěv druhého, musí mít sám hudební sluch, aby ocenil obraz malíře, musí mít umělecký cit. Abychom věděli, jak posuzovat chyby bližního, musíme nejdříve znát chyby vlastní a mít zkušenost s jejich nápravou.

SOBOTA - 14. ZÁŘÍ 2024 - POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE

Ježíš řekl Nikodémovi: „Nikdo nevystoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, totiž Syn člověka. Jako Mojžíš vyvýšil na poušti hada, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo věří, měl skrze něho život věčný. Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozenného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal

svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen.“ (Jan 3,13-17)

Nikdo nevystoupil do nebe. Symbolicky umísťujeme nebe nahoru. Vyjadřuje to sama etymologie slova. České „nebe“ má stejný kořen jako německé Nebel, mraky, mlha. Bydliště bohů národy obyčejně umísťovaly na horách. Pout' ke svatyni tedy znamenala „výstup“. Platón však k tomu přidal vysvětlení. K pravému Bohu se nevystupuje nohama, ale myslí. Filosofie se tedy stává „pozdvíženou myslí k Bohu“. Jeho výrok se dostal i do našich katechismů jako definice modlitby. Ale přesto se musí vzít v jiném smyslu, než jí rozuměl Platón. Pro řeckého filosofa je Bůh „čistá myšlenka“. Proto i myšlenka, je-li čistá, k němu doletí. Pro křesťany je Bůh daleko víc. Je Otec, je to tajemství nekonečné lásky. Tam pak nikdo nevystoupí, tam nikdo nepronikne bez zjevení. Myslet si tedy, že někdo může vytvořit „vědecký světový názor“, tj. jakýsi druh náboženského postoje, jenom podle logického myšlení a rozumových principů, by znamenalo vystoupit na nebe, které není nebe, protože je bez lásky a bez důvěry v Otce.

Kromě toho, kdo sestoupil z nebe. „Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh...“ Těmito slovy začíná list Židům (Žd 1,1). A přece právě tu se zdůrazňuje jedinečné, centrální postavení Krista v dějinách spásy. Tajemství Boží můžeme poznat, jenom když nám je zjeví sám Bůh. Činí tak skutečně mnohokrát a mnoha způsoby. Órigenés se pokusil o to, aby je zařadil do různých skupin. Zjistil tedy, že Bůh mluví k člověku nejdříve v jeho svědomí a v obrazu stvořeného světa, v kráse nebe i země. Hlas Boží zaznívá i v Písmu svatém, v církvi, ve spisech duchovních autorů. Je tedy slov Božích skutečně mnoho? Jak se mají k sobě navzájem? Odpověď Órigenova je jednoduchá: Všecka tato slova jsou jakoby paprsky jednoho jediného pravého Slova, Syna Otce, který pro nás a pro naši spásu sestoupil z nebe. Každá pravda a každé dobro, se kterým se setkáme, je tedy Kristus. Je částečný, ale pravý. Kdo jde tedy důsledně za hlasem pravdy a dobra, dojde nakonec ke Kristu.

Musí být vyvýšen Syn člověka. Tzv. židokřesťanskou teologií nazýváme první křesťanské myslitele, kteří pocházeli z obrácených Židů a mysleli v semitské biblické tradici. Ti nám představují vykoupení jako postupný sestup Syna Božího do světa, trpícího ve stavu hříchu. Ten sestup je však spojen s výstupem, protože tam, kam Bůh sestoupí, se otvírá nebe. Nejbolestnější byl ovšem sestup Krista do smrti, a to tak potupné. Ale právě proto se stává kříž výstupem na nebe. Syrští Otcové rádi nazývali kříž žebřem do nebe a srovnávali jej s žebřem, který viděl ve snu Jákob (Gn 28), po kterém andělé sestupovali a vystupovali. Podle sv. Řehoře Nysského se tím vyjadřuje tajemství celého křesťanského života. Základní ctnost tu je pokora. Tu pak Řehoř definuje zvláštním slovním obratem: „sestup do výše“. V životě nás totiž stále něco tlačí k zemi, hmotně i duchovně. Ale v Kristu nás každé přitlačení k zemi pozdvihne k nebi.

Tak Bůh miloval svět. Máme něco rádi, milujeme to, po čem toužíme, co potřebujeme, co nám dělá dobře. Bůh nepotřebuje nic. Když miluje, je to proto, že chce dobro druhému. Nebere, ale dává. Velikost jeho lásky se měří podle velikosti daru. V životě Nejsvětější Trojice Otec dává sebe celého Synu, od věčnosti ho rodí. A týž Syn se při vtělení stává darem pro nás a pro naši spásu. Nedovedeme si tedy představit, že by nám mohl Bůh dát

ještě něco většího. Takový dar ovšem žádá odpověď z naší strany, která by byla důstojná. Je pěkně vyjádřena v modlitbě sv. Ignáce z Loyoly na konci exercicií: „Vezmi si, Pane, celou mou svobodu. Přijmi mou paměť, můj rozum a celou moji vůli. Všechno, co mám a vlastním, jsi mi dal, Tobě to, Pane, vracím zpět. Všechno je tvoje, nalož s tím zcela podle své vůle. Dej mi jen svou lásku a milost, to mi stačí.“ Jde tu tedy o svatou výměnu. Člověk dává sebe celého Bohu za to, že Bůh se dává jemu. To, co dává Bůh, nemůže být nikdy mrtvý dar, je to život. Žijeme tedy v Bohu, s ním a v něm, skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Aby kdo v něho věří, měl život věčný. Sv. Jan nazývá druhou božskou osobu Slovem, které bylo na počátku u Boha (Jan 1, 1n). Je to ovšem výraz obrazný. Ale přece poodhaluje smysl tajemství. Slovy vyjadřujeme myšlenku, to, co máme v srdci, co nejvíc odpovídá důstojnosti osoby. Když se naše myšlení ztotožní s myslí Boží, stáváme se syny Boha Otce. Ve slovníku našeho náboženství má tento proces název víra. Věřit znamená vzít za pravdu, co nám Bůh zjevuje. Víra ovšem není myšlení abstraktní, matematické. Je to především důvěra a životní postoj. Zahrnuje tedy i dobré skutky. Věřící jsou ti, kdo následují Krista, důvěřují jeho slovům a jdou po cestě jeho přikázání. Ta cesta vede do života, a protože je to život Boží, je věčný. Není proto vhodné říkat, že dostaneme po smrti věčnost. Vlastně už tu věčnost máme tím, že věříme, že se naše mysl ztotožňuje s myslí Boží, že poznáváme Otce, který je na nebesích.

Slavný spisovatel Remarque, autor románu Na západní frontě klid, napsal v roce 1962 tato slova: "narodil jsem se v době plynových komor, zažil rozvoj elektřiny a letectví. Budu-li žít, dožiji se i letů na Měsíc". Dočkal se, protože umřel v roce 1970 (25. září), tedy rok poté, co Neil Armstrong vystoupil na povrch Měsíce (21. července 1969)! Přesto všechno konstatuje jednu skutečnost: "Věda již dosáhne hodně, jen lidé se nedokážou sblížit". Dvě světové války ve 20. století, další malé války, atentáty, útoky teroristů. Copak není možné najít cestu k pokojnému soužití? Remarque odpověď nenašel, protože nevěřil v Boha. Odpověď na jeho otázku je kříž, na kterém umírá Kristus. jen v Kristu je spása. Člověk musí vyvýšit Krista, ne sebe sama, jinak skončí v záhubě. Celý svět s napětím sleduje, co se bude v nastávajících dnech, letech dít. Mnozí přicházejí do kostelů, modlí se a přichází na to, že jen Bůh může pomoci, jen v kříži je záchrana. Myslím, že právě v této chvíli si více uvědomujeme, co se může stát, když člověk postaví sám sebe do středu světa a vesmíru, kdy si zakládá na svém postavení, kdy chce být pánem nade všemi. Stačí mu k tomu miliardy, získává moc nad druhými a neštítí se zla v jakýchkoli podobách, jak vidíme v televizi. Někdo by však mohl říci: mě se to netýká, já nemám peníze ani moc ... Bratři a sestry, v každém z nás je tento kořen pýchy - chceme se ukázat, vytáhnout, že jsme lepší než ti druzí, lepší bydlení, auto, televizi, chatu a proto aspoň se chceme pokládat za lepší, než ti ostatní. Člověk se stává nesnášenlivý, nechce sloužit druhým. Proto jediným lékem pro lidstvo, pro záchranu jednotlivců i celého společenství naší planety je kříž, který má dvě břevna - jedno vodorovné: vztahy mezi lidmi, a jedno svislé: vztah k Bohu. Tedy přijmout Kristův kříž znamená přijmout službu Bohu a bližnímu. V tom není žádné pokoření člověka, ale právě cesta k opravdovému lidství, jež vede k osobnímu i věčnému štěstí každého člověka.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

1. ZÁŘÍ - SV. JILJÍ, opat

Pocházel údajně ze zámožnější rodiny v Athénách v Řecku. Možná již jako dítě slyšel o blahoslavenství chudých v duchu, kterým Ježíš přislíbil Boží království. Pravdou je, že šel cestou, na kterou se toto blahoslavenství vztahuje. Snaha o co největší zisky ovládala lidi tehdy jako dnes. Jiljí přesto od dětství vynikal svou štedrostí, která je připomínána příběhem o tom, jak cestou do školy svým svrchním oděvem obdaroval žebráka. Po smrti rodičů rozdal zděděný majetek a aby ušel vděčnosti, odplul do Gallie. Z této cesty je vzpomínána bouře, která poděsila i zkušené námořníky, ale Jiljího klid pramenil z důvěry v Boha. Z

přístavu v Marseille zamířil do Arles, kde přispěním biskupa Césaria po dva roky získával vzdělání v duchovní oblasti. Další jeho kroky vedly do lesnatého okolí řeky Garudy, kde se setkal s poustevníkem Vardemem, který byl nějakou dobu jeho učitelem. Za čas ale Jiljí odešel hledat větší samotu směrem na jih a usadil se v blízkosti pobřeží při ústí řeky Rhony v nimesském kraji. Za obydlí si zvolil jeskyni, u níž našel pramen. Příhodné místo, po jakém toužil, nezaručovalo však poklidné oddávání se modlitbě a prožíval zde mnohé duchovní zápasy. Tyto boje a modlitby údajně obětoval za svět z něhož odešel. Legendární vyprávění o ochočené lani, jejímž mlékem se živil, z ní učinilo světcův výrazný atribut. Tato laň se stala i příčinou objevení Jiljího a jeho dalšího povolání. Visigotský král Flavius Wamba se na lovu, při pronásledování laně, dostal k poustevníkově jeskyni, kde po zvířeti údajně některý z lovců vystřelil šíp, který však zasáhl Jiljího, u něhož laň hledala ochranu. Příhoda měla pokračování v přátelství krále s poustevníkem, které vedlo k založení kláštera, v němž Jiljí dal mnichům řeholní pravidla sv. Benedikta. Klášter se stal požehnáním pro široké okolí. Jiljí přijal kněžské svěcení a vedl bratry jako opat. Aby se na klášter vztahovala apoštolská ochrana, putoval do Říma. Další legendární vyprávění není věrohodné a není znám ani rok světcova úmrtí. Podle Fr. Ekerta se v r. 721 ještě vracel z Orleansu do kláštera zpustošeného od Arabů, ale podle martyrologia v té době již dávno nežil. Některé životopisy uvádí jeho úmrtí v blízkosti roku 700. Kolem jeho kláštera vzniklo město Saint-Gilles. S šířením úcty sv. Jiljí také souvisí jeho zařazení mezi tzv. 14 pomocníků. V naší zemi mezi významné chrámy zasvěcené sv. Jiljí patří kostel na Starém Městě v Praze, založený kolem r. 1210 a další v Třeboni, uváděný za farní již r. 1280 (u

něj je od r.1367 klášter augustiniánů). Část světcových ostatků v r. 1356 obdržel Svatovítský chrám v Praze.

2. ZÁŘÍ - SV. JUSTUS, biskup

Pocházel z Lyonu ve Francii. Asi roku 350 byl zde jmenován biskupem a v této hodnosti působil přes 30 let. Vynikal štědrostí a láskou k chudým. Ani v láskyplné pastýřské péči, ani v sociální iniciativě nebyl nikterak jednostranný. Charitativní péči o chudé a opuštěné vykonával souběžně s vyučováním víry a přípravou na věčnost. Šlo mu vždy jak o tělesné, tak i o duchovní potřeby. Byl obzvláště horlivý ve věci čistoty víry a získávání duší pro Krista. To mu však přinášelo i mnoho nepříjemností a utrpení. Věřit, či nevěřit druhým? Biskup Justus měl možná nedostatek prozíravosti, asi si to později myslel a vyčítal. Podstatné je, že vždy chtěl největší dobro. Justus se v roce 381 účastnil synody v Aquileji a již mnoho let byl na biskupském stolci v Lyonu, když ho zranilo oklamání úředníky. Kdyby šlo jen o něj, tak by mu to tolik nevadilo, ale šlo o život chudáka. A to ho dotlačilo k rezignaci. Nešťastná událost začala tím, že pomatený muž, který zřejmě někoho zabil, ač se někde mluví pouze o poraněných lidech na ulici, hledal úkryt nebo azyl v kostele při oltáři. Zde byl pod ochranou a nikdo mu nemohl nic udělat, pokud ho biskup nevydá. Ten to samozřejmě zprvu odmítal. Ale jak dlouho může ten muž vydržet zde pod ochranou a nevycházet? Bylo přece důležité mu odpustit. A úředníci se zavazovali, že mu neublíží a že jim jde o dobro. I dav před chrámem byl ochotný slíbit všechno, jen když jejich provinilec vyjde ven. Biskup Justus se nechal nakonec přesvědčit k vydání násilníka, ale jen tento muž vyšel ven, byl zabit. Justus si přičítal vinu, složil kvůli ní svůj úřad a jako kající odešel do Egypta v doprovodu lektora Viatora. V hornoegyptské poušti se připojil k mnišskému společenství. Dle některých to bylo v roce 382 a zemřel r. 390. To však není doloženo a je pouze jisté, že žil v roce 381, kdy se účastnil synody a teprve později se vydal do Egypta. Z toho vychází i údaj v martyrologiu. Jeho ostatky byly přeneseny z Egypta v V. století. Lyonská diecéze slavila toto přenesení 4. srpna.

3. ZÁŘÍ – ŘEHOŘ VELIKÝ, papež

Řehoř byl biskupem Říma v letech 590 až 604 a vysloužil si od tradice titul *Magnus* - Veliký. Řehoř byl opravdu velký Papež a velký učitel církve! Narodil se v Římě kolem roku 540 v bohaté patricijské rodině *gens Anicia*, která se vyznačovala nejen urozeností, ale také přilnutím ke křesťanské víře a ke službě Svatému stolci. Z této rodiny vzešli dva papežové: Felix III. (483-492), Řehořův prapraděd a Agapitus (535-536). Dům, ve kterém Řehoř vyrostl, stál na *Clivus Scauri*, obklopen velkolepými budovami, které svědčily o velikosti antického Říma i duchovní síle křesťanství. Vznešeným křesťanským cítěním ho inspirovaly příklady rodičů Gordiana a Silvie - oba dva jsou uctíváni jako svatí - a jeho dvou tet z otcovy strany, Emiliany a Tarsilie, které žily ve vlastním domě jako zasvěcené panny na společně sdílené cestě modlitby a askeze. Řehoř brzy nastoupil úřednickou

kariéru, kterou se ubíral také jeho otec, a roku 572 dosáhnul vrcholu, když se stal prefektem města. Toto pověření, komplikované neveselou dobou, mu umožnilo věnovat se rozsáhle všem druhům administrativních problémů, z nichž vytěžil mnohá osvícení pro své budoucí úkoly. Zůstal mu zejména hluboký smysl pro pořádek a disciplínu. Když se stal papežem, navrhnul biskupům, aby si pro spravování církevních záležitostí brali za vzor píli a respekt k zákonům, které byly občanským úředníkům vlastní. Tento život jej však neměl uspokojit, takže se nedlouho poté rozhodl vzdát všech občanských úřadů, odešel domů a začal mnišský život, přičemž ze svého rodného domu učinil klášter Svatého Ondřeje na Celiu. Z tohoto období mnišského života, života ustavičného dialogu s Pánem v naslouchání jeho slovu, mu zůstane trvalá nostalgie, která stále znovu a znovu vystupuje v jeho homiliích. Uprostřed pastoračních starostí několikrát ve svých spisech zmiňuje toto období jako šťastnou dobu usebrání v Bohu, oddanosti modlitbě a klidného ponoření se do studia. Dosáhl zde hlubokého poznání Písma svatého a církevních otců, což později zužitkoval ve svých dílech.

Řehořovo klášterní ústraní však netrvalo dlouho. Cenné zkušenosti, které uzrály během jeho úřednické dráhy v době obtížené velkými problémy, vztahy, které měl z titulu svého úřadu s byzantinci, všeobecná úcta, kterou si získal, přiměly papeže Pelagia, aby z něho učinil jáhna a vyslal ho do Konstantinopole jako svého vyslance, dnes bychom řekli „apoštolského nuncia“, aby se přičinil o překonání

posledních dozvuků monofyzitského sporu a zejména, aby získal u císaře podporu ve své snaze obstát před tlakem Langobardů. Pobyt v Konstantinopoli, kde se spolu se skupinou mnichů opět věnoval mnišskému životu, byl pro Řehoře velmi důležitý, protože mohl nabýt přímé zkušenosti s byzantským světem a zároveň najít způsob, jak přistupovat k problému Langobardů, jenž pak vystavil těžké zkoušky jeho schopnosti a energie během jeho vlastního pontifikátu. Po několika letech jej papež povolal zpět do Říma a jmenoval ho svým sekretářem. Byla to svízelná doba: vytrvalé deště, ničivé povodně a hlad tížily mnohé regiony Itálie i samotný Řím. Nakonec propukl také mor, který přinesl četné oběti, mezi nimiž byl i papež Pelagius. Klér, lid a senát byli jednomyslní v tom, když na Petrův stolec zvolili jako nástupce právě Řehoře. Ten se snažil odporovat, pokusil se dokonce o útěk, ale nedalo se nic dělat. Nakonec se musel poddat. Psal se rok 590. V tom, co se stalo, uznal nový papež Boží vůli a ihned se dal do usilovné práce. Hned od začátku prokazoval výjimečně jasnozřivý pohled na skutečnost, s níž je třeba se vyrovnat, mimořádnou pracovitost při řešení jak církevních, tak občanských záležitostí a stálou vyrovnanost v někdy odvážných rozhodnutích, které mu úřad ukládal. Z doby jeho vlády se zachovala obsáhlá dokumentace díky *Registru* jeho dopisů (je jich kolem 800), v nichž se odrážejí

každodenní komplikované otázky, které přicházely na jeho stůl. Byly to záležitosti, které mu posílali biskupové, opati, klerici a také občanské autority všech řádů a stupňů. Mezi problémy, které v té době tížily Itálii a Řím, byl jeden obzvláště významný a to jak v oblasti občanské, tak církevní. Byla to langobardská otázka. Papež jí věnoval veškerou možnou energii, aby dosáhl opravdu smířlivého řešení. Na rozdíl od byzantského císaře, který vycházel z předpokladu, že Langobardi jsou jen neotesaná individua a útočníci, které je třeba přemoci či vyhladit, svatý Řehoř hleděl na tento lid očima dobrého pastýře, který se snažil hlásat jim slovo spásy, navázal s nimi bratrské vztahy v očekávání budoucího míru, založeného na vzájemném respektu a na klidném soužití Italů, občanů císařství i Langobardů. Pečoval o obrácení mladých národů a o nové občanské uspořádání Evropy. Vizigóti ve Španělsku, Frankové, Sasové, imigranti v Británii a Langobardi byli privilegovanými adresáty jeho evangelizačního poslání. Na včerejšek připadla liturgická připomínka sv. Augustina z Canterbury, hlavy skupiny mnichů, pověřených Řehořem jít do Británie a evangelizovat Anglii. Aby dosáhl v Římě a Itálii skutečného míru, snažil se papež – jako pravý smířitel – s langobardským králem Agilulfem vyjednávat. Rozhovory vedly k příměří, které trvalo přibližně tři roky (598-601), po nichž bylo možné uzavřít roku 603 mírovou dohodu. Tohoto kladného výsledku dosažen papež také díky paralelním vztahům, které mezitím navázal s královnou Teodelindou, což byla bavorská kněžna, která byla na rozdíl od hlav ostatních německých kmenů katoličkou a to hluboce přesvědčenou. Zachovala se řada dopisů papeže Řehoře této královně a v nich jí projevuje svou úctu a přátelství. Teodelinda postupně dokázala přivést krále ke katolicismu, což připravilo cestu k míru. Papež se postaral také o to, aby jí pro baziliku sv. Jana Křtitele, kterou nechala postavit v Monze, byly zaslány relikvie, a neopomněl u příležitosti narození a křtu syna Adaloalda vyjádřit své blahopřání cennými dary pro katedrálu v Monze. Příběh této královny představuje krásné svědectví významu žen v dějinách církve. Cíle, o které se Řehoř neustále zasazoval, byly tři: zastavit expanzi Langobardů v Itálii; vyvést královnu Teodelindu z vlivu schizmatiků a posílit katolickou víru; zprostředkovat dohodu mezi byzantinci a Langobardy, aby tak byl na poloostrově zaručen mír a zároveň aby bylo možné evangelizačně působit mezi samotnými Langobardy. V této složité záležitosti proto sledoval neustále dvojí zaměření: podporoval jednání na diplomaticko-politické rovině a šířil poselství pravé víry mezi národy. Vedle čistě duchovního a pastoračního působení se papež Řehoř stal také aktivním protagonistou mnohotvárné sociální činnosti. Z výnosů značného majetku, které měl římský stolec v Itálii, zejména na Sicílii, kupoval a distribuoval obilí, přispíval těm, co se ocitli v nouzi, pomáhal kněžím, mnichům a mniškám, kteří žili v nedostatku, platil výkupné za ty občany, kteří padli do rukou Langobardů, zajišťoval příměří a bezpečí. Kromě toho v Římě, jakož i v ostatních částech Itálie pozorně vykonával administrativní úkony, vydával přesné instrukce k tomu, aby církevní majetek, sloužící k jejímu živobytí a dílu evangelizace ve světě, byl spravován s absolutní precizností a podle pravidel spravedlnosti a milosrdenství. Požadoval, aby rolníci byli chráněni před zneužitím ze strany vlastníků církevní půdy a v případě podvodů byli pohotově odškodněni, aby nepoctivý zisk nepošpinil tvář Kristovy nevěsty.

Řehoř tuto intenzivní činnost konal navzdory chatrnému zdraví, které jej nezřídka na dlouhé dny upoutávalo na lůžko. Posty, které praktikoval během let mnišského života mu způsobily vážné problémy zažívacího ústrojí. Kromě toho měl také velmi slabý hlas, takže byl často nucen svěřit jáhnovi čtení svých homilií, aby je věřící v římských bazilikách mohli slyšet. Přesto však dělal vše, co mohl, aby ve svátečních dnech slavil *Missarum*

sollemnia, tedy slavnosti mše, a setkával se osobně s lidem Božím, který si ho velmi oblíbil, protože v něm spatřoval spolehlivou a bezpečnou oporu. Ne náhodou mu byl záhy přiřčen titul *consul Dei*. I přes obtížné podmínky, v nichž musel působit, dokázal si svatostí života a plnou lidskostí získat důvěru věřících, takže dosáhl pro svou dobu i pro budoucnost opravdu velkolepých výsledků. Byl to člověk ponořený v Boha: touha po Bohu byla v hloubi jeho duše vždycky živá a právě proto byl vždycky velmi nablízku druhým, potřebám lidí své doby. V katastrofálních, ba zoufalých časech dokázal vytvářet pokoj a dávat naději. Tento Boží muž nám ukazuje, kde jsou pravé zdroje pokoje, odkud přichází pravá naděje a stává se tak rádcem i pro nás.

I přes rozmanité závazky, jež se pojily s jeho funkcí římského biskupa, nám zanechal četná díla, z nichž církev v následujících století brala plnými hrstmi. Kromě rozsáhlé korespondence – *Registr*, o kterém jsem mluvil minulou katechezi a jež obsahuje více než 800 dopisů – zanechal nám především spisy exegetické povahy, mezi nimiž vynikají *Komentář ke knize Job*, známý pod latinským názvem *Moralia in Job*, *Homilie na Ezechiela* a *Homilie na Evangelia*. Dále pak významné dílo hagiografické povahy *Dialogi*, které Řehoř napsal k povzbuzení langobardské královny Teodelindy. Hlavním a nejznámějším dílem je bezpochyby *Regula pastoralis*, kterou papež napsal na počátku svého pontifikátu se zřetelně programovým cílením. Chceme-li zběžně probrat tato díla, musíme nejprve zaznamenat, že Řehoř se ve svých spisech nikdy nesnaží

Freska sv. Řehoře Velikého v kapli sv. Anny v Pustiměři

vytyčovat nějakou „svoji“ nauku, svou originalitu. Spíše má v úmyslu nechat znít tradiční nauku církve, chce být jednoduše ústy Krista a jeho církve na cestě, kterou je třeba projít směrem k Bohu. Příkladné jsou v této souvislosti jeho exegetické komentáře. Byl vášnivým čtenářem Bible, k níž přistupoval s cíli nikoli pouze spekulativními. Měl za to, že z Písma svatého musí křesťan brát netoliko teoretické poznatky, ale spíše každodenní potravu pro svou duši, pro svůj lidský život v tomto světě. Například ve svých *Homiliích na Ezechiela* klade silný důraz na tuto funkci posvátného textu. Přístupovat k Písmu svatému kvůli uspokojení vlastní touhy po poznání, znamená upadat do pokušení pýchy a vystavovat se riziku sklouznutí do hereze. Intelaktuální pokora je primární pravidlo pro každého, kdo se snaží v posvátných textech proniknout nadpřirozené skutečnosti. Pokora, samozřejmě, nevylučuje seriózní studium. Aby však toto studium bylo duchovně prospěšné a umožnilo dosáhnout skutečné hloubky textu, stává se pokora nepostradatelnou. Pouze s tímto vnitřním postojem lze účinně naslouchat a nakonec vnímat hlas Boží. Z druhé strany, jde-li o Slovo Boží, pak porozumění nebude ničím, pokud nepovede k činům. V homiliích na Ezechiela se nalézají jedno pěkné vyjádření,

podle něhož „kazatel musí své pero namočit do krve svého srdce, aby mohl dosáhnout až k uším bližního“. Čteme-li tyto homilie, vidíme jasně, že Řehoř psal skutečně krví svého srdce a proto k nám dodnes promlouvá.

Toto pojednání rozvíjí Řehoř také v *Komentáři ke knize Job*, kde ve stopách patristické tradice zkoumá posvátný text ve třech dimenzích jeho smyslu: dimenzi literární, dimenzi alegorické a morální, jež jsou dimenzemi jediného smyslu Písma svatého. Řehoř nicméně spatřuje mírnou převahu v morálním smyslu. V této perspektivě předkládá své myšlení za pomoci několika příznačných dvojčlenů – *vědět-konat*, *mluvit-žít*, *poznat-jednat* – jimiž naznačuje dva aspekty lidského života, které by měly být komplementární, ale které se nezřídka stanou protichůdnými. Morální ideál – komentuje – spočívá vždycky v uskutečnění harmonické integrace slova a činu, myšlení a závazku, modlitby a věnování se povinnostem vlastního stavu: to je cesta k uskutečnění oné syntézy, díky níž božství sestupuje do lidství a člověk se pozvedá až ke ztotožnění s Bohem. Velký papež načrtává úplný projekt života autentického věřícího. *Komentář ke knize Job* proto během středověku představoval jakýsi druh *Summy* křesťanské morálky.

Značným významem a krásou se vyznačují také *Homilie na Evangelia*. První z nich byla pronesena v bazilice sv. Petra během adventní doby roku 590 a tedy pár měsíců po zvolení na Petrův stolec a poslední byla pronesena v bazilice sv. Vavřince na druhou neděli po Letnicích roku 593. Papež kázal lidu v kostelech, kde se slavila tzv. *statio* – zastavení, což byly zvláštní modlitební ceremonie během významných liturgických období nebo o svátcích titulárních mučedníků. Inspirativní princip, který spojuje tato různá vystoupení, je syntetizován ve výrazu „*praedicator*“ – kazatel. Nejen Boží služebník, ale i každý křesťan má za úkol být „kazatelem“ toho, co zakusil ve vlastním nitru podle příkladu Krista, který se stal člověkem, aby všem přinesl zvěst spásy. Horizont tohoto úkolu je eschatologický. Očekávání naplnění všech věcí v Kristu představuje myšlenkovou konstantu velkého papeže a stává se inspirujícím podnětem jeho veškerého myšlení a každé činnosti. Odtud vyplývají jeho stálé zmínky o bdělosti a nasazení v dobrých skutcích.

Snad nejorganičtějším textem Řehoře Velikého je *Regula pastoralis*, napsaná v prvních letech jeho pontifikátu. Tady se Řehoř snaží načrtnout postavu ideálního biskupa, učitele a vůdce svého ovčince. Ilustruje proto závažnost úřadu pastýře církve i povinnosti, které obnáší, a připomíná, že ti, kteří nejsou k tomuto úkolu povoláni, ať jej nevyhledávají s nedbalostí, a ti, kteří jej přijali bez potřebné reflexe, ať ve svém nitru pocítí náležité rozechvění. Vrací se pak ke svému oblíbenému tématu a tvrdí, že biskup je nejprve povýtce „kazatel“ a jako takový musí být především příkladem pro druhé, tak aby jeho jednání mohlo být pro všechny opěrnou instancí. Účinná pastorační činnost pak vyžaduje, aby znal její adresáty a svá vystoupení přizpůsobil situaci každého. Řehoř se také věnuje popisu různých kategorií věřících pronikavými a přesnými postřehy, které mohou opravňovat tvrzení těch, kteří v tomto díle spatřují také psychologické pojednání. Je odtud zřejmé, že skutečně znal svůj ovčinec a mluvil zcela k lidu své doby a svého města. Velký papež přitom klade důraz na to, že pastýř má povinnost každodenně uznávat vlastní ubohost, aby vykonané dobro v očích nejvyššího Soudce nezmařila pýcha. Proto je závěrečná kapitola *Regule* věnována pokoře: „Dostaví-li se uspokojení z dosažení mnoha ctností – píše – je dobré uvažovat nad vlastními nedostatky a pokořit se; namísto přemýšlení o vykonaném dobru je třeba uvažovat o tom, co bylo opominuto“. Všechny tyto hodnotné postřehy dokazují vznešené pojetí, které měl sv. Řehoř o péči o duše, kterou

označoval za „*ars artium*“, umění všech umění. *Regula* byla natolik úspěšná, že byla záhy, což je dosti zřídka, přeložena do řečtiny a anglosaštiny.

Významné je také další dílo – *Dialogi*, kde svému příteli a jáhnovi Petrovi, domnívajícímu se, že soudobá zkaženost mravů už nedovoluje zrod světcům jako v dobách minulých, Řehoř dokazuje opak. Svatost je vždy možná. I v dobách svízelných. Dokazuje to na životních příbězích lidí své doby nebo jen nedávno zesnulých, kteří by mohli být docela dobře označeni za svaté, i když nebyli kanonizovaní. Vyprávění doprovázejí teologické a mystické reflexe, které z knihy činí výjimečný hagiografický text, schopný oslovit celé generace čtenářů. Obsah čerpá z živého lidového podání a má za účel povzbudit a formovat, přitáhnout pozornost čtenáře k řadě otázek, jako např. smysl zázraku, výklad Písma, nesmrtelnost duše, existence pekla, představy posmrtného světa, tedy témata, jež měla zapotřebí náležitá vysvětlení. Kniha II. je cele věnována postavě Benedikta z Nursie a je jediným starobylým svědectvím o životě tohoto svatého mnicha, jehož duchovní krása vystupuje z tohoto textu v plné zřetelnosti.

V teologickém pojetí, které Řehoř podává ve svých dílech, jsou minulost, přítomnost i budoucnost relativizovány. Větší platnost má pro něho celé rozpětí dějin spásy, které se mezi temnými stránkami času nepřestávají odvíjet. Je příznačné, že do této perspektivy uprostřed *Komentáře ke knize Job* zasazuje zprávu o konverzi *Anglů*. Spatřoval v tom událost, představující pokrok Božího království, o němž pojednává Písmo, a proto ji právem mohl zmínit v komentáři k jedné posvátné knize. Podle něho se mají hlavy křesťanských společenství snažit vykládat dění ve světle Božího Slova. V tomto smyslu cítil velký papež povinnost směřovat pastýře a věřící na jejich duchovní cestě k osvětlené a konkrétní *lectio divina* – četbě Písma - zasazené do kontextu vlastního života.

Ještě než skončíme je třeba se zmínit o vztazích, které papež Řehoř pěstoval s patriarchy Antiochie, Alexandrie i samotné Konstantinopole. Vždy se snažil rozpoznávat a respektovat jejich práva, varoval se jakýchkoli zásahů, kterými by byla omezena jejich legitimní autonomie. A třebaže se svatý Řehoř v kontextu historické situace postavil proti titulu „ekumenický“ ve vztahu k patriarchovi Konstantinopole, nečinil tak, aby omezil či popřel jeho legitimní autoritu, ale poněvadž měl starost o bratrskou jednotu universální církve. Činil tak především ze svého hlubokého přesvědčení, že pokora by měla být základní ctností každého biskupa a tím spíše patriarchy. Řehoř zůstal ve svém srdci prostým mnichem a proto byl rozhodně proti vznešeným titulům. Chtěl být – řečeno jeho vlastními slovy – *servus servorum Dei* – služebník služebníků Božích. Toto označení, které používal, nebylo v jeho ústech zbožnou formulí, ale pravým projevem jeho způsobu života a jednání. Byl vnitřně zasažen pokorou Boha, který se v Kristu stal naším služebníkem, omyl nám a omývá naše nečisté nohy. Proto byl přesvědčen, že zvláště biskup, by měl tuto pokoru Boha napodobovat a tak následovat Krista. Jeho přáním bylo žít opravdu jako mnich. V neustálé rozmluvě se Slovem Božím, ale z lásky k Bohu se dovedl stát služebníkem všech. V dobách plných soužení a utrpení uměl být „služebníkem služebníků“. A právě proto, že jím byl, je veliký a ukazuje i nám míru opravdové velikosti.

(*Benedikt XVI.*)

4. ZÁŘÍ – SV. ROZÁLIE, panna a poustevnice

1624 ★ 400 ★ 2024 SVATÁ ROZÁLIE

Antická Sicílie, úchvatný zemský trojúhelník, výspa a předsunutá hlídka mezi Evropou a Afrikou, přitahovala v různých dobách národy všech kmenů a krajů. Féničané, Řekové, Kartaginští, Arabové, Saracéni, Normani, Francouzi, Španělé, ti všichni se vystřídali na Sicílii, jako vlny vržené na útes proudem věků. Své stopy tu zanechali nájezdníci, kolonizátoři i panovníci. Chrámy, divadla, lázně, baziliky, katedrály, paláce, hrady zůstávají svědky

zaniklých civilizací, dnes již uzavřených historických údobí; jsou mrtvou připomínkou času, co minul. A cosi přec pokořilo věky a zůstává dosud živé uprostřed nás.

Dnešní ostrované, obyvatelé Syrakus, Catánie, Palerma mají už jen dosti mlhavou představu o dávných slavných předcích, o starobylých dynastiích králů a tyranů, a skoro bez povšimnutí procházejí mezi zříceninami a troskami. Ale vzpomenete-li jim Agátu, Lucii, Rozálii, tu jak vzdělanci, tak neznalému ožije výraz tváře a bez váhání vám začnou vyprávět o svých světicích jako o těch, kdo žijí, pomáhají, chrání, prokazují dobrodiní a jsou součástí života měst i jejich rodinného údělu. I v tomto smyslu zůstávají pravdivá slova Ježíšova: „Kdo ztratí svůj život, nalezne ho“. Agáta i Lucie obětovaly své vzkvétající mládí na oltáři mučedníků; Rozálie jako dobrovolná oběť hrdinného odříkání.

Všechny tři tyto dívky se zřekly života; ale jako by obě šlechtičny upadly v zapomnění aniž by zanechaly jakoukoli stopu, pokud by prchly před mučednictvím, stejně tak by dnes nikdo nevzpomněl dceru hraběte Sinibalda, pokud by neutekla ze světa.

Proto také ostrov, uchovávající si kouzlo slunce a průzračného moře, se může dnes a povždy pyšnit trojicí svých nevadnoucích květů svatosti, obdivuhodně svěžích a vonných, vždyť „vše, co bylo zaseto do těla, umírá, zatímco to, co je zaseto v duchu, trvá navěky“.

Naježení severané, hnaní svým nomádkým instinktem, neklidem a prahnutím po válce a dobývání, přitáhli ze severu Evropy k požehnaným územím Itálie. Tady nádhera slunce, vlídné podnebí, krása vtištěná Bohem smavým tyrhénským břehům, zklidnily jejich válečné sklony.

Křesťanské náboženství pak vše dovršilo, polidštilo je, zbavilo vrozené krutosti a vypravilo na cestu obdivuhodné civilizace. Začali vnímat krásu a umění, pochopili, že život nespočívá pouze v obléhání, krádežích a vraždění, ale že tkví především v pokojném řádu a jedním slovem v dílech pokoje. Po několik staletí zůstala pod jejich panstvím a vlivem jižní území apeninského poloostrova a odtud se Normani přesunuli na Sicílii.

Z Neapole se vydali do Palerma, odkud vyhnali Saracény, kteří se rozpínali na ostrově celé jedno století, totiž od devátého do desátého. Poznali, že ostrov slunce je vhodný pro jejich expanzi a tady se usadili. Široký, rozlehlý a hluboký přístav, od něhož pochází název města (byli to právě Řekové, kteří mu dali jméno „*panormos*“, což znamená světový přístav) představoval netušené možnosti obchodu. Připojí-li se k tomu velmi mírné podnebí a obdivuhodná úrodnost půdy, je zřejmé, že to vše bylo přesvědčivou výzvou k setrvání.

Zůstali; a zanechali tu pečeť své civilizace. V tomto požehnaném koutu ostrova rozkvetly paláce a katedrály, v nichž sicilsko-normanské umění dosáhlo nejkrásnějšího výrazu přívětivosti a síly.

A právě tehdy, kdy se řadily porfýrové sloupy klášterů a vzpínaly pásy mramorových stél, aby podpíraly smělá průčelí chrámů, kdy Palermo tonulo v opulenci královského dvora, dal právě tady Bůh vyrašit „Květu“, jenž měl mít po staletí život mnohem působivější a trvalejší než ty nejznamenitější kamenné monumenty.

Ve dvanáctém století žil na normanském dvoře jistý hrabě Sinibald, o němž starověké kroniky uvádějí, že byl potomkem Karla Velikého. Stěží ověřovat genealogie těch dávných časů, nicméně motiv, proč se jméno tohoto knížete uchovalo dodnes, není spjat s královskými předky ani tím, že jeho manželkou byla Maria Guiscardi, bezesporu spřízněná s normanskou dynastií, nýbrž s tajemným Božím úradkem, jenž si zvolil jeho vznešenou rodinu, aby do ní přesadil květ ráje. Byla tato událost předpovězena? Snad jde o zbožnou lidovou legendu, ale nepochybně ji nemůžeme řadit mezi nemožné, neboť Pán může dovolit i to, co zarytí kritici neradi připouštějí a s přílišnou lehkostí to řadí do říše pohádek, totiž zázračný nadpřirozený zásah do lidského dění.

Starodávné tradice tedy vyprávějí, že když jednoho večera západ slunce zažíhal na moři podivné záblesky a nebe tonulo v ohni, zdálo se králi Vilhelmovi, jenž spolu s královnou Markétou uchvácen patřil na onu podívanou, že nějaký nebeský Duch se vznáší na oné záři světla a říká: „Vilhelme, oznamuji ti, že v domě Sinibalda, tvého příbuzného, se z Boží vůle narodí růže bez trnů“.

Ať už předpovězena či nikoli, růže bez trnů se skutečně narodila.

V roce 1128 zářil Sinibaldův dům úsměvem dívenky, které dali nezvyklé, avšak velmi významné jméno: ROZÁLIE, jakoby se v něm snoubili růže a lilie (*rosa-lilia*); a vskutku, růže má-li být bez trnů musí se naroubovat do lilie, vyrůstat z téhož hladkého a vysokého stonku.

O dětství a mládí Rozálie dějiny neříkají nic, stejně jako jsou skoupé i na další podrobnosti života světice. S ohledem na pozdější dění se však můžeme právem domnívat, že Rozálie, u níž se mimořádná krása snoubila s obdivuhodnou dobrotou. Jen co přesáhla klidné období dětství a mladistvého věku, vykročila Rozálie na zářivou, ale zrádnou cestu dospívání, když jako čestná komorná královny vstoupila na královský dvůr.

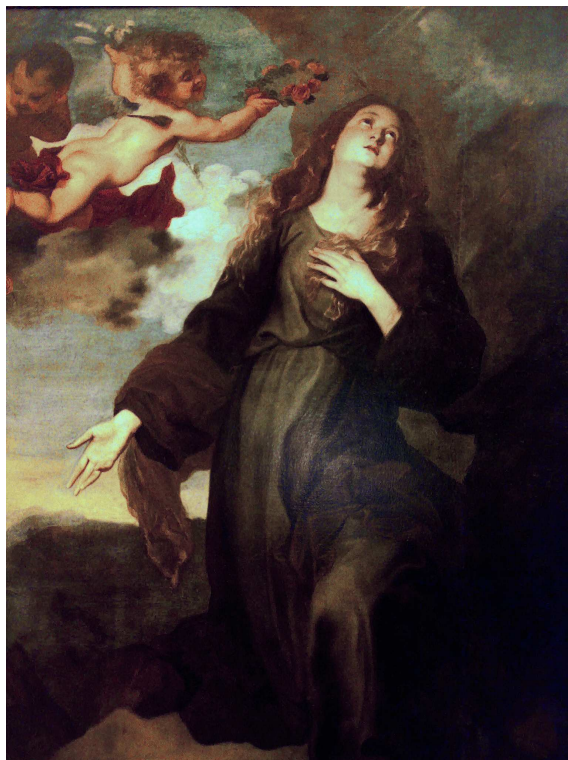
V podobných prostředích jistě nedýchá duch vlastní rozkvetu lilií a růží. I ten nejsvatější dvůr (vyjma toho nebeského) spočívaly na této marnosti a vnímaly její strach nahánějící mrazení. Je pravdou, že v mystickém šeru chrámů, pozvolna zdobeném normanským uměním, či v tichu pokojíku, uzrával v Rozálii dosud nejasný záměr, v němž se zračil příkrý výstup na vrchol, jemuž vévodil neodolatelný ideál oběti a mučednictví. Kolem ní však žil královský dvůr s celou svou vábivou přitažlivostí. Na dívenku dýchají

okázalé salóny, kde dvorní dámy a rytíři zosobňují uchvacující představení krásy a síly... Nelze uniknout skrytému bujení vášně ta, která sleduje zápal rytířských turnajů na koních, ta, která se stává středem obdivných pohledů pážat a dvořanů, upřených na ni. A pak, jak se hluboce zakořeňuje do jejího mladého srdce nerozvážené velebení krásy. Rozálie slyšela tuto chválu opakovaně, když „důstojně oděna skromností“ procházela salóny palermského královského dvora. V niterném pohnutí při tom zakoušela odpor i zalíbení.

Proč by nemohla triumfovat? Ale co pak její předsevzetí?

Mezitím se k ní upnula pozornost jednoho dvorního šlechtice, který se jmenoval Baldovín. Tento předstoupil před otce a žádal o její ruku.

Život volal Rozálii svým zpěvem sirény, a vidění kříže zůstávalo v mlhavém oparu, vystupujícím ze snivého srdce dospívající dívky. Dvůr, okázalost, turnaje, rytíři zamknutí v nikách své zbroje, třpyt halaparten, kopí, vlnění do očí bijících helmic a chocholů, to vše se míhalo před očima dívky a vyzývalo užívat všeho, co jí rozkvět života a privilegovaný stav mohly nabídnout. Zbožná dívka je zmatena. Bere do rukou zrcadlo, aby si potvrdila obdiv a chválu, které ji znepokojovaly. A je to pravda: hluboké a něžné oči, dokonalá tvář, jako by se v ní snoubily růže s liliemi, korálové rty, zářivé čelo, na němž se skví aureola zlativých vlasů...

Ale k čemu nedojde? ... V zrcadle, zářícím krásou tváře dospívající dívky, vystupuje stále zřetelněji živý, zkormoucený a přísný obraz; upřeně na ni hledí dvě bolestné oči, vidí trnovou korunu a tvář, zbrocenou krví ... Je to trpící Ježíš, který „jako by jí říkal: Ty mě tedy opouštíš? To jsou tvé sliby? To je tvá touha po odříkání?“

Zrcadlo Rozálii sklouzává z třesoucích rukou, rozplývají se vidiny světských radostí a triumfů, padá vábný háv iluzí, stejně jako krásné zlaté vlasy; první a okamžité darování se panny Božskému Ženichu.

Poklekne a šeptá: „Ježíši, zvítězil jsi, budu tvá“.

Když se ukázala po této noci rozhodného darování bez svých bohatých zlatých vlasů, měli Sinibaldovu dceru za blázna.

Ona však v klidu a s úsměvem, jako uchvácená v tajemném vidění, odvětila: „Zasnoubila jsem se s Ježíšem!“

Věčný Nápadník velkorysých a velkých duší zvítězil.

Hrabě Baldovín musel zmizet, a s ním i dvůr a svět, neboť srdce dívky patřilo od nynějška jiným ideálům. Chtěla být pokorná jako Ježíš, který přestože byl Bůh, stal se člověkem, bohatý se stal chudým a opovrženým; opustil ráj, aby zachránil lidstvo. Je třeba ho následovat: ale jak?

Na dvoře už dále zůstat nemohla, protože ideál oběti není slučitelný s tím, který se tam vede. To už jsme zmínili, lilie nenacházejí vhodnou půdu v královských salónech. Bylo

proto třeba utéct. Jak? „Kdo by ji přijal? Ani tady nás historické paměti jasně neinformují, ale s největší pravděpodobností našla Rozálie odpověď u baziliánských mnišek, jejichž klášter se nacházel nedaleko od jejího paláce.

Tak krásná šlechtična mizí v širokém plášti, jak je předepsán řeholními pravidly, a její hlavu, kdysi věnčenou zlatem, halí hrubý, tmavý závoj. Okázalé salóny otcovského hradu či královského paláce, nahrazují strohé zdi kláštera. Ale pro Rozálii je i toto útočiště příliš krásné a pohodlné. Snad si pomyslela: Ježíš měl na Kalvárii za lůžko kříž, byla tam sám a všemi opuštěný. Jednoho dne říkal: „Lišky mají svá doupata a nebeští ptáci hnízda, ale

Syna člověka nemá, kam by hlasu složil“. Nejvhodnější místo, kde by mohla naplnit svou touhu po samotě, vídávala Rozálie už od svého dětství, když procházela otcovým územím v Quisquina. Tam nahoře byla jeskyně, která jako by byla stvořena právě pro ni. Vypadala jako doupě či nora divé zvěře, a snad i název místa pocházel právě z tohoto vzezření (*'coschin'* totiž v arabštině znamená *'temný'*). Tato jeskyně jí byla útočištěm před nepřízní času a v noci, a pak vycházela k modlitbě pod širokou

blankytnou kopulí nebes, s hořící pochodní – sluncem, a pokojným svitem měsíce a hvězd za jasných nocí. Pro ubohé tělo, aby jej udržela při životě pokání, tu byly plody a rostliny země, a také chléb, který si pro lásku Boží vyžebřala. Nic jí nescházelo: rozhodnutí tedy bylo učiněno a Sinibaldova dcera se stala poustevnicí v jeskyni Quisquina.

Někteří se domnívají, že pro Rozáliino rozhodnutí stát se eremitou byla rozhodující skutečnost, že v kláštře Baziliánek neměla klid ze strany otce a matky, stejně jako od snoubence, kteří se nedokázali smířit s tím, že ji ztratili. Ani toto jistě není nepravděpodobné. Existují rovněž tradice a legendy podle nichž Rozálie uprchla z domu v předvečer svatby a proto nastalo horečné hledání místa, kam se uchýlila.

Vypráví se, že Sinibaldův vyslanec (nebo se aspoň za něho vydával) se vyšplhal ke Quisquině a lstivými přesvědčivými slovy se snažil dívku přimět, aby samotou opustila, alespoň pro potěchu otce, který neútěšně pláče v prázdném domě. Tehdy Rozálie vzala do rukou kříž, svědka své kajícího a svých modliteb a přimknula se k němu jako ke kotvě spásy. Při pohledu na kříž propukl posel v rouhání a zlořečení, což odhalilo jeho d'ábelskou identitu, zatímco anděl posiloval Rozálii v jejím velkorysém odhodlání a pokušitele zahnal.

Přestože o této události nemáme dokumentaci, která by dokázala uspokojit požadavky moderní kritiky, můžeme ji s naprostým klidem připustit, jestliže vzpomeneme, že d'ábel, který nenechal na pokoji dávné eremity v Tebaidě, když viděl dobro, které z života této světice bude pramenit, použil všech prostředků, aby zlomil pevné rozhodnutí princezničky, která unikla lákadlům světa.

Rozáliina duše vzlétala k nejvyšším výšinám kontemplace. Bůh k ní promlouval za větru a zpěvu ptactva, svědků jejích extází; dával jí proniknout do své vznešenosti za úsvitů i soumraků, ale přímo a do hloubky si získával její srdce opakovanými pozvánými své Lásky. Kdo by byl v pokušení domnívat se, že anachoreta je egoistou,

který se stal misantropem jen aby utekl před lidmi, nepochopil by nic z obdivuhodné plodnosti Boží lásky. Svatý eremita nehledá samotu proto, že nenávidí lidi; nikdo dokonce nechce jejich pravé dobro více a lépe než on, ale proto, že skrze jeho modlitbu Pán vylévá hojné milosti na ty, kteří zůstávají v lidském společenství, aby vedli tvrdý a nelítostný boj o život, vystaveni stálé hrozbě, že se zbloudí. Meditací nekonečné Boží moudrosti a dobroty čerpají zbožní poustevníci poklady moudrosti prozíravosti, o nichž nemají tušení ti, kdo je zarputile hledají v knihách. Skrytý příbytek eremitů byl proto často obléhán lidmi, kteří se k nim vypravovali, aby u nich hledali vhodné a moudré rady také ve věcech pozemského řádu, a prosili je o nezbytné přispění účinné modlitby za zdar svých počinů.

Nepřekvapí tedy, že se ubírali i ke sv. Rozálii.

Jen co byla její jeskyně objevena, začal jistý druh poutí těch, kdo potřebovali morální pomoc, takže tam, kde panoval nebeský klid, přerušovaný pouze nárazy větru a švitořením ptactva, dorazilo i rušivé řečnění lidí.

Pokud by šlo o pomoc bližnímu a prokázání dobra, Rozálie by zůstala. Ale její prozíravost brzy poznala v tomto proudění lidí nebezpečí – bála se totiž, že ji svět chce znovu uchvátit a proto se vzdálila.

Jednoho dne byla jeskyně Quisquina nalezena opuštěná: moudrá panna zmizela.

Nad Palermem se vypíná hora, kterou Řekové nazývali „*Ercta*“, Arabové „*Gebelrin*“ a ostrované „*Pellegrino*“ (poutník), která tehdy měla jistě mnohem drsnější vzhled než dnes a která, uprostřed trnitého křoví a divokého stromoví, skrývala temnou a nehostinnou jeskyni. Protože v ní neustále kapala voda, nehledala v ní útulek ani divá zvíř, Rozálie tu však našla vytouženou samotu a jisté útočiště, které bylo s to ukojit její vroucí touhu po tichu a spojení s Bohem. Z této výšiny se rýsuje v dáli silueta města, a když zamyšlené oči palermské panny zalétly k bělavé řadě domů, nahrnul se do nich slzy, protože hluboký

zármutek pronikal její srdce. Kolik tam dole bláznovství a kolik hříchu! ... Pýcha, chlípnost, závist, všechny neřesti ubohého lidstva jako by s večerní mlhou vystupovaly z jedovaté nížiny k nebi a její spoluobčané, jako neklidná fantazmata kroužili ve víru oné temné šedi upatlení ničemností.

Rozálii připadalo, že je s Ježíšem na Olivové hoře a na Kalvárii, proto se tím vroucněji stávalo její mládí obětí, která tišila Boží spravedlnost, její posty byly přísnější a delší, kající skutky příkřejší a vzývání Božího milosrdenství naléhavější. Chtěla přispět ke spáse lidí tím, že se stane malou ukřižovanou na Monte Pellegrino, stejně jako její milovaný Pán na Kalvárii.

Kolik let takto prožila? Přesně to nevíme, ale ve starých kronikách se uvádí rok 1165 jako datum jejího návratu z "exilu" do nebeské vlasti. Pokud je tento údaj

přesný, pak Rozálii mohlo být asi třicet let. Bůh chtěl pravděpodobně záhy přesadit k sobě tento vonný květ svatosti, vydaný v oběť smíru a lásky. Na druhé straně i mnohem silnější energie by se rychle vyčerpala pod tíhou tak přísných pokání. Přirozené důvody se takto snoubily s Božím záměrem přenést tuto krásnou duši ze země do nebe.

Když skály Monte Pellegrina zdolávali zbožní ctitelé, aby ji jako obvykle požádali a modlitbu, našli světici spočívající v tichém míru smrti.

Dá se předpokládat, že jí anděl předpověděl den jejího odchodu z tohoto světa, neboť božský Snoubenec mohl poslat svého posla, aby ji pozval k nebeské svatební hostině. K opuštěné jeskyni se tak snesli andělé, aby vzali duši vyvolené poustevnice a přenesli ji do jasu věčných příbytků, zatímco na její panenské tělo se snášel

lehký déšť lilií a růží. Rozálie, zchradlá, ale krásná, zesnula v Pánu večer, 4. září, s hlavou složenou na drsném kameni, jedna ruka byla polštářem její svaté tváře, druhá pak spočívala na srdci, aby i jeho poslední tlukot patřil Bohu.

Lid ji hned, ještě před kanonickým procesem, uctívali jak světici, vždyť v přísnosti jejího života oběti shledávali nezvratný důkaz jejich hrdinských ctností. Na místa, kde žila, začaly proudit zbožní poutníci, a k počtě té, kterou palermští nazývají prostě a vroucně „Santuzza“, bylo vybudováno několik kostelů.

I v několika starobylých formulářích modliteb palermské církve, nacházíme jméno svaté Rozálie. Její svátek se velmi brzy začal slavit 4. září, v den jejího zrození pro slávu nebes. Příkrá úbočí Monte Pellegrina začaly po smrti světice přitahovat zbožné poustevníky, kteří zde vedli anachoretů – uchvácení jejím obdivuhodným příkladem. Nazývali se „Poustevníci sv. Rozálie“. Později dokonce jejich počet stoupl natolik, že vytvořili komunitu, která se řídila regulí sv. Františka byla schválena papežem Juliem III. Tak vznikla jedna z tolika obměn Serafinského řádu, v jejímž názvu bylo jméno Svaté Rozálie a Monte Pellegrino.

Po mnoho let byla jeskyně na Monte Pellegrino cílem bez počtu lidových poutí. Zvláště 4. září se vydávaly celé zástupy z Palerma, aby uctili svatou poustevnici na místě, kde zemřela. Entuziasmus nicméně polevoval, takže časem upadlo v zapomnění i samo místo, kde spočívaly její tělesné ostatky, svého času tolik uctívané.

Kolik událostí se odehrálo na slunném ostrově, kolik z nich v působivém Palermu! Dosáhlo výšin téměř legendární prosperity, ale stejně tak následně zakusilo teskné dny úpadku a opuštěnosti. Po normanském dominiu, které z Palerma učinilo umělecké a obchodní centrum nesmírného významu, přichází anjouské panství a s ním dekadence, umocněná za španělské vlády, takže i v těchto politických událostech je třeba hledat vysvětlení a omluvu ochladnutí úcty palermských k jejich světici. Po pravdě řečeno, rok co rok se slavil svátek sv. Rozálie, protože byl uveden v kalendáři, ale nadšení prvních let vyprchalo, ochablo a jeskyně na Monte Pellegrino upadla v zapomnění.

Musela přejít staletí, aby dávný kult vzdávaný palermské panně znovu ožil v obnoveném jasu. Jak k tomu došlo?

Psal se rok 1623. V palermské nemocnici se mezi hospitalizovanými nacházela i jistá Gerolama Gatto. Byla velmi vážně nemocná. Přijala už i poslední svátostnou útěchu, viatikum. Vysoká horečka ji nedovolila zamhouřit oči. Nadešla noc. Olejové lampy probleskovaly svým světlem temnotu chodby. Čas jakoby se zastavil. Unavenýma očima

žena bloudila šerosvitem, když tu najednou vidí, jak k ní přichází nádherná dívka v zářivém šatu, dotýká se žízní vyprahlých rtů a sladce ji šeptá: „Neboj se. Učiniš-li slib, že se vydáš na Monte Pellegrino, hned se uzdravíš“. Nato vidění okamžitě zmizelo. Nemocná pochopila, že touto bělostně oděnou dívkou, která zažehla v jejím srdci již zmírající naději, nemohla být než sv. Rozálie. Girolama Gatto bez váhání slib učinila, a několik hodin nato opouštěla nemocnici zcela zdravá. Velké starosti s dodržení slibu vypravit se k pustevně si však nedělala. Následně byla znovu stížena zimnicí, ale přestože musela v novém vypuknutí nemoci spatřovat připomínku dodržení slibu, znovu zapomíná. Tak přešla zima, léto a nadešla slavnost Seslání Ducha svatého: v toho roku – 1624, připadla na 26. květen. Při této slavnostní příležitosti se konečně Gatto rozhodla vypravit k jeskyni, aby splnila slib.

Dvě kamarádky – Francesca Anfuso a Giacomina Amato, ji doprovázejí z Palerma na Monte Pellegrino. Po úkonech zbožnosti Gatto přistoupila k jeskyni, kde kdysi sv. Rozálie dlela na modlitbách a v umrtvování, a napila se vody z fontány, prýstící nedaleko jeskyně. Zalil ji nevýslovný pocit blaha, cítí, že je

zbavena úmorné horečky, která ji tak dlouho sužovala. V tomto rozpoložení nebeského klidu se nedaleko ukládá k spánku. Ve snu vidí majestátnou a zářivou postavu Ženy s Dítětem v náručí, v níž hned poznává Pannu Marii, od níž slyší: „Nyní, když jsi splnila slib, budeš uzdravena“. V tom okamžiku spatřila rovněž řeholnici oděnou do bělostného šatu, a ta jí ukázala místo, kde se nacházejí ostatky sv. Rozálie.

Jen co se žena probudila, ještě plna hlubokého dojetí, spěchala ke kněžím nedalekého konventu a vyličila jim svůj sen, který se jim vzhledem k jejímu uzdravení, jevil jako Boží vůle a vzácný ukazatel, podle něhož je třeba bez váhání jednat. Okamžitě tak začaly práce. Kroniky nám dokonce zachovaly jména dobrodružných kopáčů: Vito Amato, manžel jedné ze společnic, které Gatto doprovázely; Giacomo Genovese a Giovanni Tarantino, k nimž se připojila ještě čtveřice řeholníků z konventu. Vykopávky se protáhly na několik týdnů, ale bez úspěchu. Váhání však byla nakonec překonána díky neochvějně a vroucí víře Girolamy, která povzbuzovala k pokračování průzkumu.

Konečně, 25. července, poté co odstranili zeminu z hloubky asi patnácti pídí (kolem čtyř metrů), narazili na blok šest pídí dlouhý a tři široký, jenž znemožňoval další výkop. Jali se ho tedy rozbíjet, když tu v jedné z trhlin zahlédli lebku. Okamžitě ustali s pracemi v domněnku, že našli vytoužené relikvie. Když blok vytáhli a vynesli na světlo, zalila jeskyni i okolí líbezná vůně. Šťastní kopáči nepochybovali, že blok coby schránka obsahuje vzácné tělesné pozůstatky „Santuzziy“. Aby však byla potvrzena věrohodnost a

mohly se uctívat, bylo třeba oficiálního prohlášení. Jakmile byl o zprávě informován palermský místokrál, kterým byl tehdy kníže Filibert, syn savojského vévody, tento o záležitosti promluvil s arcibiskupem, kardinálem Giannettinem Doriou, potomkem jednoho z nejslavnějších janovských rodů.

Zbožný kardinál, který v Palermu usiloval o oživení zbožnosti, zvláště pak úcty ke světcům, kteří v Palermu žili, jako svatá Nymfa, sv. Maxmilián, čtyřicet palermských mučedníků, svatí papežové Agaton a Sergej, sv. Filip diakon a sv. Oliva, projevil veškeré své zanícení aby byla náležitě uznána a představena i svatá Rozálie, která se měla stát pro palermský lid zářivým příkladem a mocným útočištěm.

Je vsutku pozoruhodné sledovat s jakou pečlivostí se tento velký arcibiskup chtěl ujistit, že ostatky nalezené na Monte Pellegrino jsou skutečně ctihodné relikvie svěťce. V naprostém utajení jmenoval arcibiskup komisi tvořenou odbornými lékaři a teology. Nechal si blok přenést do své soukromé kaple, kde se následně uchovával a kde byly ostatky podrobeny církevnímu a vědeckému zkoumání. Další komise pak prověřovala četné zázraky, kterých bylo přes 300, k nimž došlo na přimluvu sv. Rozálie.

Práce komise však byly bleskově zastaveny v důsledku smrti místokrále, protože na jeho výslovnou žádost se měl jeho úřadu ujmout arcibiskup. V době, kdy byl na Monte Pellegrino objeven tajemný blok, obsahující ostatky sv. Rozálie a práce komise byly v plném proudu, začala se v červnu roku 1624 stahovat nad Palermem mračna strašlivé rány: moru.

Odkud přišel? Podle legendy se na ostrov dostal díky několika bednám oblečení z Východu, které se tajně dostaly do palermského přístavu. Obyvatelstvo bylo zdecimováno: na nic takového nebyli připraveni. Morová rána se navíc bleskově šířila nejen po Sicílii, ale zasáhla celý Apeninský poloostrov. Palermo se změnilo v jeden velký lazaret, aby se posléze stalo jedním velkým hřbitovem. Tam, kde předtím pulzoval čilý život, nyní panuje smrt. Pohromy jsou osvědčením pravé velikosti lidí. Existuje-li okamžik, kdy je třeba podílet se na vítězství lásky, pak takovým okamžikem je chvíle krajního strádání a pohrom.

Šest let nato (v roce 1630 postihl mor i Milán, jak události dvě století nato působivě popsal Manzoni), kardinál Federico Borromeo v Miláně, vydal obdivuhodné svědectví své lásky; neméně velkodušný obraz pomoci skýtal i velký palermský arcibiskup Giannettino Doria. Jen co se objevila zpráva o morové nákaze a nemoc se začínala šířit, všestranně se snažil zmírnit její ničivé důsledky, přinášeje postiženým materiální i duchovní pomoc. Bylo však třeba vroucně vzývat Boží milosrdenství, aby byla odvrácena strašlivá metla, a uvažovalo se i o veřejných modlitbách. Když dolehne zlo, utíká se k Matce. Tak to učinilo i Palermo a úpěnlivě prosilo Neposkvrněnou Pannu Marii, k níž se utíkalo už v roce 1570, kdy bylo moru zbaveno. Jako výraz vděčnosti tehdy Palermo věnovalo svatyni v Loretu stříbrný reliéf města. Také nyní bylo třeba nového gesta důvěry a k tomu také došlo. Bylo to právě v den Nanebevzaté, roku 1624, kdy se v katedrále sešli představitelé města a lid, aby se všichni zavázali přísahou, že o vigílii svátku Neposkvrněného Početí zachovají půst a až k prolití krve budou hájit toto Mariino privilegium. K této přísaze byl připojen ještě jeden slib, totiž, že svatá Rozálie bude vyhlášena Patronkou Palerma, a jakmile bude uznána pravost jejich ostatků, bude jim prokazována veliká úcta. Svátek sv. Rozálie se toho roku slavil mnohem velkolepěji než obvykle. Nicméně zdravotní stav obyvatel se

nijak zvlášť nelepšil a mor neúprosně za sebou zanechával další a další oběti. K čemu tedy tolikeré modlitby, k čemu přísahy a sliby? Byly snad prosby všeho lidu nadarmo?

Na město jako by začala padat únava a beznaděj, když tu došlo k nečekané události, která předznamenala triumf světice z Monte Pellegrino a potvrdila pravost jejich relikvií.

Jistému Vincenzu Bonellimu vzal mor mladičkou manželku. Chtěl ji však uchránit spěšného pohřbu, který se kolektivně vypravoval všem obětem moru. Aby jeho žena byla uložena do země s veškerou možnou slavnostností a projevy vděčnosti, oznámil, že manželka umřela z důvodu náhlé nevolnosti. Když byl Bonelliho podvod odhalen, nejenže nedosáhl svého záměru, ale pod trestem smrti musel zůstat zavřený ve svém domě.

Chudák muž však dlouho nevydržel v nuceném vězení, a rovněž s úmyslem uniknout teskným myšlenkám našel způsob, jak oklamat strážce a v noci prchnout na Monte Pellegrino v přestrojení za myslivce. Zatímco po klikatých pěšinách se ubíral na horu, spatřil dívku v šatu poustevnice, která ho přivedla k jeskyni svaté Rozálie a ujistila ho, že právě tady žila, modlila se a zemřela Ta, kterou palermští

nazývají „Santuzza“.

Domnělý myslivec, uchvácen viděním, se odvážil zeptat: „Kdo jsi?“ „Jsem Rozálie“.

Chudák muž padl na kolena a s rozechvěním mluvil o moru, který nepřestává plenit město a o důvěře, kterou lid svěřil do její ochrany, ale že nyní pochybuje zda tyto modlitby a předsevzetí mají jakou cenu, když zatím nic neobdrželi.

Svatá Rozálie Bonelliho potěšila a předpověděla, že mor záhy ustane, ale že on bude jednou z posledních obětí této rány. Má však ještě čas, aby se vyzpovídal a přijal eucharistii a tak dal do pořádku svou duši. Nato mu řekla, že má jít do města a sdělit kardinálu arcibiskupu, aby nepochyboval o pravověrnosti ostatků nalezených na Monte Pellegrino. Důkazem toho bude, že jakmile je ponese v procesí městem, mor ustane.

Zpočátku nebylo pro Bonelliho těžké dát slib, ale záhy si uvědomil vážnost situace, vždyť by to pro něj, který nesměl opustit dům pod trestem smrti, znamenalo položit hlavu na špalek. Proto když se vrátil domů, nikomu nic neřekl.

Předpověď se však začala naplňovat. Stihl jej mor. K jeho lůžku ještě přišel kněz – jistý Pietro Monaco, aby mu udělil svátosti. Jen co vyslechl svědectví umírajícího Bonelliho o

vidění, kterého se mu na Monte Pellegrino dostalo, pospíšil, aby o tom zpravil kardinála Doriu. Ten bez váhání poslal dva otce kapucíny, aby jako očití svědkové vyslechli, co Bonelli vyprávěl. Umírající před nimi znovu pod přísahou potvrdil pravdivost svého sdělení, a moudrý kardinál v tom viděl znamení Boží vůle k oslavě své věrné služebnice. A stejně jako později učinil kardinál Federico v Miláně s tělem sv. Karla Boromejského, tak i kardinál Giannettino Doria, uctil tělesné ostatky svaté patronky. Do provizorní schránky nechal uložit ostatky nalezené v jeskyni a vystavil je k uctívání v katedrále, zatímco sám šel připravit relikviím důstojný triumf.

To, co v oněch dnech dokázali palermští své světici připravit bylo neuvěřitelné. Plně se tu vynikl smysl pro grandióznost, typický pro 17. století, nehledě na okolnosti, které byly naprosto nepříznivé jakýmkoli oslavám. Překvapuje tedy, že přestože morová nákaza neustávala (a proto starost všech musela být víc než

vážná) se našla vůle a způsob, jak vystrojit to, co bylo vhodné jen pro méně kalamitní časy.

Obchodníci, kteří ve městě pohybu a obchodu nemohli pochopitelně scházet, vždyť jejich obchody mu jistým způsobem vévodili svými v jednotlivých zónách pojmenovaných Katalánsko, Florencie, Janov, Neapol, se postarali o vybudování čtyř ohromných triumfálních oblouků. Uprostřed Palerma nechal městský senát postavit další z impozantních staveb. Jevila se jako klasický chrám z nějakého osamocené návrší či ostrova, s osmačtyřiceti řadami sloupů. Zdobilo jej šestatřicet soch světců, mezi nimiž vévodila svatá Rozálie.

Velkolepá výzdoba města pohltila 100.000 hřiven zlata, sumu obrovskou nejen pro onu dobu. Dnes se hned vybaví brblající tvář skrblika, namítajícího: „Jak přehnané výdaje!, nebylo vhodnější vynaložit ty prostředky na zvýšení hygienického zajištění a podporu nakažených v lazaretech?“ Netřeba se pouštět do diskuzí, pomůže vzpomínka na někoho, kdo vznesl přibližně stejnou námitku v podobné situaci, totiž, když hříšnice z Magdaly vylila drahocennou masť na Ježíšovu hlavu. Jidáš to tehdy Mistru vytýkal a víme přitom dobře, co zrádce sledoval.

Naše chápání ekonomie vždy neodpovídá pravé moudrosti a Božím záměrům. Ostatně v tomto případě dal odpověď na případné námitky sám Bůh, který na přimluvu svaté Rozálie zbavil město strašlivé nákazy. Jako důkaz toho, že se při slavení nepřikládala důležitost jen vnějším okázalostem, svědčí i to, že lid se den před slavností postil a katedrála byla

neustále zaplněna zástupy věřících na modlitbách. Konečně nadešel 7. červen milostivého roku 1626 a Palermo prožívalo jeden z nejpamátnejších dnů své historie.

Bezpočetný zástup, čítající kolem 98 společností a kongregací, jakož i všechny obyvatele města, se vydal od katedrály do ulic. Archa, obsahující drahocenný poklad relikvií, byl nesen v doprovodu dvou stovek bíle oděných dívek. Vzpínaly se k ní prosebné dlaně, volání, modlitby. Svatá poustevnice se vrátila do ulic svého města, aby mu svou ochranou zajistila dar spásy. Snad ani neexistují příznivější podmínky k šíření epidemie, než právě shromáždění takového zástupu, navíc ve zvlášť horkém letním období. Podle lidských předpokladů mělo téměř okamžitě podlehnout morové nákaze celé město. A přece opak byl pravdou. 15. července se prétor odebral na Monte Pellegrino, aby navštívil jeskyni a při svém návratu shledal, že toho dne nebyl ve městě jediný člověk nakažený morem. Strašlivá rána zmizela.

Život se vrátil do svých kolejí. Palermo znovu ožilo obchodem a s obnoveným zápallem se s vděčností semknulo kolem požehnaných ostatků sv. Rozálie.

Všichni byli naplněni radostí z viditelné ochrany „Santuzzy“; nejvíce ze všech však kardinál Doria, který nechal v katedrále postavit nádherný oltář. Poté shromáždil všechny dokumenty o nalezení ostatků světice a poslal je Svatému otci, kterým byl tehdy Urban VIII. V Římě se právě pracovalo na přetisku martyrologia se seznamem hlavních světců a světic pro každý den v roce. Papež těmito slovy nařídil, aby se na den 15. července vložilo jméno sv. Rozálie: „*V Palermu objeveno tělo sv. Rozálie, palermské panny, které za pontifikátu Urbana VIII., zázračně nalezeno, v jubilejním roce zbavilo Sicílii moru*“.

K datu 4. září byla uvedena tato slova:

„V Palermu se narodila sv. Rozálie, pocházející z královského rodu Karla Velikého, která z lásky ke Kristu opustila otcovo vévodství a královský palác a vedla andělský život jako poustevnice v horách a jeskyních“.

Tentýž papež Urban VIII. dostal prostřednictvím kardinála od města Palerma darem ve vzácném relikviáři jeden zub světice. Velice si tohoto daru vážil a jako výraz vděčnosti věnoval světicí vznešenou latinskou modlitbu, kterou citoval Mons. Giovanni Roscioli z Foligna na akademii ke cti sv. Rozálie, 5. dubna 1628. Tak se začala šířit úcta ke sv. Rozálii. Té, která si za života zvolila temnotu a skrytost, se po smrti dostalo jasu slávy a cti oltářů.

Modlitba k sv. Rozálii (Salvatore kardinál De Giorgi, arcibiskup Palerma)

Svatá Rozálie, skvoucí perlo panenské svatosti, našeho města Palerma, k tobě se s důvěrou obrácíme v modlitbě.

Ty, která ses uchýlila do samoty Monte Pellegrina, nikoli, aby ses vzdálila městu, nýbrž abys nad ním bděla v modlitbě a pokání, a tak je osvobodila od moru všeho zla, pomoz nám osvobodit se od hříchu, který je kořenem veškerého zla ve společnosti a zaměřit náš život na Boha, zdroj všeho klidu.

Ty, která jsi byla vždy věrná milosti a křestním závazkům, pomoz nám uvědomovat si stále více tuto první svátost víry, která nás učinila adoptivními Božími dětmi a darem Ducha svatého nás naroubovala na Ježíše Krista, a žít jej věrně a důsledně, abychom byli „solí země a světlem světa“, evangelijním kvasem náboženské, morální a společenské obnovy našeho území.

Upevni naši víru, abychom ji otevřeně vyznávali a odvážně hájili, abychom se nikdy nestyděli za evangelium a den co den ho překládali do našeho života.

Oživ naši naději, založenou na příslibech Toho, který neklame a je nám po boku především v hodině bolesti a zkoušky.

Dej, ať je naše láska činná, ať je láskou samotného Boha vylitou do našich srdcí, abychom jej dokázali vidět, milovat a sloužit mu ve všech lidech, zvláště pak v těch nejmenších, chudých, nemocných a vyděděných.

Vedeni Pannou Marií, provázej nás na cestě křesťanského života, jenž nás od Krista a s Kristem, skrze Ducha svatého vede k Otci, abychom bez přestání budovali jeho Království v pravdě a životě, svatosti a milosti, spravedlnosti, lásce a v pokoji. Amen.

„Palermská církev, buď majákem nové naděje“

list papeže Františka Mons. Corradu Loreficemu, arcibiskupu a metropolitovi Palerma,
u příležitosti 400. výročí nalezení relikvií sv. Rozálie, 29. června 2024

Šťastné výročí čtyř staletí od nalezení tělesných ostatků svaté Rozálie je mi zvláštní příležitostí, abych se duchovně spojil s Vámi, drazí synové a drahé dcery palermské církve, která touží vzdát chválu nebeskému Otci, prameni veškeré milosti, za dar tak vznešené postavy ženy a „apoštolky“, která neváhala přijmout zkoušky samoty z lásky ke svému Pánu. Mé uctivé myšlenky směřují k Tobě, drahý bratře Corrado, k občanským i vojenským představitelům, a stejně tak srdečně zdravím kněze, řeholnice a řeholníky, členy tolika bratrstev, laických sdružení, i ty, kteří se během tohoto jubilejního roku připojili v modlitbě a naučili se od svaté Rozálie lásce k chudým a věrnosti radostné zvěsti.

„Z lásky k mému Pánu“, bylo motivem, který vedl svatou Rozálii, aby se vzdala vlastního existence a opustila bohatství světa. Život křesťana, ať už v době, kdy žila naše panenská poustevnice nebo v těchto našich dnech, je stále poznamenán křížem; křesťané jsou těmi, kdo stále milují, ale často za okolností, kdy láska není chápána anebo je dokonce odmítána. Také dnes se jedná o volbu proti proudu, neboť ten, kdo následuje Krista je povolán přivlastnit si logiku evangelia, kterou je naděje, jenž se ve svém srdci rozhodne dát prostor lásce, aby ji daroval druhým, obětovat ji ve prospěch bližního, sdílet ji s těmi, kdo ji nezakusili z důvodu „morů“, které sužují lidstvo.

Vy věřící a ctitelé „Světice“ (Santuzza), jak ji synovsky vzýváte, jste duchovními dědici, kteří musejí přeložit do evangelijního stylu života její svědectví víry a lásky k bližnímu. Jako ona dávejte krásný výraz vaší krajině, bohaté kulturou, dějinami a

hlubokou vírou, kde velké ženy a mužové nacházeli sílu vydat se pro evangelium a sociální spravedlnost. Ve škole svaté Rozálie, odmítající to, co je povrchní, neváhejte velkoryse se obětovat pro druhé. Mějte odvahu čelit výzvám, které dosud brání znovuzrození tohoto města, jehož cestu sužují mnohé problémy, z nichž některé jsou velmi bolestivé. S odvahou patřete na Toho, který je Milosrdenství, před jehož zrakem nejsou utrpení Jeho lidu neviditelná, vždyť *“u vás však jsou spočítány i všechny vlasy na hlavě.”*

(Mt 10,30). On zná naše trápení a je připraven vylít balzám útěchy, který uzdravuje a dává nový impuls.

S Rozálií, ženou naděje, Vás tedy povzbuzuji: Palermská církev, povstaň! Bud' majákem nové naděje, živou komunitou, která obnovena krví mučedníků, vydává pravdivé a zářné svědectví Kristu, našemu Spasiteli. Boží lide v tomto požehnaném lemu země, neztrácej naději a nepodléhej malomyslnosti. Znovu objev radost z úžasu nad pohlazením Otce, který tě volá k sobě a vede tě po cestách života, abys vychutnával plody svornosti a pokoje.

Vroucně si přeji, aby tento Jubilejní Rozáliin rok, který se chýlí ke konci, přispěl především k novému duchovnímu rozkvětu, vloženému do putování vaší církevní komunity; proto Vás vyzývám k poslušnému naslouchání Duchu svatému, abyste dokázali uskutečnit hojné pastorační období, připraveni šířit vůni pohostinnosti a milosrdenství.

Svěřte vaší svaté Patronce přání a tužby, které nosíte v srdcích; prostě Ji, ženu ticha modlitby, aby rozptýlila vaše obavy a překonala

Obraz: SETKÁNÍ SV ROZÁLIE A DONA PINA PUIGLISI (zavražděný mafii 15.9.1993 v den svých 56. narozenin, blahorečen jako mučedník 25.5.2013). Na pergamenu v jeho ruce čteme: „BŮH VŽDY MILUJE PROSTŘEDNICTVÍM NĚKoho“. Foto: před obrazem a votivní svíci ve svatyni sv. Rozálie, *Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, Montepellegrino, Palermo, Sicílie, 3. července 2019.

rezignace, které dusí kořeny dobra, abyste byli odvážnými učedníky Mistra a budovateli naděje.

Franciscus

„Už více než čtyři staletí žije naše město pod bdělou ochranou této moudré a obdivuhodné ženy víry“

Z POSELSTVÍ MONS. CORRADA LOREFICE, ARCIBISKUPA PALERMA K 400. VÝROČÍ NALEZENÍ RELIKVIÍ SV. ROZÁLIE

Milované sestry, milovaní bratři,

10. července minulého roku začal jubilejní rok oslav 400. výročí nalezení relikvií naší svaté Patronky, Rozálie Sinibaldi. Už více než čtyři staletí vzhlížíme k Montepellegrino, žije naše město pod bdělou ochranou této moudré a obdivuhodné ženy víry.

Podle vyprávění těch, kdo byli 15. července 1624 přítomni vykopávkám – běžní občané, námořníci, řeholníci – pod vedením Geronima la Gattuta, z oné hromady pronikala intenzivní vůně květů, která vzbudila úžas přítomných. Svědectví Rozáliina evangelijního života, i po její smrti, nadále šířilo vůni Ježíše Krista, Božího Slova, které se stalo tělem, zrozeným z Panny Marie, ukřižovaného, vzkříšeného a vystoupivšího na

pravici Otce, našeho bratra a vykupitele. Setkání s Kristem ji proměnilo a naplnilo překypující a soucitnou láskou Boha Otce.

Láska, která regeneruje a pobízí milovat druhé, tak, jak jsme sami byli milováni (srv. 2Kor 5,14; Jan 13,34; 15,13), až k bezvýhradnému sebedarování, až k proměně vlastního života v životní prostor lásky.

Do jeskyně Qiusquina Rozálie vytesala důvod své volby: PER AMORE DOMINI MEI, pro lásku mého Pána.

Je to láska, která otřásá a regeneruje svědomí lidí, je to Boží láska vylitá do našich srdcí Duchem Svatým (srv. Řím 5,5), která inspiruje nové lidské vztahy ve jménu pohostinnosti, spravedlnosti a pokoje. Papež František v apoštolské exhortaci Gaudete et exsultate o povolání ke svatosti v současném světě, připomněl, že svatí „s námi udržují pouta lásky a společenství“ (č. 4).

Toto 400. výročí nalezení relikvií svaté Rozálie nás především žádá, abychom obnovili „pouto lásky a společenství“ se Světicí, a jejím prostřednictvím i mezi námi; abychom ji vnímali jako společníci na naší cestě víry a vroucí a tvořivé lásky, aby ve světě nepohasla láska, a tedy naděje.

Rozálie nám má stále co říct jako žena, občanka a křesťanka. Žena prodchnutá evangeliem se nechala humanizovat Kristovými velikonocemi, relativizovala a opustila královský dvůr s jeho lidským pohodlím a intrikami, aby se představila Kristu jako čistá panna (srv. 2 Kor 11,2) v radosti svatební pustevní jeskyně Quisquina na Monte Pellegrino.

Nebyl to odcizující útěk, ani niterné stažení. Všichni i dnes cítíme její přítomnost a působení mezi námi, ostražitou hlídku a starostlivou sestru. Pěkným obrazem, který použil papež František, ji vnímáme jako Světici „odvedle“ (*Gaudete et exsultate*, 7), vždy blízkou, aby v nás posilovala zanícení pro Krista a jeho Království, „kde jsou blahoslavení chudí, kde je základem soužití pokoj, kde čistého srdce a plačící, jsou vyvýšeni a potěšeni, kde dojdou spravedlnosti, kdo po ní lační, kde hříšníci mohou dosáhnout odpuštění, kde jsou všichni bratři“ (Pavel VI., *homílie*, Manila, 29. listopadu 1970).

Rozálie je věrohodným svědkem, jenž i dnes ujišťuje, že jsme lid, který Otec miluje a milosrdenstvím navštěvuje.

V roce 1624, jak čteme v dobových vyprávěních, byla naše světice neúnavnou „krásnou Samaritánkou“, která se ve snu zjevila hospitalizovaným v lazaretech, těšila stížené morem a stala se „apoštolkou“ krásné zprávy: „nebe na vás nezapomnělo“. A díky ní Palermo naslouchalo onomu hlasu, který z nebe připomínal: „nikdo se sám nezachrání“.

Pocty, kterých se svaté Rozálii slavením svátku každoročně dostává, znovu ožívují krásu žít společně jako inkluzivní komunita otevřená všem, protože všichni jsme obrazem jediného Boha, děti jediného Otce, bratři a sestry všech.

Rozálie nás vede ke Kristu. Z něj nepřestává vycházet síla, která uzdravuje všechny (srv. *Lk* 6,19). Prostřednictvím svých relikvií, nás chce naše světice „nakazit“ láskou k Bohu a k bližnímu, aby nás osvobodila od devastující pandemie sklerokardie, zatvrzelosti srdcí (srv. *Mk* 10,5; *Ef* 4,18) a rozmáhající se nepravosti, která u mnohých způsobila ochladnutí lásky (srv. *Mt* 24,12). Chce v nás probudit pravdivější zbožnost, jakou nám po staletí předávali naši otcové a naše matky, která živí mravní zápal pro dobro, pro to co je spravedlivé, když přijímáme za své útrapy mužů a žen, zvláště křehkých a chudých.

Jak jsem řekl v promluvě k městu na Piazza Marina během procesí letošního roku „abychom prožívali oslavy svaté Rozálie s uvědoměním a v plnosti a ne s postojem anonymní masy poháněné zvykem nebo konvencí, musíme se znovu konfrontovat se zásadní otázkou: ... Jak to, že tělo, mrtvé více než osm staletí, vyzařuje život? ... Tělo Rozálie Sinibaldi je živé, protože ona, jsa věrně a radostně křesťankou, je živila tělem ukřižovaného a vzkříšeného, Tělem Ježíše z Nazareta. Sytila se svátostí Eucharistie ... On je živý, je nám po boku, je naším společníkem cesty, je učitelem, skutečným odborníkem lidství a štěstí, který nás zve, abychom šli k němu. Je to on, kdo činí svatými, kdo činí skutečně šťastným život těch, kdo se mu svěří. On nás miloval a miluje, a to i prostřednictvím Rozálie.“

Rozálie, poutnice naděje, odvážná ženo, hluboce milující Krista, nepřestávej kráčet uprostřed nás, abys nám vlévala a skrze nás šířila tu lásku, která je schopna proměnit svět ve společný bratrský domov.

Poselství italského prezidenta k jubileu svaté Rozálie

ARCIBISKUPOVI PALERMA U PŘÍLEŽITOSTI 400. VÝROČÍ NALEZENÍ RELIKVIÍ PATRONKY MĚSTA

Nejctihodnější Excellence,

jsem Vám vděčný za pozvání k účasti na slavení Eucharistie, které bude předsedat kardinál Prolin u příležitosti 400. výročí nalezení relikvií svaté Rozálie.

Nemohu být přítomen, jak jsem Vám sdělil, protože v oněch dnech budu na státní návštěvě v Brazílii, ale jako věřící diecéze, která je Vám svěřena, bych rád vyjádřil svou blízkost tak významné události, při níž si město Palermo připomene světici, která spolu se svatým Benediktem Manasserim, je jeho Patronkou.

Svatá Rozálie je ženou naděje, - jak připomněl Svatý otec František, - která učinila volbu proti proudu. Rozhodnutí – chtěl bych dodat – skoro skandální podle kritérií společnosti ve které svatá Rozálie žila a tím více podle těch, jež má ta dnešní.

Naděje a odvážná rozhodnutí, bez ohledu na pohodlnost: to jsou prvky, jejichž velkou potřebu si stále naléhavěji uvědomujeme, v naději, že tyto oslavy povedou k jejich uskutečnění.

Sergio Mattarella

„Rozálie, vzor věrnosti a odvahy“

Z HOMÍLIE KARDINÁLA PIETRA PAROLINA, STÁTNÍHO SEKRETÁŘE VATIKÁNU, V KATEDRÁLE V PALERMU

Drazí bratři a sestry,

jsem velmi rád a poctěn, že mohu předsedat tomuto slavení o 400. výročí nalezení ostatků svaté Rozálie zde v majestátné katedrále Palermo, kam byly přeneseny z Monte Pellegrino, 15. července 1624 a od té doby se uchovávají v kapli, která je jí zasvěcená. Svědectví víry

v Ježíše Krista pojí Rozálii s dalšími sicilskými světci a světicemi: Agátou, Lucií, Gerlandem, Vítem, Albertem degli Abatim, abych uvedl jen některé. Tito odvážní Kristovi svědkové zaseli sémě křesťanství sicilské Církve. My dnes, plod této úrodné setby, vzpomínáme na jednu z těchto svědků, pannu Rozálii, abychom s vděčností uctili její příkladné svědectví a vyprosili u ní božskou ochranu pro palermskou církev. V roce 1624 byly ostatky svaté Rozálie nesený v procesí městem, které tak bylo očištěno a osvobozeno od tíživé morové epidemie. Položme si tedy otázku, drazí bratři a sestry, jaký mor zahaluje

toto město ještě dnes? Ve světě, který tolik potřebuje konfrontaci s pravdou a zkušeností víry, obnovme i při těchto oslavách, silný smysl pro evangelijní střízlivost a službu, což jsou skutečné hodnoty, které Rozálie ztělesňuje.

Město Palermo usilovalo o spravedlnost prostřednictvím forem

velmi vysokého svědectví až po obětování vlastního života: jsou zde mučedníci spravedlnosti, mezi nimi drahý don Giuseppe Puglisi. V paměti nás všech zůstává vryta invektiva kardinála Salvatora Pappalarda: *«Zatímco se v Římě diskutuje, Sagunto je dobyté nepřáteli; a tentokrát to není Sagunto, ale naše Palermo! Naše ubohé Palermo, jak ho bránit?»*⁴ Klima bylo v těch letech ponuré, ale město vědělo, jak reagovat. Z prolité krve se zrodily tisíce hlasů a zkušeností na cestě změny. Církev v Palermu je i nyní pozorná a pohotová při prosazování procesů a cest zaměřených na prosazování kultury spravedlnosti a zákonnosti, spolupracuje s četnými sdruženími, která působí v městských strukturách a jsou přítomna na území, aby pomohla občanům překonat mentalitu, která může někdy riskovat, že se dostane do konfliktu se zákonem.

Nakonec nám stránka evangelia předkládá podobenství o pošetilých pannách a moudrých pannách. Chtěl bych upozornit na symboliku oleje, který, když se ho nedostává pošetilým pannám, představuje primární důvod jejich dramatu oné noci, která pro ně skončila tak smutně. Olej byl symbolem pokoje, prosperity, radosti, míru. Proč se v podobenství zmiňuje olej, který si nelze půjčit? Protože představuje lásku, která rozdmýchává plamen víry. Tento plamen, křehký a jemný jako něha, může rozzářit a udržet při životě jen láska. Člověk ale musí najít lásku ve svém srdci. Pokud chybí, jak by bylo možné ji chtít po ostatních? Být v očekávání návratu ženicha znamená žít láskou, užívat onoho světla, které může oživit pouze láska. Láska je každodenní bdělostí.

Drazí palermští přátelé, slovutní civilní a vojenští představitelé, mým pozváním je pohled na oblohu, abychom milovali zemi, pozvání k nacházení nových věcí k probuzení naděje, k živení velkých ideálů k tvorbě budoucnosti, k prosazování kultury dialogu a inteligence, aby se toto město stalo obyvatelnějším, přívětivějším a krásnějším. Země bez nebe je blátem, ale země s nebem je zahradou! Kéž památka panny Rozálie osvíti naši mysl a zahřeje naše srdce, aby se toto město stalo spořádaným domovem, spravovaným se spravedlností a opečovávaným s láskou. "Ať žije Palermo a svatá Rozálie.

⁴ Kardinál Salvatore Pappalardo (23.9.1918-10.12.2006), arcibiskup Palerma, jenž jako první vysoký představitel Církve výslovně ukázal na existenci organizovaného zločinu a zvláště vystupoval proti sicilské mafií Cosa Nostra. Památnými se stala jeho slova pronesená v homílii při pohřbu generála Carlo Alberta dalla Chiesa, především citát Tita Livia *«dum Romae consulitur, Saguntum expugnatur»* („zatímco Řím diskutuje, Sagunto je dobyté“), vnímaného jako obžaloba státu v době vražd významných osobností. 25. května 1992 předsedal v chrámu sv. Dominika v Palermu pohřebním obřadům soudce Giovanni Falcone (53), jeho manželky Francesky Morvillo (46) a tří bodygardů, zavražděných mafií (mafie dálkově odpálila 100m dálnice po níž autem cestovali. Po výbuchu zůstal osmimetrový kráter).

5. ZÁŘÍ - SV. TEREZA Z KALKATY, panna a zakladatelka

„Původem jsem Albánkou, občanství mám indické. Pokud jde o mou víru, jsem katolickou řeholnicí. Co do povolání, patřím světu. Ale co se mého srdce týká, patřím zcela Srdci Ježíšovu“. Matce Tereze z Kalkaty, ženě křehké postavy, ale víry pevné jako skála, bylo svěřeno poslání Ježíše, žíznicího láskou po lidstvu, zvláště pak po těch nejchudším z chudých. „Bůh nepřestává milovat svět, a poslal mě i tebe, abychom byli jeho láskou a jeho soucitem k chudým“. Byla duší plnou Kristova světla, hořící láskou k Němu a pouze s jedním vroucím přáním: „tíšit Jeho žízeň po lásce a k duším“.

Tato zářná hlasatelka Boží lásky se narodila 26. srpna 1910 ve Skopje, městě ležícím na křižovatce balkánských dějin. Byla nejmladší z pěti dětí Nikoly a Drane Bojaxhiu. Při křtu dostala jméno Gonxha Agnes. Ve

věku pěti a půl roku přistoupila k prvnímu svatému přijímání a v listopadu 1916 přijala svátost biřmování. Ode dne prvního svatého přijímání pociťovala v srdci lásku k duším. Náhlá smrt otce, když Agnes bylo asi osm, postavila rodinu do finančních těžkostí. Drane vychovávala své děti přísně, ale s láskou. Svou výchovou značně ovlivnila charakter i povolání své dcery. Náboženská formace Gonxhy byla posilována i živou jezuitskou farností Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, v níž aktivně působila.

V osmnácti, vedena touhou stát se misionářkou, Gonxhiu v září 1928 opustila rodný dům a odešla do Irska, kde vstoupila do Institutu blahoslavené Panny Marie, známého pod názvem „Loretské sestry“. Tam dostala jméno sestra Mary Teresa, jako svatá Terezie z Lisieux. V prosinci odjela do Indie a 6. ledna 1929 dorazila do Kalkaty. po složení časných slibů, v květnu 1931, byla sestra Tereza poslána do loretské komunity v Entally. Tady vyučovala v dívčí škole St. Mary. Věčné sliby složila 24. května 1937 a stala se, jak sama říká: „Ježíšovou nevěstou navěky“. Počínaje tímto dnem byla nazývána Matkou Terezou. Nadále vyučovala v St. Mary a v roce 1944 se stala ředitelkou školy. Byla ženou hluboké modlitby a vroucí lásky ke spolusestrám i studentkám. V „Loretu“ prožila Matka Tereza velmi šťastných dvacet let svého života. Byla známá svou dobrosrdečností, štědrostí a odvahou, sklonem k tvrdé práci a přirozenou organizační schopností. Uprostřed spolusester prožívala věrně a s radostí své zasvěcení Ježíši Kristu.

Během cesty vlakem z Kalkaty do Darjeeling, kam 10. září 1946 jela na každoroční duchovní cvičení, dostala Matka Tereza „inspiraci“, své „povolání v povolání“. Onoho dne – jak k tomu došlo, o tom nikdy nemluvila – se zmocnila jejího srdce Ježíšova žízeň po lásce a k duším. Od té chvíle se stěžejním posláním jejího života stala vroucí touha tíšit

Jeho žízeň. Během následujících týdnů a měsíců jí Ježíš prostřednictvím vnitřních zjevení a sdělení odhalil přání svého Srdce, aby se stala „obětí lásky“, která by „dala zazářit jeho lásce v duších“. prosil ji: „Pojď, buď mým světlem“. „Nemohu kráčet osamocen“. Zjevil ji také své utrpení při pohledu na chudé, o které se nikdo nestará, svou bolest nad tím, že je neznají a svou vroucí touhu po jejich lásce. Ježíš žádal Matku Terezu, aby založila řeholní společenství, Misionářky lásky, oddané službě těm nejchudším z chudých. Uběhly asi dva roky zvažování a ověřování, než Matka Tereza dostal svolení, aby začala s novým posláním. Tak 17. srpna 1948 poprvé oblékla bílé, modře lemované sári a překročila práh milovaného loretského konventu a vstoupila do světa chudých.

Po krátkém kurzu u zdravotních misijních sester v Patně se Matka Tereza vrátila do Kalkaty, kde našla dočasné přístřeší u Malých sester chudých. 21. prosince se poprvé vypravila do chudinských čtvrtí, navštívila rodiny, omyla rány několika dětí, ujala se starého muže, který ležel nemocný na cestě a ženy, která umírala hladem a na tuberkulózu. každý den začínala s Ježíšem v eucharistii a vycházela s růžencem v ruce, aby Její hledala a sloužila Mu v těch, kdo jsou „nechtění, nemilovaní a o které se nikdo nestará“. Po několika měsících se k ní postupně přidávaly její bývalé studentky.

7. října 1950 byla nová Kongregace Misionářek Lásky oficiálně uznána v arcidiecézi Kalkata. Od počátku roku 1960 pak Matka Tereza začala vysílat své sestry i do jiných částí Indie. papežské právo, které bylo Kongregaci uděleno v únoru 1965 papežem Pavlem VI. povzbudilo k otevření dalšího domu ve Venezuele. Poté následovaly další: v Římě, Tanzánii a postupně na všech kontinentech. Počínaje rokem 1980 do roku 1990 otevřela Matka Tereza své misijní domy téměř ve všech komunistických zemích vyjma Sovětského svazu, Albánie a Kuby.

Aby co nejlépe odpověděla na potřeby chudých, a to jak tělesné, tak duchovní, založila Matka Tereza v roce 1963 Misijní bratry Lásky, v roce 1976 pak kontemplativní větev sester a v roce 1979 kontemplativní větev bratrů. V roce 1984 pak Otce misionáře Lásky. Její inspirace se však neomezila jen na řeholní povolání. Založila Spolupracovníky Matky Terezy a Spolupracovníky nemocných a trpících. Tato sdružení tvoří lidé různých vyznání a národností, kteří s ní sdílejí ducha modlitby, prostoty, oběti a jejího apoštolátu pokorných skutků lásky. tento duch pak následně vedl k založení Laických Misionářů Lásky. Jako odpověď na žádosti mnohých kněží, Matka Tereza založila v roce 1991 i Hnutí Corpus Christi pro kněze jako „malou cestu ke svatosti“ pro ty, kdo s ní chtějí sdílet její charizma a jejího ducha.

V těchto letech velkého rozmachu se o Matku Terezu a její dílo začal zajímat i svět. Dostalo se jí mnoha uznání, počínaje indickou cenou Padmashri v roce 1962 a udělením Nobelovy ceny míru v roce 1979. Tato uznání byla oceněním jejího díla, které od té chvíle začala média sledovat se stále rostoucím zájmem. to vše Matka přijímala „ke slávě Boží a ve jménu chudých“.

Celý život i dílo Matky Terezy tvoří jediné svědectví radosti z lásky, vznešenosti a důstojnosti každé lidské bytosti, ceny malých věcí, které konáme věrně a s láskou, a nesrovnatelné hodnoty přátelství s Bohem. Ale je tu ještě jeden hrdinský aspekt této velké ženy, o němž se svět dovídá až po její smrti. Skrytý očím všech, dokonce i těch, kdo jí byli nejbliž, její vnitřní život byl poznamenán hlubokou, bolestnou a stálou zkušeností pocitu, že je od Boha vzdálena, dokonce, že ji odmítá; a současně rostoucí touhou po NĚM. Svou niternou zkoušku nazvala „temnotou“. „Bolestná noc“ její duše, která začala někdy v době

počátků jejího apoštolátu mezi chudými a trvala po celý její život, přivedla Matku Terezu k ještě hlubšímu spojení s Bohem. Skrze temnotu měla mysticky podíl na Ježíšově žizni, na jeho bolestné a vroucí touze po lásce, a sdílela vnitřní zoufalství chudých.

V posledních letech svého života, i přes rostoucí vážné zdravotní problémy, nepřestávala Matka Tereza vést svou Kongregaci a odpovídat na potřeby chudých a Církve. V roce 1997 existovalo kolem 4.000 sester v 610 misijních domech rozptýlených ve 123 zemích světa. V březnu 1997 Matka Tereza požehnala nově zvolené generální představené Misionárek Lásky a ještě jednou se vypravila na cestu po světě. Naposled se setkala s papežem Janem Pavlem II., navštívila New York a Washington. Na konci července 1997 se vrátila do Kalkaty, kde ještě v posledních týdnech života přijímala návštěvy a udělovala rady spolusestrám. Večer 5. září 1997 ve 20.30h se Matka Tereza „vrátila do Otcova domu“, jak sama o smrti mluvila. její tělo bylo převezeno do kostela St. Thomas, který se nachází hned vedle konventu Loretských sester – právě tam, kam poprvé vstoupila před 69 lety. Státisíce lidí všech společenských a náboženských vrstev, z Indie a celého světa přicházely vzdát hold jejímu svědectví. Indická vláda demonstrovala úctu k ní i tím, že po celé zemi vyhlásila dny smutku a její pohřeb 13. září provázely nejvyšší státní pocty: rakev s Matkou Terezou byla vezena v nekončícím procesí ulicemi Kalkaty na lafetě kanónu, na níž kdysi leželo tělo Mahatmá Gándího i Jawaharlala Nehru. Její tělo bylo uloženo v hrobce Domu Misionárek Lásky. Hrob Matky Terezy se vzápětí stal místem poutí a modliteb lidí všech náboženství, chudých i bohatých, bez rozdílu. Matka Tereza nám zanechala testament nezlomné víry, nepřemožitelné naděje a mimořádné lásky. její odpověď na Ježíšovu prosbu: „Pojď, buď mým světlem“ ji učinila Misionářkou Lásky, „Matkou chudých“, symbolem soucitu se světem a živým svědkem Boha, co žízni po lásce. Matka Tereza byla blahořečena 19. října 2003 Janem Pavlem II., a svatořečena papežem Františkem, 4. září 2016.

6. ZÁŘÍ - SV. MAGNUS, opat

Narodil se asi na konci VII. století a předpokládá se, že na území kantonu St. Gallen ve Švýcarsku. Spolehlivé údaje o jeho narození a mládí nejsou. Tento světec působil v benediktinském klášteře sv. Havla (St. Gallen) a všeobecně se uvádí, že zde měl hodnost opata. Kněžské svěcení údajně přijal z rukou augšpurského biskupa Wikterpema až později. Své řeholní bratry vedl k svatosti a vyprošoval požehnání širokému okolí. Z nejistého důvodu odešel Magnus jako misionář do jihozápadního Bavorska.

Podle Fr. Ekerta byl klášter sv. Havla opakovaně ohrožován loupeživými nájezdy. Po vydrancování od Franků, kteří poškodili i Havlův hrob a ztýrali Magna, kostnický

biskup přispěl k obnově Havlova hrobu a k zajištění provozu kláštera. Místo navštívil mladý kněz z augšpurského biskupství Tozzo a nabídl se Magnovi za průvodce do Algavska. Magnus se pak rozhodl vydat na cestu za hlásáním evangelia společně i s bratrem Teodorem. (Tato trojice, podle některých životopisů, vydala se na cestu z příkazu augšpurského biskupa Wikterpa. Legendární podání uvádí, že Magnus se vydal na cestu s holí sv. Havla, s níž zaháněl hady a medvědy a bojoval proti pohanství. Cesta trojice misionářů vedla přes Bergence do Švábska ke zpuštěnému městu Kempten ze starořímské doby. Zde duchovně zanedbanému lidu nějakou dobu hlásali evangelium a založili křesťanskou osadu, v níž Magnus zanechal Teodora. S Tozzem pokračoval k řece Lechu, kde se setkal s augšpurským biskupem Wikterpem. S jeho požehnáním a podporou šel dál k jihu a v místech pozdějšího Valtenhofenu úspěšně začal své misijní poslání. Po vybudování kostela Panny Marie, zde zanechal kněze Tozza a s dalším doprovodem mířil k Alpám. Na jihu Bavorska se dostal ke křižovatce čtyř obchodních cest, kde nad průsmykem sídlili lupiči. Magnus prý zorganizoval útok horalů na jejich tvrz a z kraje je vyhnal. Začal pak budováním kaple a malé osady, která se stala základem pozdějšího opatství a města Füssen. Po vysvěcení zde byl Magnus opatem a se svými mnichy pomáhal okolnímu obyvatelstvu i v získávání práce k obživě. Naučili je kácet lesy a obdělávat půdu. Magnus objevil několik míst s ložiskem železné rudy a otevřel její dobývání. K tomuto faktu se pojí legendární vyprávění o jeho setkání s medvědem, s nímž se skamarádil pomocí koláče a který pomohl k dalšímu odhalení zdroje železné rudy. Proto je mezi atributy. K nim patří např. drak - jednak jako symbol pohanství, které Magnus přemáhal, zvláště z Füssen, a dále legendární vyprávění hovoří o papírovém draku, s jehož pomocí prý pomáhal zemědělcům vyhánět hraboše. To později vedlo i k vzývání světce jako pomocníka v zemědělství. V životě Magna hrála hlavní roli láska ke Kristu a odhodlání šířit jeho poselství slovem i životem. Proto všestranně usiloval o dobro lidu - hmotné i duchovní. Věděl, že je nutné prokazovat lásku tak, aby ji lidé vnímali a skrze ni poznávali dobrého Boha. Zemřel v kmetském věku, ale údaj roku jeho smrti se nedochoval, pouze se tradovalo 6. září. Někteří jeho úmrtí zasazují do roku 772, jiní více jak o století dříve. Magnovy ostatky byly po vybudování nového chrámu asi v r. 829 a po dokončení krypty slavnostně přeneseny kolem r. 850 biskupem Lantem.

7. ZÁŘÍ - **MELICHAR GRODZIECKI A DRUHOVÉ**, košičtí mučedníci

Všichni byli od mládí členy mariánské družiny a teprve 4 až 5 let působili v duchovní správě, kdy pro svou věrnost a povolání položili život. Bylo to v době, kdy uherská země byla rozdělena na tři části. Jedna třetina byla okupovaná Turky, Transylvánie (tzv. Sedmihradsko) se osamostatnila a západní území - dnešní Slovensko bylo pod správou Uherského království. Převažující protestanti měli nepřátelský postoj k obrození katolické církve. Transylvánský kalvínský princ Gabriel Bethhlen využil toho, že se Habsburkové na začátku 30leté války dostali do problémů, domluvil se s proticísařskými českými stavy a při svém odboji v r. 1619 okupoval Slovensko a prohlašoval se uherským králem. Vedením svého vojska pověřil Jiřího Rákoczyho, který pod hrozbou plenění vyžadoval v obsazených městech vydání katolických duchovních se snahou přimět je k odpadu od katolické církve.

Marek Crisini se narodil roku 1589 v oblasti Zagrebu v Chorvatsku. Ve 12 letech navštěvoval údajně jezuitskou školu ve Vídni, odkud přešel na studie ve Štýrském Hradci. S titulem magistra filozofie a fyziky odešel r.1611 na čtyřleté studium teologie do Říma a zde přijal i kněžské svěcení. Po návratu do Uherska byl již r. 1616 ostráhomským arcibiskupem Petrem Pazmánym, sídlícím v

Trnavě, pověřen vyučováním na kapitulní škole a záhy jmenován kanovníkem kapituly. Je udáváno i jmenování arcijáhnem. Nakonec se stal správcem benediktinského opatství v Krásné nad Hornádem u Košic. Jeho posláním mělo být organizování obnovy církve ve východním kraji. Za pobytu v Košicích byl zajat Rákoczyho vojáky.

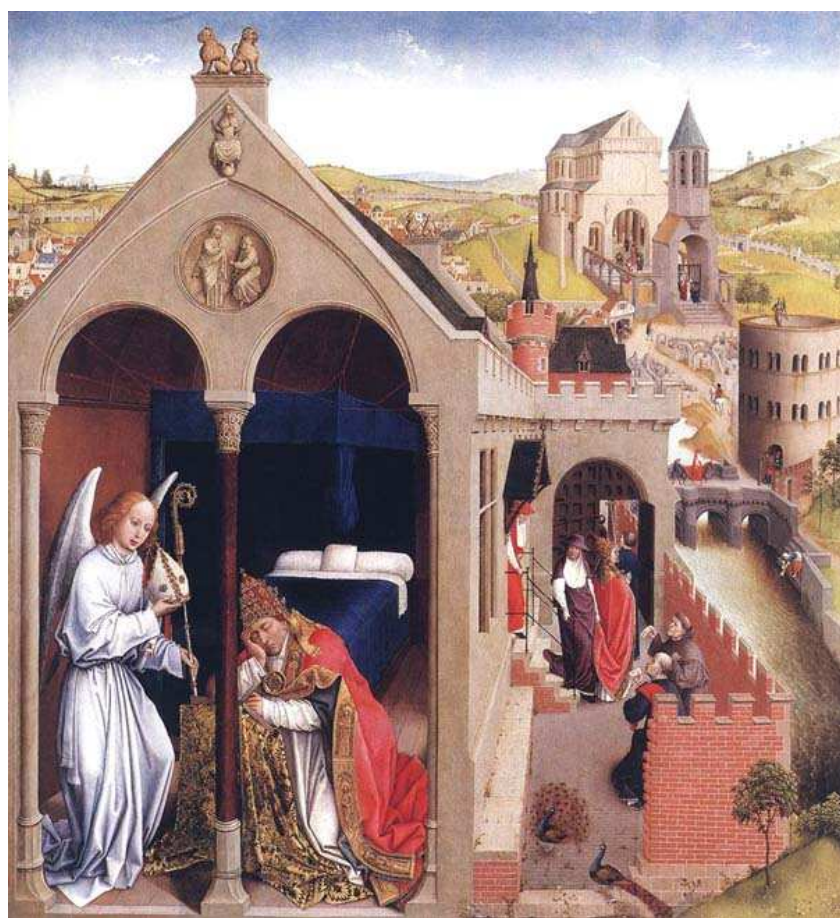
Štěpán Pongracz narodil se roku 1582 ze šlechtického rodu Pankráčovců v obci Alvinc Vintul v Transylvánii. Středoškolská studia absolvoval v rodném Sedmihradsku na jezuitské koleji v Kluži (v současném Cluj-Napoča v Rumunsku). Po nich se rozhodl vstoupit do jezuitského řádu, ale rodiče byli velmi proti. Nakonec r. 1602 začal noviciát u jezuitů v Brně. Asi poměrně brzy byl poslán do Prahy, kde jako klerik působil na gymnáziu a studoval filosofii. Ve Štýrském Hradci pokračoval ve studiu od r.1611 a v Rakousku r. 1615 přijal i kněžské svěcení. Představenými řádu byl pak poslán na východní Slovensko a v Humenném ustanoven prefektem jezuitské koleje. Zároveň byl i velmi úspěšným kazatelem. Roku 1618 začal působit v Košicích a přilehlé oblasti. Královský místodržící, Ondřej Dóczy mu poskytl sídlo ve svém domě (společ. s M. Grodeckim) a přál si založení trvalé jezuitské mise. Zde ho zastihlo i obsazení Košic Bethhlenovým vojskem pod vedením Jiřího Rákoczyho.

Melichar Grodziecki se narodil v roce 1584 ve slezském Těšíně. Předci pocházeli z Polska a v příbuzenstvu měl jednoho strýce proboštem, druhého biskupem a z matčiny strany mučedníka Jana Sarkandra. Studoval v jezuitské koleji ve Vídni a v 19 letech vstoupil do noviciátu v Brně. Při dalších studiích v Praze a ve Štýrském Hradci také sám vyučoval. Vysvěcen na kněze byl r. 1614 v Praze. Zde pak působil v klementinské koleji a věnoval se výchově a vzdělávání chudých chlapců. Stal se i ředitelem ústavu pro tyto hochy v semináři sv. Václava. V prosinci r. 1618 byl poslán jako misionář a kaplan císařského vojska do Košic. Zde byl ubytován u místodržitele Ondřeje Dóczyho jako Štěpán Pongracz a 3. či 4. září při obsazení Košic byl u nich na návštěvě i Marek Crisini. Všichni tři se stali zajatci vojáků v místodržitelově domě. Byli zde drženi o hladu a žízni. Protestanští představitelé, kteří k nim osobně došli, požadovali od nich zřeknutí se katolické víry a kanovníku Marku Křižínovi nabízeli za to správcovství církevního majetku. Neměli však úspěch a tak je vydali vojákům ke krutému nakládání. Ti ještě 6. 9. zkusili vyžadovat nepřijatelné výkupné. Kněží si pak vzájemně udělili svátost smíření a hlasitě se začali modlit. Vojáci začali postupné mučení Markem, kterého pálili

pochodněmi a nakonec sťali. Také Melicharu Grodzieckimu po mučení usekli hlavu. Nejvíce se vyřádili na Štěpánu Pongraczim, kterého pověsili za ruce na trám a krutým způsobem ho začali vyklešťovat a zbavili pohlavního ústrojí. Pak mu hlavu stáhli provazem a pálili ho pochodněmi až k obnažení střev, která z něj vypadávala. Následně začali probodávat jeho tělo a zasadili dvě rány sekerou. V domění, že skonál i on, vhodili ho s ostatními dvěma do žumpy. Štěpán Pongraczi, však přišel zde k vědomí a podle svědků bylo prý ještě 12 hodin slyšet hlas jeho modlitby. Skonál až na konci dne. Na prince Bethhlenu se o povolení k pohřbení mučedníků všichni obraceli marně. Podařilo se to až asi po šesti měsících komtese Katalině Pálffyové, která povolení požadovala za tanec, který po ní princ chtěl. Slavnostní pohřeb se pak uskutečnil do hrobky v Mariánském chrámu v Šebetové u Prešova. V roce 1625 byly jejich ostatky převezeny do Trnavy. Kanonický proces, na žádost ostrihomského arcibiskupa Petra, zahájil papež Urban VIII. (1623-44). K prohlášení za blahoslavené však došlo až 15. 1. 1905 papežem Piem X. v Římě. Kanonizováni byli 2. 7. 1995 papežem Janem Pavlem II. za jeho návštěvy na letišti v Košicích.

8. ZÁŘÍ – SV. SERGEJ I., papež

Pocházel z Palerma na Sicílii. Jeho rodiče se sem přistěhovali z Antiochie Syrské. Za papeže Adeota II.(672-6) přišel do Říma, vstoupil do pěvecké školy a stal se akolytou. Papežem Lvem II. byl 27. 6. 683 vysvěcen na kněze a jeho působištěm se stal kostel sv. Zuzany na Kvirinálu. Zároveň docházel sloužit bohoslužby do katakomb a věrně plnil své poslání. Zatím za papeže Konona, jenž byl chatrného zdraví a jehož pontifikát netrval ani celý rok, se jeho arcijáhen Paschalis připravoval na boj o papežský stolec. Ač měl od Konona nařízeno všechno jeho jmění rozdělit kněžstvu, kostelům a chudým, chtěl si jeho částí dopředu zajistit nástupnictví.

Prislíbil z něj odměnu exarchovi J. Platinovi v Raveně. Když nadešel okamžik papežovy smrti, šlechtická a vojenská strana zvolila na jeho místo Teodora a protistrana Paschalise. Oběma se podařilo usadit v částech lateránského paláce a ani jeden nechtěl druhému ustoupit. Kardinálové se tehdy s ostatním duchovenstvem, s úřady, lidem i vojskem

shromáždili v Palatině a došlo zde k platnému zvolení kněze od sv. Zuzany na Petrův stolec. Přijal jméno Sergej I. a biskupské svěcení 15. 12. 687. Mezi těmi, kdo mu po zvolení blahopřáli byl i Paschalis se svojí zradou v srdci. Poslal totiž pro exarchu Platina, aby jednal podle příslibu. Ten přišel za odměnu 100 liber zlata, Paschalisův plán však již neměl možnost uskutečnit, ale slíbenou odměnu na něm vymohl. Sergej I. Paschalise za jeho nečestné skutky zbavil úřadu. Další dvě léta prožil papež v klidu, ale na Východě začaly narůstat věroučné spory, které přispěly k poklesu duchovního i mravního života křesťanů. Na hlasy volající po nápravě reagoval mladý ctižádostivý císař Justinián II. svoláním sněmu v r. 691, úmyslně bez papeže. Zřejmě pro skutečnost, že na posledním cařihradském sněmu v r. 680 byl uznán římský biskup za nejvyššího učitele víry a jeho sokové, čtyři místní patriarchové, byli odsouzeni, Justinián II. chtěl za pomoci sněmu, bez tohoto učitele, dosáhnout vítězství v oblasti mravouky a kázně. Výsledkem bylo usnesení na 102 kánonech, některé byly přímo proti latiníkům a staly se později podkladem pro rozkol, odtržení se, které trvá do současnosti. Podle 13. kánonu např. Východní církev odmítá celibát kněží. O sněmu se mluví jako o trullanské synodě, jelikož se uskutečnil v sále zv. "trullus". Sergej I. odmítl podepsat spisy sněmu kvůli kapitolám proti církevnímu řádu a císař za to poslal velitele gardy Zachariáše, aby ho zatkl a dopravil do Cařihradu. Římský lid to ale nedopustil. Papež Sergej I. pak svým postojem přispěl k větší úctě papežského stolce a vážnosti Říma jako střediska křesťanství. Je uváděn čilý styk papeže s anglickými katolíky a vysvěcení bis. Willibrorda s pověřením za hlasatele evangelia frískému národu. Sergej I. z darů od poutníků obnovoval a přičiňoval se o výzdobu mnoha římských chrámů. Do liturgie mše sv. zavedl trojí zpívanou modlitbu "Beránku Boží" a měl cit pro církevní zpěv. Zemřel po pontifikátu trvajícím přes 13½ let a byl pochován za velké účasti u sv. Petra.

9. ZÁŘÍ – SV. PETR KLAVER, kněz

Petr Klaver se narodil 26. června 1580 v katalánském městečku Verdú. Od roku 1596 studoval svobodná umění v Barceloně, kde se stal s jezuitou a rozhodl se pro vstup do Tovaryšstva Ježíšova. Dvouletý noviciát zahájil roku 1602. Po jeho skončení studoval filozofii v Palma de Mallorca. Tam se seznámil s řeholním bratrem Alfonsem Rodriguezem. Tento mystik, který v koleji sloužil jako vrátný, se stal jeho duchovním rádcem a Klaver se pod jeho vlivem rozhodl odjet na misii v Novém světě. Po tom, co si podal žádost o tuto cestu, ještě přes rok studoval teologii v Barceloně. Provinciál jeho žádost schválil v lednu roku 1610 a Klaver na jaře odplul společně s dalšími misionáři do místokrálovství Nová Granada, které zahrnovalo tehdejší španělské kolonie v severní části Jižní Ameriky. Po příjezdu nejprve v Santa Fé de Bogotá dokončil teologii. Kněžské svěcení přijal 19. března 1616 v přístavním městě Cartagena v dnešní Kolumbii, kde pak

působil déle než třicet let. V Cartageně se setkal s jezuitou Alonsem de Sandoval, který zasvětil svůj život péči o místní otroky. Pod jeho vlivem se Klaver rovněž začal věnovat černošským otrokům, kteří byli do tohoto karibského přístavu přiváženi z Afriky, a stal se „otrokem černošských otroků“. Otroci byli těmi nejubožejšími; obchod s otroky přinášel nevinným africkým obětem nesmírné utrpení a jejich duchovní bída nebyla menší než fyzická. Klaverovou snahou proto bylo pomoci jim na těle i na duši. Působil nejen jako kněz, ale také jako lékař, učitel, ošetřovatel nemocných a sběratel almužen. Krátce před svou smrtí jednou řekl, že prý během téměř čtyř desetiletí svého působení v Cartageně pokřtil asi 300 000 černochů. Už za svého života byl proto nazýván „apoštolem černochů“. Vedle otroků se věnoval také obyvatelům města, kteří k němu přicházeli pro rady a ke svátosti smíření. Navzdory tvrdému vyčerpávajícímu životu se dožil sedmdesáti čtyř let. Poslední čtyři roky života byl však vážně nemocen a zpola ochrnl. Tento svůj úděl přijímal s velikou pokorou. Zemřel 8. září 1654. Papež Pius IX. Klavera 21. září 1851 prohlásil za blahoslaveného a papež Lev XIII. 15. ledna 1888 za svatého. Tentýž papež mu také v roce 1896 udělil titul patrona černošských misí.

10. ZÁŘÍ – **BL. KAREL SPINOLA,** kněz a mučedník

Narodil se v roce 1564 s určitou pravděpodobností v Praze. Jeho otcem byl italský hrabě Oktavián, který přišel z italského Janova do Prahy a oženil se s českou šlechticnou. Někdy poté se přestěhovali do Madridu, kde vyrůstal Rudolf II. a Karlův otec Oktavián prý patřil mezi jeho učitele. V souvislosti s otcovým zaměstnáním u dvora převážnou část dětství strávil Karel ve Španělsku. V roce 1572 si ho vzal k sobě do péče jeho strýc, který byl biskupem v jihoitalské Nole. Zde Karel studoval u jezuitů a v jejich řádu 23. 12. 1584 začal noviciát. Dalším místem přípravy na povolání byla Neapol, v níž studoval filosofii a 25. 12. 1586 složil tři řeholní sliby. Již od první zprávy o mučednické smrti Rudolfa Acquavivy a jeho druhů v Salsettské oblasti Indie, Karel toužil po misiích ve východní Asii a zemřít pro Krista považoval za velké štěstí. Pro celou rozsáhlou východní oblast se užívalo slova Indická. Na další studie byl poslán do Brera a pak do Milána, kde dostudoval teologii a r. 1594 přijal kněžské svěcení. Po vysvěcení na kněze požádal představené o dovolení, aby mohl odjet jako misionář do Japonska. Dostal se tam po dlouhotrvající cestě (1596-1602), působil nejprve v Arimě, později na různých místech a od roku 1612 v Nagasaki. Od roku 1618 byl spolu s dalšími kněžími a laiky čtyři roky vězněn v Suzutě u Omury. Potom byli převezeni do Nagasaki, na místo, kde před 25 lety zemřeli první japonští mučedníci spolu s Pavlem Miki (dnes tam stojí jezuitská rezidence), a 10. IX. 1622 jich tam bylo 30 s'tato a dalších 22 (mezi nimi Karel Spinola) přivázáno ke kůlům a upáleno. V roce 1867 byli prohlášeni za blahoslavené.

13. ZÁŘÍ – SV. JAN CHRYSOSTOM, biskup a učitel Církve

O Janovi z Antiochie, zvanému pro svou výmluvnost Chrysostomos, tj. Zlatoústý, lze říci, že je stále živý také díky svým literárním dílům. Jeden anonymní přepisovač o nich napsal, že „obíhají po celé zemi jako šlehající blesky“. Jeho spisy nám dovolují být s ním, i když je nepřítomen, stejně jako věřícím jeho doby, kteří se bez něho museli obejít, když byl dvakrát poslán do vyhnanství. Tak jim to sám navrhoval v jednom svém dopise z exilu (srov. *A Olimpiade, List 8,45*). Narodil se kolem roku 349 v Syrské Antiochii (dnes Antakya na jihu Turecka), kde vykonával přibližně 11 let kněžskou službu až do roku 397, kdy byl jmenován biskupem Konstantinopole a konal pak biskupskou službu v hlavním městě Císařství až do svých dvou vyhnanství, která následovala s krátkou přestávkou po sobě v letech 403 až 407. Dnes se budeme věnovat pouze antiochijskému období Jana Zlatoústého.

Jako sirotek žil po smrti otce v útlém věku spolu s matkou Anthusou, která mu předala vytríbenou lidskou vnímavost a hlubokou křesťanskou víru. Po skončení nižších a vyšších studií absolvoval kurz filosofie a rétoriky, kde byl jeho učitelem pohan Libanios, nejslavnější rétor své doby. Jan se v jeho škole stal velkým řečníkem pozdního řeckého starověku. Byl pokřtěn roku 368 a formován pro církevní život biskupem Meletiem, který jej ustanovil roku 371 lektorem. Tato skutečnost byla jakýmsi oficiálním vstupem Zlatoústého na církevní *cursus*. V letech 367 – 372 navštěvoval Asceterium, určitý druh semináře v Antiochii, společně se skupinou mladých, z nichž někteří se pak stali biskupy, pod vedením proslulého exegety Diodora z Tarsu, který uvedl Jana do historicko-literární exegeze, jež byla pro antiochijskou tradici charakteristická. Potom odešel na čtyři roky mezi poustevníky na nedalekou horu Silpius. Další dva roky ústraní pak prožil v jeskyni pod vedením jistého „starce“. V té době se zcela věnoval rozjímání „Kristových zákonů“, evangelií a zejména Pavlových listů. Roznemohl se a protože se nemohl léčit sám, musel se vrátit do křesťanské komunity v Antiochii (srov. Palladio, *Vita* 5). Pán – vysvětluje životopisec – jej zasáhl nemocí ve správnou chvíli, aby umožnil Janovi vydat se na cestu svého pravého povolání. On sám ostatně později napíše, že kdyby byl postaven před alternativu zda strádat ve správě Církve nebo trávit poklidný mnišský život, zvolil by tisíckrát raději pastorační službu (srov. *O kněžství*, 6,7). Právě k tomu se Zlatoústý cítil povolán. A tady dochází v příběhu jeho povolání k rozhodujícímu obratu. Stává se pastýřem duší na plný úvazek! Důvěrnost se Slovem Božím, pěstovaná během let života v poustevně, v něm uzrála do neodolatelné naléhavosti kázat evangelium, darovat druhým to, co sám dostal během let rozjímání. Misionářský ideál tak v jeho planoucí duši nakonec vyústil v pastorační starostlivost. Mezi léty 378 a 379 se vrátil do města. Jáhнем se stal roku 381 a presbyterem roku 386. V kostelech svého města proslul jako kazatel. Kázal proti ariánům, vystupoval na připomínkách antiochijských mučedníků a na jiných hlavních liturgických svátcích a podával velkolepou nauku víry v Krista také ve světle jeho svatých. Rok 387 byl Janův „heroický rok“. Byl to rok tzv. „vzpoury soch“. Lid

svrhával císařské sochy na znamení protestu proti zvyšování daní. – Jak je vidět, některé věci se v dějinách nemění! - V oněch dnech postní doby a úzkosti z důvodů hrozících trestů z císařovy strany, pronesl 22 působivých *Kázání o sochách*, zaměřených na pokání a obrácení. Potom následovalo klidné období pastorační (387-397). Zlatoústý patří mezi nejplodnější církevní Otce: dochovalo se nám jeho 17 traktátů, více než 700 autentických homilií, komentáře Matouše a Pavla (listy Římanům, Korint'ánům, Efesanům a Židům) a 241 dopisů. Nebyl spekulativním teologem. Předával však tradiční a bezpečnou nauku církve v dobách teologických sporů, vyvolaných zejména arianismem, který popíral Kristovo božství. Je tedy věrohodným svědkem dogmatického vývoje, kterého dosáhla Církev ve IV.-V. století. Jeho teologie je vytržena pastorační a vyznačuje se neustálou péčí o kontinuitu myšlení vyjádřeného slovem a žitou existencí. Zejména tato kontinuita představuje hlavní linii jeho skvělých katechezí, kterými připravoval katechumeny na přijetí křtu. Když se blížila jeho smrt, napsal, že hodnota člověka spočívá v „přesném poznání pravé nauky a v čestném životě“ (*List z vyhnanství*). Dvě věci: poznání pravdy a poctivost života jdou ruku v ruce. Poznání se musí tlumočit do života. Každé jeho vystoupení směřovalo vždy k tomu, aby ve věřících rozvíjelo uplatňování inteligence, pravého rozumu k porozumění a uvedení do praxe všech morálních i duchovních požadavků víry. Jan Zlatoústý pečoval o to, aby svými spisy doprovázel integrální rozvoj osoby v dimenzi fyzické, intelektuální i náboženské. Různé fáze zrání přirovnává k různým mořím nesmírného oceánu: „Prvním takovým mořem je dětství“ (*Homilie 81,5 k Matoušovu evangeliu*). Právě v této první etapě se projevují sklony k ctnostem i neřestem“. Boží zákon proto musí být vštěpován do duše již od dětství „jako do voskové tabulky“ (*Homilie 3,1 k Janovu evangeliu*), protože tato léta jsou nejdůležitější. Musíme si uvědomit, jak zásadní věcí je v těchto prvních fázích života, aby byl člověk skutečně proniknut velkými ukazateli, které dávají existenci tu správnou perspektivu. Zlatoústý proto doporučuje: „Již v nejútlejším věku vybavte děti duchovními zbraněmi a uče je, jak se rukou znamená na čele“ (*Homilie 12,7 k prvnímu listu Korint'ánům*). Potom nastupuje dospívání a mládí: „Po dětství následuje moře dospívání, kde vanou silné větry..., protože v nás roste... žádostivost“ (*Homilie 81,5 k Matoušovu evangeliu*). Nakonec přijdou zasnuby a manželství: „Po mládí pak nastupuje věk zralé osoby, v němž nastanou rodinné závazky: je to čas hledání manželky“ (*ibid.*). U manželství pak (Zlatoústý) připomíná jeho cíle, obohacené bohatou škálou osobních vztahů spolu s poukazem na ctnost umírněnosti. Dobře připravení snoubenci tedy unikají rozvodu, všechno se děje v radosti a mohou vychovávat děti ke ctnostem. Když se narodí první dítě, je pak „jako most; ti tři se stanou jedním tělem, poněvadž dítě spojuje obě strany“ (*Homilie 12,5 k listu Kolosanům*), a ti tři pak tvoří „jednu rodinu, malou Církev“ (*Homilie 20,6 k listu Efesanům*). Kázání Jana Zlatoústého se obvykle konala během liturgie, v „místě“, kde se Slovem a Eucharistií vytváří společenství. Tady sjednocené shromáždění vyjadřuje jedinou Církev (*Homilie 8,7 k listu Římanům*), totéž slovo se všude obrací ke všem (*Homilie 24,2 k prvnímu listu Korint'ánům*) a eucharistické společenství se stává znamením účinné jednoty (*Homilie 32,7 k Matoušovu evangeliu*). Jeho pastorační plán byl zasazen do života Církve, ve kterém věřící laici dostávají křtem úřad kněžský, královský a prorocký. Věřícímu laikovi (Zlatoústý) říká: „I z tebe křest činí krále, kněze a proroka“ (*Homilie 3,5 k druhému listu Korint'ánům*). Odtud pramení základní povinnost misijního poslání, protože každý je do určité míry odpovědný za spásu druhých: „Toto je princip našeho sociálního života... nikoli zajímat se jenom o sebe!“ (*Homilie 9,2 ke Genezi*). Všechno se odehrává mezi

dvěma póly: velká Církev a „malá Církev“, rodina ve vzájemném vztahu. Po období, které prožil v Antiochii, byl roku 397 jmenován biskupem Konstantinopole, hlavního města východořímské říše. Hned na začátku se Jan pustil do reformy místní církve: strohost biskupského paláce měla být vzorem pro každého – klérus, vdovy, mnichy, dvořany a bohaté. Nemálo těch, kteří se cítili dotčeni jeho postoji, se od něho potom, bohužel, odvrátilo. Jako podporovatel chudých byl Jan nazýván také „Almužník“. Jako pečlivý správce totiž dokázal vybudovat charitativní instituce, jež byly velmi ceněny. Jeho podnikavost v rozličných oblastech z něj učinila nebezpečného rivala. On však jako pravý pastýř přesto se všemi jednal srdečně a otcovsky. Choval se vždy jemnocitně zejména k ženám a zvláštní pečlivost věnoval manželství a rodině. Vybízel věřící, aby se účastnili liturgického života, který svou geniální tvořivostí učinil velkolepým a přitažlivým. Třebaže byl dobrého srdce, neměl klidný život. Jako pastýř císařské metropole byl často zatahován do politických otázek a intrik z důvodů svých nepřetržitých kontaktů se státními činiteli a institucemi. Na církevním poli pak, poté co roku 401 sesadil v Asii šest nedůstojně zvolených biskupů, byl obviněn z toho, že překročil hranice svojí jurisdikční kompetence a stal se tak terčem laciných obvinění. Další záminkou proti němu byla přítomnost několika egyptských mnichů, které Alexandrijský patriarcha Teofil exkomunikoval a kteří našli útočiště v Konstantinopoli. Živou polemiku pak způsobila kritika, která na Zlatoústého vzešla od císařovny Eudokie a jejích dvorních dám, které ho osočovaly a snažily se ho zdiskreditovat. Nakonec došlo k jeho sesazení na synodě, svolané roku 403 patriarchou Alexandrie Teofilem, a následnému odsouzení k prvnímu krátkému vyhnanství. Po jeho návratu se proti němu opět zvedla vlna nepřátelství, když kritizoval slavnosti na počest císařovny, které jako biskup označil za pohansky přepychové. Potom se rozpoutal hon na presbytery pověřené udílením křtu během Velikonoční vigilie roku 404, čímž se začalo období pronásledování Zlatoústého i jeho stoupenců, jimž se začalo říkat „Janovité“. Jan proto podal zprávu o těchto událostech biskupovi Říma, Inocencovi I. Bylo však už příliš pozdě. Roku 406 musel znovu odejít do vyhnanství, tentokrát do Kukusu v Arménii. Papež byl přesvědčen o jeho nevině, ale nemohl mu pomoci. Koncil, který chtěl z Říma svolat za účelem smíření mezi oběma částmi říše i jejich církvemi se konat nemohl. Vyčerpávající Janova cesta z Kukusu do Pytia, kam nikdy nedorazil, měla zabránit věřícím, aby jej navštěvovali a zlomit tak odpor vyčerpaného vyhnance: odsouzení k vyhnanství bylo vlastně rozsudkem smrti! Dojemné jsou jeho četné dopisy z exilu, v nichž Jan vyjadřuje svou pastorační starost a vnímavou účast na strádáních, které museli podstupovat jeho stoupenci. Pochod smrti se zastavil v Komaně v Pontu. Tady byl umírající Jan přenesen do kaple mučedníka svatého Basilise, kde doporučil svého ducha Bohu a byl pohřben, mučedník vedle mučedníka (Palladio, *Vita* 119). Bylo to 14. září 407, na slavnost Povýšení Sv. Kříže. Rehabilitován byl roku 438 Teodosiem II. Ostatky svatého biskupa byly uloženy v apoštolském kostele v Konstantinopoli a v roce 1204 byly převezeny do Říma do původní konstantinovské baziliky sv. Petra a spočívají dnes v kapli kanovníckého chóru nynější baziliky. 24. srpna 2004 pak jejich značnou část daroval papež Jan Pavel II. Konstantinopolskému patriarchovi Bartoloměji I. Liturgická památka světce se slaví 13. září. Blahoslavený Jan XXIII. jej prohlásil patronem II. vatikánského koncilu. O Janu Zlatoústém se říkalo, že když byl ustanoven na stolec Nového Říma, tzn. Konstantinopole, Bůh z něj učinil druhého Pavla, učitele všehomíra. Ve skutečnosti však Zlatoústý vyniká podstatnou jednotou myšlení a jednání v Antiochii stejně jako v Konstantinopoli. Mění se pouze role a

situace. Zlatoústý ve své meditaci o osmi dílech, vykonaných Bohem během šesti dnů, komentuje knihu Geneze s úmyslem dovést věřící od stvoření ke Stvořiteli: „Je to velké dobro,“ říká, „znát, co je stvoření, a co je Stvořitel“. Ukazuje nám krásu stvoření a průzračnost Boha v jeho stvoření, které se tak stává jakoby „žebříkem“ výstupu k Bohu a k Jeho poznání. K tomuto prvnímu kroku se přidává druhý: tento Bůh stvořitel je také Bohem blahosklonným (*synkatabasis*). My jsme při „výstupu“ slabí, naše oči jsou slabé. A tak se Bůh stává Bohem blahosklonným, který posílá padlému člověku dopis, Písmo svaté, takže stvoření a Písmo se doplňují. Ve světle Písma, dopisu, který nám Bůh poslal, můžeme stvoření rozluštit. Bůh je nazýván „něžným otcem“ (*philostorgios*) (*ibid.*), lékařem duší (*Homilie na Genezi* 40,3), matkou (*ibid.*) a oddaným přítelem (*O prozřetelnosti* 8,11-12). Ale k tomuto druhému kroku – nejprve stvoření jako „žebřík“ k Bohu a potom Boží sestup prostřednictvím dopisu, který nám dal, Písma svatého - přistupuje krok třetí. Bůh nám nejen podává dopis, ale nakonec sestupuje On sám, vtělí se a skutečně se stává „Bohem s námi“, naším bratrem až k smrti na kříži. A k těmto třem krokům – Bůh je viditelný ve stvoření, Bůh nám dává svůj dopis, Bůh sestupuje a stává se jedním z nás – se nakonec přidává krok čtvrtý. V nitru života a jednání křesťana, je vitálním a dynamickým principem Duch svatý (*Pneuma*), který přeměňuje realitu světa. Bůh vstupuje do našeho vlastního života skrze Ducha svatého a proměňuje nás z nitra našeho srdce. Na tomto pozadí, právě v Konstantinopoli, podává Jan ve svém komentáři ke *Skutkům apoštolů* návrh modelu prvotní církve (*Sk* 4,32-37) jakožto modelu společnosti a vypracovává tak, jak se říká, sociální „utopii“ (jakousi „ideální obec“). Šlo vskutku o to, jak dát obci její duši a tvář. Jinými slovy, Zlatoústý pochopil, že nestačí dávat almužny a čas od času pomáhat chudým, ale že je nutné vytvořit novou strukturu, nový model společnosti; model založený na perspektivě Nového Zákona. Rodící se Církev zjevuje novou společnost. Jan Zlatoústý se tak stává skutečně jedním z velkých Otců sociálního učení Církve: starobylou řeckou ideu tzv. „polis“ je třeba nahradit novou ideou obce, inspirované křesťanskou vírou. Zlatoústý zastával spolu s Pavlem (srov. *1 Kor* 8,11) primát křesťanského jedince, osoby jako takové, včetně otroka i chudého. Jeho projekt tak koriguje tradiční řecké pojetí „polis“, obce, v níž byla širokým vrstvám obyvatelstva upřena občanská práva, zatímco v křesťanské obci jsou všichni bratry a sestrami se stejnými právy. Primát osoby je také důsledkem skutečnosti, že vychází-li se skutečně od osoby, buduje se obec, zatímco v řecké „polis“ stála vlast nad jednotlivcem, který musel být obci v jejím celku naprosto podřízen. Jan Zlatoústý tak otevírá vizi společnosti vybudované na křesťanském vědomí. A říká nám, že naše „polis“ je jiná, „svou vlast máme v nebi“ (*Flp* 3,20) a tato naše vlast nás i na této zemi činí rovnými - bratry a sestrami - a zavazuje nás k solidaritě. Jan se na sklonku svého života, v exilu, na hranicích Arménie, „nejvzdálenějšího místa na světě“, odvolává na své první kázání z roku 386 a přebírá sobě drahé téma o plánu, který má Bůh s lidstvem: je to plán „nevyslovitelný a nepochopitelný“, ale On jej zajisté spravuje s láskou (srov. *O prozřetelnosti* 2,6). Toto je naše jistota. I když nemůžeme rozšifrovat podrobnosti osobních i kolektivních dějin, víme, že plán Boží je vždycky inspirován jeho láskou. Zlatoústý tak navzdory svým vlastním strádáním potvrzuje objev, že Bůh miluje každého z nás nekonečnou láskou a proto chce spásu všech. Svatý biskup na této spáse velkodušně a neúnavně spolupracoval po celý svůj život. Považoval totiž za poslední cíl své existence Boží slávu, jak to vyjádřil formou jakési poslední závěti, když umíral, a řekl: „Bud’ sláva Bohu za všechno!“ (*Palladio, Vita* 11).

Benedikt XVI.

VÝUKA NÁBOŽENSTVÍ NA ZŠ PUSTIMĚŘ

Prvňáčkům budou rozdány během 1. týdne přihlášky, ostatní děti jsou považovány za přihlášené. Noví zájemci z vyšších tříd (2. a výš) mohou přijít do hodiny se svými spolužáky podle rozvrhu:

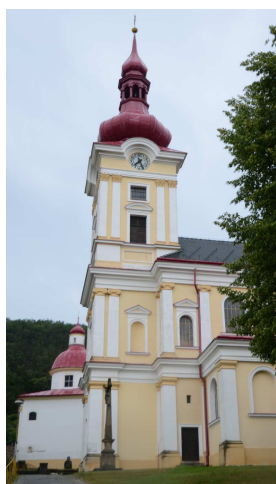
**ÚTERÝ: 1.+2. třída: 11.35 – 12.20 3.+4.+5. třída: 12.35 – 13.20
6.-7. třída: 13.30 – 14.10**

VÝUKA BUDE ZAHÁJENA V ÚTERÝ, 10. ZÁŘÍ 2024.

NÁBOŽENSTVÍ NENÍ KROUŽEK, MÁ STATUS NEPOVINNÉHO PŘEDMĚTU.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (4. 8. 2024)

PUSTIMĚŘ: 3.600,-Kč; DRYVICE: 3.800,-Kč; PODIVICE: 1.500,-Kč; TOPOLANY: 560,-Kč
Pán Bůh zaplať vám všem, kdo pamatujete na potřeby své farnosti.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy"

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Pepíček je se školou v zoo a paní učitelka se ho ptá: „Tak, Pepíčku, kolik druhů opic znáš?“ Pepíček odpoví: „Máma s tátou asi 30, ale já jsem abstinent...“.

II.

Nová paní učitelka říká své třídě: „Teď se mi děti pěkně představte.“ „Třeba ty, chlapče, jak se jmenuješ?“ „Já jsem Prokop Buben.“ – „Ale chlapče, já se neptám cos udělal, ale jak se jmenuješ!“

III.

Paní učitelka vysvětluje dětem: „Říkáme, že kráva se otelila, kočka se okotila, znáte nějaké další příklady?“ Přihlásí se Matěj a říká: „Prosím, žralok se ožral.“

IV.

Do školy přijde inspektor a ptá se jednoho žáka, proč je osa globusu našikmo. Ten v rozpacích odpoví: „Já jsem ho nerozbil, já za to nemůžu.“ Inspektor tedy vyzve učitele, ať to všem vysvětlí. Ten zrudne a říká: „On to opravdu neudělal, ten glóbus jsme tak dostali z obchodu.“ Inspektor pak vypráví celou záležitost řediteli školy. Ten vybuchne a říká: „Stokrát jsem tomu učiteli říkal, aby z toho vetešnictví odnaproti nic nekupoval!“

V.

Pýta se našťvaný otec učitelky: „Prečo dostal syn zo zemepisu päťku?“ – „Pretože hľadal Rimavskú Sobotu v kalendári.“

VI.

Učitelka zadala žákům slohovou práci na téma: 'Kdybych byl ředitelem firmy'. Všichni žáci se pustili do psaní, jenom Karel ne. „Proč nepíšeš?“, ptá se ho učitelka. – „Čekám na sekretářku...“.

VII.

Vychovatelka v moskevské školce povídá dětem: „V Rusku se může každý dosyta najíst, lidé bydlí v krásných bytech, děti mají spoustu krásných hraček...“ Vtom se malý Volod'a srdceryvně rozpláče: „Já chci jít bydlet do Ruska!!!“

VIII.

Při písemce pošeptal Pepíček sousedovi: „Ten učitel je ale idiot!“ A od katedry se ozvalo: „Nenapovídat! Každý na to musí přijít sám.“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 1. - 8. září 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 1. září	22. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SVĚTOVÝ DEN MODLITEB ZA PÉČI O STVOŘENÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA ŽEHNÁNÍ ŽÁKŮM A STUDENTŮM SV. JILJÍ, OPAT	PUSTIMĚŘ 8.00	za dary Ducha Svatého pro děti a studenty začínající nový školní a akademický rok
		DRYSICE 9.30	za živou a zemřelou rodinu HODULÍKOVU, DOBEŠOVU, SEDLÁČKOVU a JEŘÁBKOVU
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní, s prosbou o ochranu Panny Marie a dary Ducha Svatého pro rodinu a přátele
		TOPOLANY 18.00	za + Františka DRMOLU, manželku Ludmilu a Boží požehnání pro živou rodinu
PONDĚLÍ 2. září	PÁTEK 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + rodinu MUSILOVU, KÜHNDLOVU a duše v očistci
ÚTERÝ 3. září	SV. ŘEHOŘ VELIKÝ, PAPEŽ A UČITEL CÍRKVE	PODIVICE 8.00	za živou a zemřelou rodinu MADEJOVU, PICHLEROVU a duše v očistci
STŘEDA 4. září	SV. ROZÁLIE, PANNA A POUSTEVNICE	DRYSICE 18.00	za + Konráda SURÉHO manželku a dva zetě
ČTVRTEK 5. září	SV. TEREZA Z KALKATY, PANNA A ZAKLADATELKA	PODIVICE 8.00 na poděkování Pánu Bohu a Panně Marii za přijatá dobrodiní a za živou a + rodinu GERYKOVU, BRÁNÍKOVU, ZAKOPALOVU, HEINZLOVU a NOVÁKOVU	
PÁTEK 6. září	PÁTEK 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		PUSTIMĚŘ 18.00	za + Zdeňka CHYTŮ, rodiče, živou a + rodinu
SOBOTA 7. září: sv. MELICHAR GRODECKÝ, KNĚZ A MUČEDNÍK			
NEDĚLE 8. září	23. NEDĚLE V MEZIDOBÍ NAROZENÍ PANNY MARIE HODY V DRYSICÍCH	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Martu a Josefa JANOTOVY, živou a +rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Ladislava a Marii ADAMCOVY, syna, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	za + Marii OPATŘILOVOU, celou + rodinu a Boží pomoc a požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za + Františka a Emilii SUCHOMELOVY a dceru Annu

POŘAD BOHOSLUŽEB: 8. - 15. září 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 8. září	23. NEDĚLE V MEZIDOBÍ NAROZENÍ PANNY MARIE HODY V DRYSICÍCH	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Martu a Josefa JANOTOVY, živou a +rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Ladislava a Marii ADAMCOVY, syna, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	za + Marii OPATŘILOVOU, celou + rodinu a Boží pomoc a požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za + Františka a Emilii SUCHOMELOVY a dceru Annu
PONDĚLÍ 9. září	SV. PETR KLAVER. KNĚZ	PUSTIMĚŘ 18.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu BENÍČKOVU
ÚTERÝ 10. září	BL. KAREL SPINOLA, KNĚZ A MUČEDNÍK	PODIVICE 8.00	za živou a + rodinu DRAGONOVU
STŘEDA 11. září	STŘEDA 23. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 18.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu NAVLÁČILOVU
ČTVRTEK 12. září	JMÉNO PANNY MARIE	PODIVICE 8.00	za + Marii ZBOŘILOVOU, manžela, rodiče, bratra a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK 13. září	SV. JAN ZLATOÚSTÝ, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jiřího KLIMEŠE, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 14. září	SVÁTEK POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE	PODIVICE 8.00	za + Annu MAHDALOVOU, manžela, dceru, dva zetě, vnuka, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
NEDĚLE 15. září	24. NEDĚLE V MEZIDOBÍ PANNY MARIA BOLESTNÁ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Josefa a Anežku KOLENIČOVY a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	k Panně Marii Bolestné za nemocné a trpící
		PODIVICE 11.00	na poděkování Trojjedinému Bohu za 80 let života s prosbou o Boží ochranu a požehnání do dalších let
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice